

Lwowska Naukowa Biblioteka im. W. Stefanyka NAN Ukrainy. Oddział Rękopisów. Zespół

ZBIÓR RĘKOPISÓW I ARCHIWUM PAWLIKOWSKICH

ZESPÓŁ (FOND) 76.

CZEŚĆ III. ARCHIWUM PAWLIKOWSKICH.

146. Papiery związane z działalnością J. G. Pawlikowskiego w stowarzyszeniu „Macierz Polska” na Wołyniu (m.in. statut, sprawozdania, korespondencja) 1896-1918.

STRONY NIEZAPISANE NIE ZOSTAŁY ZDIGITALIZOWANE

Львівська бібліотека
ВІДДІЛ РУКОПИСІВ
№ 12 Лавл. 146/п, 20

Товариство "Польська
Слатица" на Волині

80 арк

Статут, інструкція, звіти,
списки, листувальні товари.

1896, 1917, 1918;

84 арк.
м. пол.

Masienz

Schulme
86
7, 14

Wolfska
92
98 = C/801
15

Indonesian Mr. Lines Marway publishing
with London.

~~28/11/9~~
~~Indonesian~~
~~Marway publishing~~
~~with London.~~

Statut

Towarzystwa „Macierz Polska na Wołyniu“

*przyjęty uchwałą Zjazdu organizacyjnego
w Żytomierzu, w dniach 25 i 26 września
n. s. 1917*

CENA 60 K.

ŻYTOMIERZ,
Drukarnia Ch. Szweca, Berdyczowska 41.
1918.

Statut

Towarzystwa „Macierz Polska na Wołyniu“.

1. Zadania Towarzystwa.

§ 1. Towarzystwo „Macierz Polska na Wołyniu“ ma zadanie krzewienia i popierania oświaty i kultury w duchu narodowym i religijnym na obszarze ziemi wołyńskiej.

§ 2. Środkami do osiągnięcia zadań Towarzystwa są:

a) zakładanie i utrzymywanie szkół rozmaitego stopnia, ogólnych i zawodowych,—ochronek i ogródków dziecięcych,—czytelni, bibliotek, pracowni naukowych i muzeów,—burs uczniowskich,—domów ludowych,—teatrów ludowych,—wreszcie zakładów pomocniczo celom Towarzystwa służących, jak n. p. zakładów typograficznych i t. p.;

b) urządzenie wykładów i organizowanie kursów rozmaitego stopnia,—wycieczek naukowych,—kursów dla dorosłych analfabetów,—przedstawień teatralnych i koncertów ludowych,—wycieczek krajoznawczych i t. p.;

c) wydawanie i rozpowszechnianie książek, obrazów, map, tudzież czasopism celom Towarzystwa służących;

d) opracowywanie katalogów normalnych dla czytelni ludowych i bibliotek szkolnych;

e) udzielanie kształcącej się młodzieży stypendyów, zapomóg i wszelkich pomocy naukowych;

f) wypracowywanie projektów budynków i urządzeń szkolnych;

g) ogłaszanie konkursów potrzebnych do osiągnięcia celów Macierzy;

h) popieranie prywatnych przedsięwzięć i zakładów tym samym celem co Macierz służących;

i) zwoływanie zebrań i wieców dla propagowania interesów wychowania i oświaty, lub wieców postulatowych dla przedstawiania władzom ustawodawczym lub wykonawczym projektów lub zażeń w dziedzinie spraw szkolnych i oświatowych.

II. Ustrój Towarzystwa, siedziba i członkowie.

§ 3. Towarzystwo składa się: a) z poszczególnych *Kół* rozrzuconych po całej ziemi wotyńskiej i b) z jednoczącej je *Organizacji Centralnej*, jako organizacji związkowej.

Działania w § 2 wyszczególnione podejmują z reguły bezpośrednio *Koła M. P.*—zadaniem *Organizacji Centralnej* jest planowe inicjowanie, skupianie i ujednostajnianie działalności *Kół*, wskazywanie działalności tej ogólnych zasad wytycznych, popieranie *Kół* moralne i materialne, wykonywanie nad nimi kontroli, wreszcie podejmowanie zadań natury ogólnej służących łącznemu pożytkowi tychże *Kół*.

§ 4. *Koła* rozciągają działalność swoją z reguły na obszar jednej parafii, (od czego wy-

jątki przewidziano w § 7), i noszą nazwę od miejsca swej siedziby: „Koło x (n. p. żytomierskie) Macierzy Polskiej na Wołyniu“.

Koła są organizacjami samorządnymi i opierają się w swej działalności na własnym statucie (§ 8), mają własne organy kierownicze (§ 9) i własne fundusze (§ 10), i są samoistnymi podmiotami praw majątkowych. Jako części składowe Towarzystwa Macierzy polskiej na Wołyniu, są Koła poddane niniejszemu statutowi a zatem także legalnie na jego podstawie powziętym uchwałom i zarządzeniom centralnych organów związkowych Towarzystwa. Żadna instytucja istniejąca na Wołyniu a do „Towarzystwa Macierz Polska na Wołyniu“ nie należąca, nie poddana jego organizacji centralnej, nie może przywłaszczać sobie nazwy „Macierzy Polskiej“.

§ 5. *Towarzystwo M. P., jako związek Kół*, posiada odrębną osobowość prawno-majątkową i ma do dyspozycji własne fundusze, pochodzące częścią z wpłat obowiązkowych uskutecznianych przez Koła do kasy centralnej, częścią z innych źródeł (§ 35). Istnieją też kategorie członków, należących do Towarzystwa bezpośrednio, niezależnie od przynależności do Kół (§ 6 c, d, e, f).

Centralne organy związkowe Towarzystwa mają siedzibę w Żytomierzu;—tu odbywają się Walne Zjazdy Towarzystwa i posiedzenia Rady Głównej, tu urzęduje stały jego organ wykonawczy, Zarząd Główny.

Ustrój centralnych organów związkowych opiera się na niniejszym statucie (§ 15 i n.).

§ 6. Członkiem Towarzystwa może być każdy Polak lub Polka, których przyjmie Zarząd Koła lub Zarząd Główny Towarzystwa. Zarządy mają prawo odmówić przyjęcia członka bez podania powodów odmowy. Członkami mogą być także osoby prawne, które zastępuje osoba fizyczna pisemnie do tego upoważniona.

Istnieją następujące kategorie członków:

a) *członkami zwyczajnymi* są ci, którzy przyjęci zostali przez Koło i jemu płacą przepisane wkładki,

b) *członkami zwyczajnymi dożywotnimi* są ci członkowie zwyczajni, którzy uwolnili się od wpłacania peryodycznych wkładek przez jednorazowe wpłacenie statutem Koła przepisanej kwoty;

c) *członkami wspierającymi* są ci, którzy przyjęci zostali do Towarzystwa przez Zarząd Główny i do jego kasy opłacają wkładki (§ 39);

d) *członkami wspierającymi dożywotnimi* są ci członkowie wspierający, którzy uwolnili się od wpłacania peryodycznych wkładek przez jednorazowe wpłacenie do kasy Towarzystwa niniejszym statutem (§ 39) przepisanej kwoty;

e) *członkami założycielami* są osoby, które wpłaciły bądź do kasy Koła („członkowie założyciele Koła x“), bądź do kasy Zarządu Głównego („członkowie założyciele Towarzystwa M. P.“) pewną kwotę statutem Koła, względnie niniejszym statutem (§ 39) oznaczoną;

f) *członkami honorowymi* są osoby, które dla zasług swoich w dziedzinie oświaty narodowej na wniosek Rady Głównej przez Walny Zjazd Towarzystwa takimi mianowane zostaną. (Zarządy Kół mogą przysyłać do Zarządu Głównego w tym względzie swoje propozycje; pod uchwałę Zjazdu Walnego może przyjść sprawa mianowania członka honorowego jednak tylko, jako wniosek Rady Głównej).

Członkowie zwyczajni i wspierający obowiązani są płacić przepisane wkładki i współdziałać w miarę sił i możliwości w pracach Towarzystwa, stosując się przytem do przepisów statutów i regulaminów.

Członek zalegający mimo upomnienia z wkładką więcej, niż za lat dwa winien być uchwałą Zarządu Koła, względnie Zarządu Głównego, z listy członków wykreślony.

Członek może w każdym czasie wystąpić z Koła (czł. zwycz.), względnie Towarzystwa (czł. wspier.), przez pisemne zawiadomienie o tem Zarządu Koła względnie Zarządu Głównego; winien jednak uiścić należne do chwili wystąpienia wkładki.

Pod względem praw nie ma różnic między kategoriami członków; oczywiście wobec Koła przysługują prawa tylko jego członkom.

Można należeć równocześnie do kilku kategorij członków, w szczególności być członkiem zwyczajnym i wspierającym; można też być członkiem kilku Kół

Granica wieku, od której zaczyna się uprawianie członków do brania udziału w Zgromadze-

niach Ogólnych i Zarządach Kół, w Zjeździe Walnym, w Radzie Głównej, w Zarządzie Głównym i Zarządach sekcji, jest skończony rok 20; granicę tę może jednak zastąpić świadectwo dojrzałości.

Członek działający na szkodę Towarzystwa lub który popełnił czyn niehonorowy winien być wykluczony. O wykluczeniu członka z Koła (§ 6. a i b) decyduje Zarząd Koła na podstawie swego statutu,—o wykluczeniu bezpośredniego członka Towarzystwa, czyli „członka wspierającego“ (§ 6 c i d) decyduje Rada Główna włącznie z Komisją Rewizyjną Towarzystwa, przy komplecie $\frac{2}{3}$ członków każdej z tych organizacji, jednomyślnością głosów.

III. Ustrój Kół.

A. Zakładanie Kół.

§ 7. Koła zakładane bywają z reguły na obszar jednej parafii; dla szczególnych powodów jednak obszar działania Koła może być także większy albo mniejszy. Na jednym i tym samym obszarze może istnieć z reguły tylko jedno Koło; wyjątkowo, jeśli miejscowe Koło pewną grupę zadań w § 2 wymienionych z działalności swojej wyłącza, może być dla tego specjalnego celu utworzone Koło osobne, które dla odrożnienia od zwykłego Koła terytoryalnego w nazwie swej prócz siedziby określić winno swe specjalne zadanie i które powstać może tylko za osobnem pozwoleniem Zarządu Głównego.

§ 8. Gdy założenie Koła wychodzi z inicjatywy prywatnej, inicjatorowie winni postarać

się aby przynajmniej 30 osób oświadczyło gotowość swoją przystąpienia do Koła w charakterze członków zwyczajnych (względnie zwyczajnych dożywotnich). Następnie winna być przesłana Zarządowi Głównemu lista tych osób, umotywowanie potrzeby założenia Koła z wymienieniem najbliższych zadań, jakie inicjatorowie mają na oku i środków finansowych, na jakie liczą. Zarząd Główny zadecyduje wtedy o założeniu Koła, przesła potrzebne ku temu statuty, regulaminy i instrukcje i w razie potrzeby oświadczy się, z jaką subwencją mogłyby przyjść Kołu z pomocą. Na podstawie tego zezwolenia Zarządu Głównego inicjatorowie zwołają zgromadzenie konstytuujące, na którym przyjęty będzie statut i przeprowadzone wybory do Zarządu Koła. Egzemplarz przyjętego statutu, podpisany przez Prezydium Koła, winien być przesłany Zarządowi Głównemu.

Inicjatywę prywatną założenia Koła zastąpić może inicjatywa Zarządu Głównego Towarzystwa, którą tenże wykona przez swego delegata. Zarząd Główny może taką delegację poruczyć także Kołu sąsiedniemu. O ile okaże się, że na obszarze danym nie ma osób odpowiedzialnych do złożenia Zarządu Koła albo, o ile zakres działalności oświatowej na tym obszarze jest bardzo szczupły, zarząd Główny proponuje jednemu z Kół najbliższych przyłączenie do siebie tego obszaru.

Walny Zjazd Towarzystwa uchwali na podstawie zasad niniejszego statutu „statut normalny dla Kół“, na którym, z przystosowaniem

się do warunków miejscowych, statuty Kół wzorować się będą. Koła, w których stosunki różnią się znacznie od przeciętnych, a przede wszystkim Koła założone dla pielęgnowania pewnych specjalnych gałęzi działalności oświatowej, mogą rządzić się statutem odbiegającym od „statutu normalnego“; przy ułożeniu takiego statutu współdziałać może Rada Główna; w każdym razie taki statut musi być przez Radę Główną zatwierdzony.

B. Organy Koła.

§ 9. Organami Koła są: Zgromadzenie Ogólne, Zarząd i Komisya Rewizyjna.

a) *Zgromadzenie Ogólne* jest zwyczajne i nadzwyczajne. Zwyczajne odbywa się po zamknięciu roku administracyjnego, (które ma miejsce 30 czerwca), po zebraniu sprawozdań rocznych ze szkół, zakładów i sekcji Koła, ułożeniu sprawozdania rocznego i zamknięć rachunkowych Zarządu, najpóźniej w pierwszej połowie września.

Zgromadzenie nadzwyczajne zwoływaniem bywa w miarę potrzeby przez Zarząd lub na żądanie pewnej, statutem oznaczonej ilości członków, a także na żądanie Komisji Rewizyjnej Koła lub na żądanie Rady Głównej Towarzystwa (§ 14).

Zgromadzenie zwyczajne przyjmuje do wiadomości sprawozdania roczne i zamknięcia rachunkowe Zarządu i Komisji Rewizyjnej,— udziela Zarządowi lub odmawia mu absolu-

toryum,—uchwala budżet,—przeprowadza wybory do Zarządu i Komisji Rewizyjnej, tudzież wybory delegatów na Walny Zjazd Towarzystwa (§ 16 b).

Do kompetencji Zgromadzeń Ogólnych należy zresztą uchwalanie statutu i jego zmian,—ustalanie kierunku działalności Koła,—dawanie wytycznych Zarządowi,—w razie potrzeby rozwiązanie Zarządu i przeprowadzenie w tym wypadku, jakoteż w razie zdekompletowania Zarządu lub Komisji Rewizyjnej, nowych zupełnych lub uzupełniających wyborów,—postanawianie o nabyciu lub pozbyciu majątku nieruchomego i o zaciąganiu pożyczek lub wogóle zobowiązaniach obciążających,—uchwalanie rozwiązania Koła.

b) *Zarząd* jest organem wykonawczym Koła i prowadzi jego sprawy bieżące. Składa się on z 6-20 członków, a odnawia się przez wybór co dwa lub trzy lata w całości, lub corocznie w połowie lub jednej trzeciej części.

Zarząd wybiera z pośród siebie przewodniczącego, jego zastępcę, sekretarza i skarbnika. W Zarządach o większej ilości członków ci funkcjonariusze, wraz z dodanymi im jeszcze kilkoma (2-4) członkami Zarządu, tworzą Komitet Prezydyalny, stale urzędujący; pełny Zarząd zbiera się wtedy na posiedzenia z reguły raz na miesiąc, a conajmniej raz na dwa miesiące.

W Kołach, w których nie można znaleźć odpowiednich ludzi, funkcje skarbnika mogą być połączone z funkcjami sekretarza.

c) *Komisja Rewizyjna* składa się z 3 członków; jej zadaniem jest kontrola rachun-

kowości i gospodarki finansowej Zarządu, z czego zdaje sprawę Ogólnemu Zgromadzeniu z wnioskiem o udzielenie lub odmówienie Zarządowi absolutorium.

W Kołach nieposiadających ludzi odpowiednich do złożenia Komisji Rewizyjnej, Zgromadzenie Ogólne wybrać może tylko dwóch członków i zwrócić się do Zarządu Głównego z prośbą o wydelegowanie od siebie członka trzeciego, który będzie równocześnie przewodniczącym Komisji.

C. Fundusze Koła.

§ 10. Dochody Koła pochodzą z wpisowego i wkładek członków,—darów i zapisów,—składek do puszek,—opłat od przedsięwzięć Koła tego rodzaju, jak wykłady, przedstawienia i t. p.,—odsetek od kapitałów,—przychodów z nieruchomości i przedsiębiorstw Koła,—wreszcie subwencji przyznanych przez centralne organy związkowe z funduszu Towarzystwa, lub udzielanych przez Komisaryaty Polskiego Komitetu Wykonawczego na Rusi.

D. Stosunek Kół do Organizacji Centralnej.

§ 11. Koło uiszcza (i przesyła z reguły co kwartał) do kasy Zarządu Głównego wpłatę obowiązkową, obliczoną procentowo od przychodu z wkładek członków zwyczajnych i dożywotnich (§ 6 a i b) w myśl paragrafu 39.

§ 12. Zarząd Koła przesyła Zarządowi Głównemu z końcem roku sprawozdanie ze swych czynności i ze stanu swych funduszu,—

podaje do wiadomości skład Zarządu i uwiadamia kaźdocześnie o jego zmianie.—udziela Zarządowi Głównemu żądanych informacji,—udziela mu swoich spostrzeżeń i doświadczeń miejscowych w dziedzinie działalności oświatowej,—czyni przedstawienia i propozycje odnośnie do działalności Towarzystwa,—przedstawia potrzeby miejscowe i zwraca się w razach wątpliwości z prośbą o instrukcje i informacje, a w razie potrzeby o przysłanie delegata lub o subwencje.

Zarząd Główny Towarzystwa uprawniony jest do kontroli działalności Koła i jego zakładów przez swych lustratorów,—może on wglądać w rachunki i protokoły,—dawać wskazówki co do sposobu prowadzenia rachunkowości,—robić Zarządowi Koła przedstawienia,—wytykać usterki,—brać udział przez osoby upelnomocnione w posiedzeniach Zarządu i w Ogólnych Zgromadzeniach z prawem zabierania głosu jednak bez prawa głosowania.

Pismo Zarządu Głównego, podające wyniki lustracji i uwagi nad niemi, musi być odczytane na najbliższem posiedzeniu Zarządu i na Ogólnem Zgromadzeniu Koła.

Na żądanie Rady Głównej obowiązaniem jest Prezydium Koła zwołać w przeciągu tygodnia posiedzenie Zarządu, względnie w przeciągu dwóch tygodni nadzwyczajne Zgromadzenie Ogólne, na których na pierwszym miejscu mają przyjść pod obrady sprawy, dla których Rada Główna zwołania Zarządu lub Zgromadzenia Ogólnego żądała. Gdyby Prezydium Koła bez

podania słuszych powodów w przepisany terminie, nie uczyniło zadość żądaniu, Zarząd Główny będzie uprawnionym sam zwołać posiedzenie Zarządu lub Zgromadzenie Koła.

Z uchwały Walnego Zjazdu Towarzystwa, powziętej na wniosek Rady Głównej, Koło może być rozwiązane.

§ 13. Na Walne Zjazdy Towarzystwa wysła Koło swych delegatów, stosownie do postanowień § 16.

§ 14. W razie potrzeby Koła pewnego terytorjum (zwykle ale niekoniecznie powiatu), mogą dla popierania spraw wspólnych, bądź z własnej inicjatywy bądź za pobudką Zarządu Głównego złączyć się w *Związek Okręgowy*. Organem takiego Związku jest *Rada Okręgowa* złożona z delegatów Zarządów Kół związkowego okręgu. W parafiach, w których Kół jeszcze niema, może Zarząd Główny mianować delegatów, do których należeć będzie inicjatywa zorganizowania Kół parafialnych, a którzy również wejdą w skład Rady Okręgowej. Dla pełnienia funkcji stałego wydziału Rady, formuje Rada *Wydział Okręgowy* złożony z sześciu osób, który konstituuje się na modłę Zarządów Kół. Zamiast tego może Rada powierzyć funkcje Wydziału Okręgowego Zarządowi jednego z Kół okręgu, które w tym charakterze nosić będzie nazwę „Koła Głównego“. Organizację i funkcje Rady i Wydziału Okręgowego określi bliżej regulamin ułożony w porozumieniu z Zarządem Głównym T. M. P. i przez ten

Zarząd zatwierdzony. Rada Główna wydać może regulamin normalny dla Związków Okręgowych, na którym regulaminy tych Związków wzorować się będą. Zarząd Główny może Wydziałowi Okręgowemu powierzyć delegację, a przez to przelać na niego część swoich funkcji. Na pokrycie kosztów z tem połączonych może Zarząd Główny (za uchwałą Rady Głównej), odstąpić Wydziałowi Okręgowemu, część wpłat obowiązkowych, uiszczanych przez Koła okręgu do kasy centralnej T. M. P.

Na obszarze, na którym utworzenie Związku Okręgowego nie jest możliwe lub wskazane, (n. p. dlatego, że zbyt mało Kół na nim się jeszcze znajduje), może Zarząd Główny mianować *Delegację Okręgową*, złożoną z delegata i dodanych mu do pomocy asesorów; delegację taką może Zarząd Główny poruczyć także Zarządowi jednego z Kół danego okręgu. Do Delegacji Okręgowej należeć będzie zorganizowanie Kół w swym okręgu, co gdy się stanie, zastąpiona ona będzie z reguły organizacją Związku Okręgowego.

Dla omawiania spraw oświatowych i kulturalnych pewnego okręgu, może Rada Okręgowa, a gdzie niema Związku Okręgowego także Zarząd Główny T. M. P., zwoływać *Wiece Okręgowe*. W takich wiecech brać mogą udział wszyscy członkowie Kół danego okręgu. Wiece te służą do propagowania zadań Macierzy (§ 2 lit. i) i do ułatwienia jej organom orientacji w stosunkach miejscowych; uchwały,

jeśli będą powzięte, mają znaczenie wyłącznie rezolucyj oddanych pod uwagę organom Towarzystwa.

IV. Ustrój Towarzystwa jako organizacji centralnej.

A. Zjazd Walny.

§ 15. Najwyższym organem „Towarzystwa M. P. na Wołyniu“ jest *Zjazd Walny*. Zwyczajny Zjazd Walny odbywa się raz do roku w miesiącu listopadzie lub grudniu; nadzwyczajny Zjazd zwołany być może w każdym czasie w razie potrzeby przez prezesa z jego własnej inicjatywy, za uchwałą Zarządu Głównego lub Rady Głównej, lub też na żądanie przynajmniej 10% Kół, uchwalone przez Zgromadzenia Ogólne tych Kół lub wniesione przez 20% Zarządów Kół. Żądanie, wniesione na piśmie do Zarządu Głównego, winno być motywowane i zawierać wnioski, które przez delegatów Kół żądających zwołania, mają być na Zjeździe postawione.

Zjazdy zwoływane być winny przez Zarząd Główny z reguły na trzy tygodnie naprzód, a to przez listy polecane do Zarządów Kół, tudzież przez ogłoszenie w dziennikach polskich wskazanych uchwałą Rady Głównej; Zjazd nadzwyczajny w razie naglącej potrzeby zwołany być może w terminie dwutygodniowym. Pismo zwołujące Zjazd, zawierać winno porządek dzienny obrad i tekst wniosków, które mają być dane pod uchwałą.

§ 16. W Zjeździe biorą udział obowiązkowo:

- a) członkowie Rady Głównej;

b) delegaci Kół. Każde Koło ma prawo wysłać dwóch delegatów, wybranych przez Zarząd Koła, ze swego grona; Kola, mające ponad 50 członków, wysyłają nadto za drugą i każdą następną pięćdziesiątkę po jednym delegacie, którzy to delegaci wybierani są przez Zgromadzenie Ogólne Koła, a ta z reguły przez Zgromadzenie zwyczajne na przeciąg jednego roku.

W Zjeździe mogą brać udział wszyscy członkowie Towarzystwa, którzy wylegitymują się pokwitowaniem z uiszczonej wkładki przynajmniej po koniec ostatniego roku kalendarzowego; wybory jednak i głosowanie nad wnioskami zastrzeżone jest wyłącznie osobom wyżej pod a) i b) wymienionym. Natomiast wszyscy członkowie Zjazdu mogą głosować nad rezolucjami odsyłanymi do rozpatrzenia Radzie Głównej.

§ 17. Zjazd Walny, będąc organem naczelnym Towarzystwa, nadaje ogólny kierunek jego działalności, wskazuje wytyczne postępowania Centralnym Organom Wykonawczym, rozstrzyga ostatecznie wszystkie wniesione przed niego sprawy Towarzystwa, uchwała więc dotyczące tych zadań swoich wnioski i rezolucje. Wyłącznej kompetencji Zjazdu zastrzeżone są sprawy następujące:

a) uchwalanie statutu T. M. P. i jego zmian;

b) przyjmowanie do wiadomości rocznych sprawozdań Rady Głównej (obejmujących też

streszczone sprawozdanie z działalności wszystkich Kół), tudzież sprawozdań Komisji Rewizyjnej i udzielanie Radzie absolutorjum;

c) uchwalanie budżetu Towarzystwa M. P.

d) decydowanie o nabyciu i pozbyciu nieruchomości, o zakładaniu i zwijaniu przedsiębiorstw (n. p. wydawniczych, typograficznych i t. p.), o zaciąganiu pożyczek, o założeniu i użyciu funduszu zapasowego i żelaznego T. M. P.

e) przyjmowanie na wniosek Rady Głównej członków honorowych;

f) wybór prezesa Towarzystwa, członków Rady Głównej i Komisji Rewizyjnej (§ 22 i 34);

g) rozwiązanie Koła na wniosek Rady Głównej (§ 14);

h) rozwiązanie Rady Głównej;

i) rozwiązanie Towarzystwa.

Sprawy pod literami b), c), f) wymienione należą do Zjazdu zwyczajnego, w razie zdekompletowania Rady lub Komisji Rewizyjnej. wyborów uzupełniających może dokonać Zjazd nadzwyczajny.

§ 18. Tylko wnioski, postawione na porządku dziennym obrad, mogą być przedmiotem uchwały; wnioski, postawione poza objętymi porządkiem dziennym, traktowane być mogą, jako wnioski nagłe o ile na to zgodzi się Zarząd Główny, a Zjazd (z wykluczeniem dyskusji nad nagłością) nagłość uchwali; w przeciwnym razie mogą być traktowane tylko jako rezolucje i jako takie odesłane do Rady Głównej dla rozpatrzenia i wypowiedzenia się o nich na

następnym Zjeździe. Głosowanie nad rezolucjami dotyczy tylko tego, czy mają być odesłane do Rady Głównej, czy też odrzucone.

Na porządku dziennym zwyczajnego Walnego Zjazdu postawione będą, oprócz wniosków Rady Głównej, te wnioski, które wpłyną do Zarządu Głównego najpóźniej po koniec października i będą nosiły podpis albo Zarządu Koła, albo 20 członków Towarzystwa.

§ 19. Zjazd uważa się za zebrany w pełnym komplecie, jeśli znajduje się na nim przynajmniej $\frac{1}{3}$ część osób w § 16 pod a) i b) wymienionych o ile te osoby reprezentują przynajmniej połowę Kół. Jeżeli niema takiego kompletu, Zjazd, o ile został zwołany zgodnie z przepisami statutu, (§ 15), jest także prawomocnym, uchwały jednak muszą zapadać na nim większością $\frac{2}{3}$ głosów. Do rozwiązania Towarzystwa potrzebnym jest jednak pełny komplet (§ 20); o ile takowego niema, uchwała rozwiązująca Towarzystwo musi zapaść jednomyślnie.

O ile by na porządku dziennym stały sprawy bardzo ważne, a ilość uczestników uprawnionych do głosowania była o wiele mniejsza od pełnego kompletu, Zjazd własną uchwałą, zapadłą prostą większością głosów, może się uznać niekompetentnym i polecić Prezydyum zwołanie nowego Zjazdu przy użyciu środków zapewniających mu większy komplet, (jako to odpowiedni termin, odezwy do Zarządów Kół i t. p.).

§ 20. Zjazdowi przewodniczy prezes Towarzystwa lub jego zastępca.

Tylko w wypadku, gdy postawiono wniosek odmówienia Radzie Głównej absolutoryum, lub kiedy na porządku dziennym stoi sprawa rozwiązania Rady Głównej (§ 17 h), Zjazd wybiera przewodniczącego ze swego grona.—Przewodniczący nie głosuje, dyrymuje jednak w razie równości głosów.

Z wyjątkiem wypadku, przewidzianego w § 19, wnioski zapadają prostą większością głosów. Tylko do rozwiązania Towarzystwa potrzebna jest większość $\frac{2}{3}$ głosów obecnych a w razie niepełnego kompletu jednomyślność (§) 19).

Wybory odbywają się tajnie kartkami; do skutecznego wyboru wystarcza względna większość głosów.

B. R a d a G ł ó w n a.

§ 21. Stałym wydziałem wykonawczym Zjazdu Walnego jest Rada Główna. Ona za pośrednictwem wyłonionego z siebie Zarządu Głównego (§ 25 i n) prowadzi sprawy bieżące Towarzystwa, ona czuwa nad działalnością wszystkich jego części, wykonuje uchwały Walnego Zjazdu i załatwia samoistnie to wszystko, co nie jest w wyłącznej kompetencji Zjazdu n strzeżone, przygotowuje sprawozdania i wnioski za Zjazdu.

§ 22. Rada Główna składa się:

- a) z prezesa (§ 17 f),—
 - b) z 30 członków wybranych przez Zjazd,—
 - c) z dwóch członków mianowanych:
- 1) przedstawiciela gubernialnego Komisaryatu

Polskiego Komitetu Wykonawczego na Rusi,—
2) przedstawiciela episkopatu rzym. kat. w Ży-
tomierzu,—

d) z członków przez Radę w razie potrzeby
kooptowanych w liczbie nieprzekraczającej 6-ciu.

Członkiem Rady może zostać każdy człon-
nek Towarzystwa z wyjątkiem osób pozostają-
cych do Towarzystwa w stosunku służbowym,
(urzędnicy biurowi i służba).

— Co do członków wymienionych pod a)
i b) mandat ich trwa lat trzy, a skład człon-
ków wymienionych pod b) odnawia się przez
wybór coroczny w $\frac{1}{3}$ części. (Pierwszy Walny
Zjazd wybiera 30 członków, z których $\frac{1}{3}$ część
ustępuje z końcem roku przez losowanie, do-
konane na posiedzeniu Rady. Ten sam sposób
postępowania stosowanym będzie w wypadku,
gdyby po rozwiązaniu Rady Głównej (§ 17 h)
lub jej rezygnacji, nastąpił wybór pełnej Rady).
—Ustępujący członek Rady może być pono-
wnie wybrany.—W razie ustąpienia lub śmierci
członka Rady przed wygaśnięciem jego mandatu,
dokonanym zostaje na najbliższym Zjeździe
zwyczajnym lub nadzwyczajnym wybór uzupeł-
niający; mandat tak wybranego członka gaśnie
wtedy, kiedy miał zgasnąć mandat tego, na
czyje miejsce został wybrany.—Z liczby 30
członków Rady, wybieranych przez Zjazd, przy-
najmniej 10 winno być mieszkańcami Żytomierza
lub jego najbliższej okolicy, a to dla umożli-
wienia złożenia Zarządu Głównego (§ 26).

— Co do członków wymienionych pod d),
Rada może dokonać kooptacji wedle swego

uznania, przyczem kooptacya 2 członków z liczby 6 dokonana ma być na wniosek Zarządu Głównego, a ci dwaj członkowie wchodzi do jego składu. Mandat członka kooptowanego trwa do najbliższego zwyczajnego Walnego Zjazdu, w razie ustąpienia takiego członka przed wygaśnięciem jego mandatu, może być kooptowany inny na jego miejsce.

§ 23. Rada Główna konstituuje się, wybierając z pośród siebie w liczbie 10 osób Zarząd Główny (§ 25 i n.), a to z pośród członków zamieszkałych w Żytomierzu lub jego najbliższej okolicy. Z pośród członków Zarządu wybiera ona pierwszego i drugiego zastępcę prezesa, sekretarza i skarbnika.

§ 24. Przewodniczącym Rady Głównej jest prezes Towarzystwa (§ 17 f) lub jego zastępca (§ 22). Posiedzenia Rady zwołuje prezes w czasie, przez samą Radę uchwalonym, lub w razie potrzeby wedle własnego uznania, lub też na motywowane żądanie przynajmniej 6 członków Rady. Rada musi się jednak zbierać przynajmniej raz na kwartał.

Uchwały Rady zapadają prostą większością głosów; przewodniczący głosuje wraz z innymi członkami; w razie równości głosów rozstrzyga strona, po której głosuje przewodniczący.

Do kompletu potrzeba prócz przewodniczącego przynajmniej połowy członków Zarządu Głównego i połowy tych członków Rady, którzy do Zarządu Głównego nie należą; przy tem obliczeniu nie uwzględnia się członków mianowanych (§ 22 c.).

Rada zwoływana być winna listami poleconymi z reguły na tydzień naprzód, z podaniem porządku dziennego obrad i z dołączeniem tekstu wniosków, które na posiedzeniu mają być stawiane przez Zarząd Główny, jako też wniosków zgłoszonych do Zarządu Głównego przez członków Rady. To nie krępuje jednak członków Rady w poruszaniu na posiedzeniu spraw i stawianiu wniosków porządkiem dziennym nieobjętych.

Przynajmniej co kwartał zdawać winien Zarząd Główny sprawozdanie ze swych czynności, na posiedzeniu Rady Głównej.

C. Zarząd Główny.

§ 25. Zarząd Główny prowadzi bezpośrednio sprawy bieżące Towarzystwa, w którym to zakresie określa bliżej jego kompetencje uchwały Rady Głównej i ustanowiony przez nią regulamin; przyjmuje członków wspierających, — zarządza funduszami i majątkiem Towarzystwa, — prowadzi biuro, — prowadzi rachunki, — załatwia korespondencję, — utrzymuje ewidencję Koła i ich czynności, — zawiera umowy, — przyjmuje i umoralnia urzędników, — przygotowuje wnioski na Radę Główną, — wygotowuje sprawozdania i preliminarze budżetów, — nadzoruje czynności organizacji pomocniczych (§ 33).

§ 26. Zarząd składa się z przewodniczącego, którym jest prezes Towarzystwa, z 10 członków wybranych przez Radę Główną z ich grona (§ 23), tudzież ewentualnie z członków kooptowanych przez tę Radę na jego wniosek,

w liczbie 1 lub 2 (§ 22 al. 3). Z pomiędzy członków Zarządu wybrany jest przez Radę Główną pierwszy i drugi zastępca przewodniczącego, sekretarz i skarbnik (§ 23). W miarę potrzeby Zarząd Główny powierza członkom swoim inne jeszcze stałe funkcje.

Zarząd zwoływany bywa przez prezesa w miarę potrzeby, z reguły jednak co tydzień. Codzienne czynności załatwiają w oznaczonych godzinach biurowych, stale urzędujący członkowie Zarządu, którymi są: prezes, jeden z jego zastępców, sekretarz i skarbnik, którym do pomocy dodanym zostaje delegowany kolejną co tydzień lub miesiąc, jeden jeszcze z członków Zarządu.

Uchwały Zarządu zapadają prostą większością głosów; przewodniczący głosuje wraz z innymi członkami, a w razie równości głosów większość liczy się po tej stronie, po której znajduje się głos jego.

Do kompletu potrzeba przynajmniej prócz przewodniczącego połowy członków Zarządu.

§ 27. Prezes reprezentuje Towarzystwo na zewnątrz,—przewodniczy na posiedzeniach Zarządu i Rady Głównej i na Walnym Zjeździe,—czuwa nad sprawnością funkcjonowania wszystkich organów Towarzystwa.—ma prawo wglądania w czynności wszystkich funkcjonaryuszy Towarzystwa i z dobraniem 2 członków Zarządu skontrolowania kasy,—może być na posiedzeniach wszystkich sekcji, tndzież uczestniczyć z prawem głosu jednak bez prawa głosowania w posiedzeniach Zarządów i w

Ogólnych Zebraniach Kół — przestrzega zgodności działania organów Towarzystwa ze statutem i regulaminami, — łącznie z sekretarzem podpisuje wszystkie pisma wychodzące od Zarządu i Rady Głównej, tudzież asygnaty kasowe, a łącznie z sekretarzem i skarbnikiem wszelkie umowy, — może wedle własnego uznania zwoływać zarówno Zarząd jak Radę Główną i Zjazd Walny (§ 15).

§ 28. Zastępcy prezesa dopomagają mu w jego czynnościach, spełniając te funkcje prezydyalne, które im prezes poruczy; — w razie nieobecności lub choroby prezesa, obejmuje pierwszy zastępca wszystkie jego prawa i obowiązki; w razie nieobecności lub choroby pierwszego, wstępuje w urzędowanie zastępca drugi.

§ 29. Sekretarz utrzymuje w porządku akta, — prowadzi protokoły Zarządu, Rady Głównej i Walnego Zjazdu, — prowadzi wszystkie księgi Zarządu, jako to księgę wpływów i ekspedycyi, księgi mające na celu ewidencję Kół i ich czynności, listę członków i t. d., — załatwia korespondencję i (o ile czynność ta nie zostanie powierzona specjalnym referentom) przygotowuje wszystkie pisma od Prezydium i Zarządu wychodzące które wraz z prezesem podpisuje, — podpisuje również z prezesem asygnaty kasowe, a łącznie z prezesem i skarbnikiem umowy.

Do pomocy sekretarzowi w spełnieniu jego funkcji utworzonym będzie Biuro, obsługiwane przez płatnych urzędników. Sekretarz jest prze-

łożonym Biura bezpośrednio, lub—o ile utworzonym będzie urząd płatnego naczelnika Biura—pośrednio.)

Zarząd wybierze ze swego grona zastępcę sekretarza, który pomagać mu będzie w jego czynnościach, pełniąc funkcje przez niego sobie poruczone, a w razie nieobecności lub choroby będzie go zastępować.

O ile urząd sekretarza wymagać będzie od niego poświęcenia całego czasu, Rada Główna może uchwalić i wstawić do preliminarza budżetu wynagrodzenie dla niego.

§ 30. Skarbnik prowadzi kasę i rachunkowość,—utrzymuje księgi i dowody kasowe,—przyjmuje i kwituje wpływy, a za asygnacjami podpisanymi przez prezesa i sekretarza czyni wypłaty,—utrzymuje w ewidencji i ściągą wpłaty od Kół i wkładki od członków wspierających,—opiekuje się majątkiem Towarzystwa i lokuje jego fundusze,—podpisuje wraz z prezesem i sekretarzem umowy zawierane przez Zarząd.—wygotowuje sprawozdania i zamknięcia rachunkowe,—redaguje preliminarz budżetu.

Do pomocy skarbnikowi mogą być przyjęci płatni urzędnicy, w szczególności kasyer i buchalter, którzy wchodzą w skład Biura (§ 29 al. 2), ale pozostają pod jego bezpośrednim kierownictwem.

Zarząd wybierze ze swego grona w razie potrzeby zastępcę skarbnika, który pomagać mu będzie w jego czynnościach, a w razie nieobecności lub choroby zastępować.

O ile by skarbnik nie miał dodanych do pomocy urzędników, a czynności jego wymagały poświęcenia całego czasu Rada Główna może uchwalić i wstawić do preliminarza budżetu wynagrodzenie dla niego.

§ 31. Oprócz wyjątków dopuszczonych w § 29 i 30, członkowie Zarządu Głównego pełnią swe funkcje bezpłatnie.

§ 32. Szczegółowe przepisy, dotyczące sposobu prowadzenia czynności przez Zarząd Główny i jego poszczególnych funkcyjaryuszy, tudzież przepisy dotyczące organizacji i czynności biura, zostaną określone w regulaminach uchwalonych przez Zarząd.

D. Organizacje pomocnicze.

§ 33. Dla pewnych szczególnych czynności, podejmowanych przez Towarzystwo, mogą być potworzone z inicjatywy Zarządu Głównego sekcje, jak n. p. sekcja wydawnicza dla wydawania czasopism, dziełek ludowych, podręczników szkolnych i t. p.,—sekcja szkolna lub pedagogiczna, czuwająca nad programami szkół i sposobem ich wprowadzenia w życie,—i inne. Sekcje mają swoje własne Zarządy, złożone przez Zarząd Główny z członków Towarzystwa z prawem pomnożenia się przez kooptację podlegającą zatwierdzeniu Zarządu Głównego. Pozostają one pod kontrolą Zarządu Głównego. Ich organizacja wskazana będzie przez regulaminy, które podlegają zatwierdzeniu Zarządu Głównego.

O ile przewodniczący sekcji nie jest członkiem Zarządu Głównego, to wchodzi on doń z głosem doradczym w sprawach ogólnych, a z głosem stanowczym w sprawach sekcji którą reprezentuje.

Zakłady Towarzystwa (utworzone przez organizację centralną i jej bezpośrednio podlegające) jak n. p. szkoły, przedsiębiorstwa i t. p., mogą mieć swoje własne zarządy, utworzone podobnie jak zarządy sekcji i mające również pewną szerszą lub szcuplejszą autonomię. Podobnie jak sekcje, rządzą się one regulaminami, zatwierdzonymi przez Zarząd Główny i podlegają kontroli tegoż Zarządu.

Te organizacje pomocnicze mogą mieć również własne swoje fundusze.

Kontrola Komisji Rewizyjnej Towarzystwa rozciąga się również i na te organizacje.

E. Komisja Rewizyjna.

§ 34. Komisja Rewizyjna składa się z 3 członków i 2 zastępców wybranych przez Zjazd Walny na przeciąg jednego roku (§ 17 f).

Członkiem Komisji Rewizyjnej może zostać każdy członek Towarzystwa z wyjątkiem członków Rady Głównej i osób pozostających do Towarzystwa w stosunku służbowym (jak urzędnicy biurowi i służba).

Zaraz po swym oborze Komisja wybiera z pośród siebie przewodniczącego który ją zwołuje.

Komisja Rewizyjna prowadzi kontrolę kasy i rachunkowości Towarzystwa, — robi uwagi i

daje wskazówki co do sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych,—bada, czy wydatki zgodne są z budżetem i może czynić uwagi co do celowości wydatków,—bada zamknięcia rachunkowe, — czuwa nad zabezpieczeniem i lokatą funduszków Towarzystwa, tudzież nad sposobem zarządzania jego majątkiem nieruchomym;—kompetencya jej rozciąga się również do gospodarki organizacyj pomocniczych Towarzystwa (§ 33). Komisya zdaje sprawozdania z czynności i ze spostrzeżeń swoich Radzie Głównej i Walnemu Zjazdowi,— na Walnym Zjeździe stawia wnioski o danie lub odmówienie Zarządowi absolutoryum z powodu jego gospodarki finansowej.

W razie spostrzeżenia jakichkolwiek nieprawidłowości w gospodarce pieniężnej lub nieporządku w rachunkach winien przewodniczący Komisji zawiadomić o tem prezesa Towarzystwa; może on zażądać zaproszenia członków Komisji na posiedzenie Zarządu Głównego celem przedstawienia rezultatów kontroli i omówienia sposobów usunięcia błędów. W ważnych wypadkach może Komisya zażądać zwołania posiedzenia Rady Głównej.

Komisya ma prawo uczestniczenia w posiedzeniach Zarządu Głównego i Rady Głównej, na których jej członkowie mają głos doradczy w tych sprawach które podlegają kontroli Komisji. W razie specjalnego zaproszenia przez prezesa Towarzystwa w którym wskazanym będzie punkt porządku dziennego obrad, wyma-

gający udziału Komisji, uczestnictwo staje się obowiązkiem.

Czynności swoje podejmuje Komisya Rewizyjna w miarę potrzeby nie rzadziej jednak jak dwa razy do roku, a to z własnej inicjatywy ale także na zaproszenie prezesa Towarzystwa dokonane z jego osobistej inicjatywy lub za uchwałą Zarządu Głównego lub Rady Głównej. Do kompletu potrzeba obecności 3 członków; na miejsce nieobecnych lub chorych powołuje przewodniczący zastępców.

F. Fundusze Towarzystwa jako Organizacji Centralnej.

§ 35. Dochody Towarzystwa pochodzą:

- a) z obowiązkowych wpłat Kół, do kasy Towarzystwa;
- b) z wpisowego i wkładek członków wspierających i wspierających dożywotnich (§ 6 c i d);
- c) z wpłat członków założycieli, T. M. P., (§ 6 e)—darów i zapisów;
- d) ze składek zbieranych na cele T. M. P. do puszek lub na listy;
- e) z opłat od przedsięwzięć i świadczeń Towarzystwa jak n. p. wykładów, przedstawień T. M. P. i t. p.;
- f) z odsetek od kapitałów T. M. P.;
- g) z przychodów z nieruchomości i przedsiębiorstw T. M. P.;
- h) z subwencji udzielanych na cele organizacji centralnej T. M. P. przez Polski Komitet Wykonawczy na Rusi;
- i) z innych źródeł.

§ 36. Wszystkie te przychody, o ile przeznaczenie ich z góry inaczej bądź przez ofiarodawców, bądź przez uchwałę Rady Głównej lub Walnego Zjazdu oznaczonem nie zostało, wpływają do funduszu obrotowego z wyjątkiem wpłat członków założycieli, darów i zapisów (§ 35 c), o których użyciu, o ile nieokreślili go ofiarodawcy, rozstrzyga zawsze Zjazd Walny.

§ 37. O ile dochody przewyższają będą wydatki Towarzystwa, zwyczajki użyte zostaną za uchwałą zwyczajnego Walnego Zjazdu na założenie i zasilenie funduszu zapasowego (rezerwowego) w pierwszym rzędzie, funduszu żelaznego w drugim rzędzie. Fundusze te zasilać będą nadto wpływy z góry na to przez ofiarodawców przeznaczone. Pewne kategorie dochodów mogą być przez Zjazd Walny stale z funduszu obrotowego wyłączone i przeznaczone dla funduszu zapasowego lub żelaznego.

§ 38. Prócz wyżej wymienionych funduszy, istnieć mogą jeszcze fundusze specjalne, uchwałą Zjazdów lub wolą ofiarodawców na szczególne cele przeznaczone. Osobne własne fundusze mogą posiadać sekcje i inne organizacje pomocnicze (§ 33).

§ 39. Obowiązkowe wpłaty Kół do kasy centralnej ustanawiają się na 20% przychodu Kół, osiągniętego z wkładek członków zwyczajnych i dożywotnich (§ 11). Przy subwencjonowaniu lub wogóle wspomaganiu pewnych przedsięwzięć Koła (jak wykłady, przedstawienia i t. p.), może Zarząd Główny zastrzedz sobie udział w przychodzie.

Wkładka członka wspierającego ustanawia się na 12 Rb.; — można jednak deklarować wyższe wkładki.

Jednorazowa wkładka członka wspierającego dożywotniego, prócz z wpłowego ustanawia się na 200 Rb.

Najmniejsza kwota nadająca ofiarodawcy charakter członka założyciela Towarzystwa (§ 6 e), wynosi 1000 Rb.

§ 40. Towarzystwo jest samoistnym podmiotem prawnym, może posiadać majątek ruchomy i nieruchomy, przyjmować dary i zapisy, zakładać przedsiębiorstwa, zaciągać pożyczki i przyjmować inne zobowiązania pod tytułem obciążającym. Nabywanie i pozbywanie majątku, zakładanie przedsiębiorstw, lub ich zwijanie, zaciąganie zobowiązań majątkowych, należy do kompetencji Zjazdu Walnego (§ 17 d).

§ 41. Pobieranie przychodów i wydatkowanie w granicach uchwalonego przez Zjazd Walny budżetu, tudzież zarządzanie majątkiem i przedsiębiorstwami Towarzystwa, należy do Zarządu Głównego (§ 25).

Wszelkie wpływy (które z przeznaczenia swego nie weszły wprost do funduszu zapasowego, funduszu żelaznego, lub funduszy specjalnych), o ile przewyższają bezpośrednie zapotrzebowanie, mają być lokowane w banku wskazanym przez Radę Główną, na rachunku bieżącym.

Rok administracyjny liczy się od dnia 1 lipca do dnia 30 czerwca.

§ 42. Sposób budżetowania oraz granice w jakich Zarząd Główny, względnie Rada Główna, w ramach poszczególnych pozycji budżetowych swobodnie poruszać się mogą („virement“), określa Przepisy Wykonawcze.

G. Regulaminy.

§ 43. Dla objaśnienia, szczegółowego rozwinięcia i osiągnięcia jednolitości stosowania postanowień statutu, wydane będą „przepisy wykonawcze“, ułożone przez Radę Główną, a podlegające zatwierdzeniu Zjazdu Walnego. Zjazd Walny również uchwali regulamin dla swoich obrad.

Regulaminy organizacyjne sekcji i zakładów (§ 33), podlegają uchwale Rady Główniej.

Regulaminy wewnętrzne i instrukcje regulujące wewnętrzną działalność organów wykonawczych Towarzystwa, nie potrzebują zatwierdzenia organów wyższych, jednakże organy te mogą zażądać ich przedłożenia dla stwierdzenia zgodności ze statutem przepisami wykonawczymi i uchwałami Zjazdu, dającymi ogólne wytyczne działalności Towarzystwa.

H. Rozwiązanie Towarzystwa jako Organizacji Centralnej.

§ 44. Towarzystwo „Macierz Polska na Wołyniu“, rozwiązane być może uchwałą Walnego Zjazdu, przy wymaganym do takiej uchwały kwalifikowanym komplecie i kwalifikowaną większością głosów (§ 19 i 20).

Przez rozwiązanie Towarzystwa M. P. rozumie się tylko rozwiązanie organizacji cen-

tralnej, gdyż Koła Macierzy polskiej stanowią odrębne stowarzyszenia samorządne i po rozwiązaniu organizacji centralnej w której były wspólnie złączone, mogą istnieć każde odrębnie, lub też połączyć się w inną organizację związkową.

Walny Zjazd rozwiązujący Towarzystwo postanawia o jego majątku; w każdym razie przeznaczony on będzie na polskie cele publiczne, pokrewne celom rozwiązanego Towarzystwa, a to w pierwszym rzędzie na obszarze ziemi wołyńskiej.

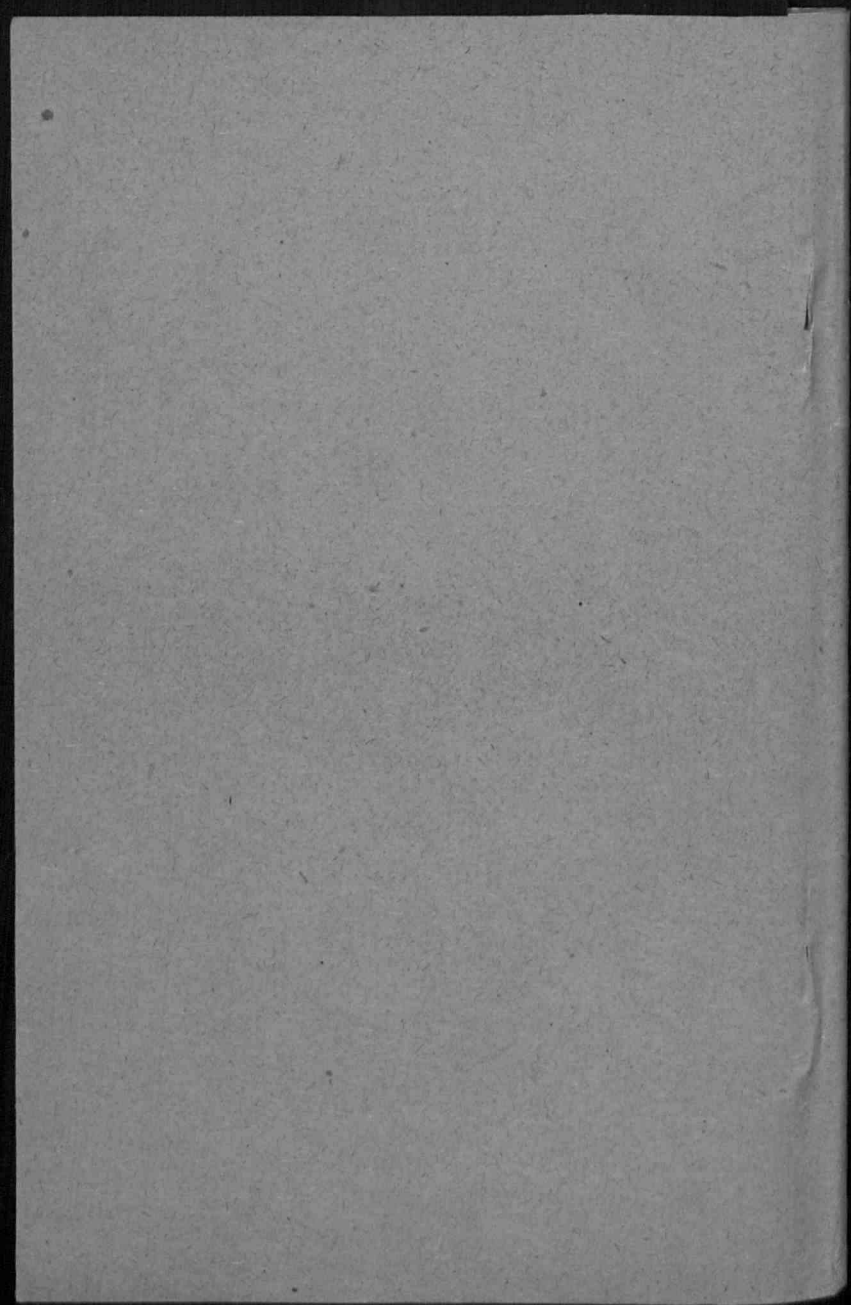
W razie przymusowego rozwiązania Towarzystwa, o ileby zwołanie Zjazdu było niemożliwym o losie majątku zadecyduje Rada Główna wspólnie z Komisją Rewizyjną.

Zarząd Główny wspólnie z Komisją Rewizyjną, stanowią komisję likwidacyjną, która likwiduje sprawy i majątek Towarzystwa.

Y Stosunek Towarzystwa Macierzy polskiej na Wołyniu, do innych organizacji polskich na ziemiach ruskich.

§ 45. Uznając potrzebę i ważność skoordynowania działalności wszystkich polskich Towarzystw kulturalno oświatowych na obszarze ziem ruskich Towarzystwo, widząc czynnik jednoczący w Wydziale oświatowym Polskiego Komitetu Wykonawczego na Rusi, poddawać się będzie wskazaniom tego Wydziału.

Bezpośrednie stosunki utrzymywać będzie organizacja centralna z Komisaryatem gubernialnym wołyńskim P. K. W., zaś Koła z Komisaryatami powiatowymi, względnie z Wydziałami Oświatowymi przy tych Komisaryatach.

13
Handwritten signature

STATUT

KOŁA

Macierzy Polskiej

na W O Ł Y N I U.

Cena kop. 80.

ŻYTOMIERZ
Drukarnia Gubern. Ziemstwa.
1917.

Pouczenie.

Koła «Macierzy Polskiej na Wołyniu» są stowarzyszeniami samorządnymi, złączonymi jednak wspólnie w jedną organizację związkową, którą jest «Towarzystwo Macierz Polska na Wołyniu». jako stowarzyszenia samorządne, Koła rządzą się własnymi statutami, równocześnie jednak jako części organizacji związkowej, którą jest Towarzystwo M. P. na Wołyniu, podlegają statutowi tegoż Towarzystwa, (uchwalonemu na zjeździe konstytuującym w Żytomierzu dnia 12 i 13 września 1917).

Dla ujednostajnienia działalności Kół a zarazem dla ułatwienia im zorganizowania się, zjazd konstytuujący Towarzystwa M. P. postanowił wydać «statut normalny», na którym statuty Kół wzorować się winny. Nie wszystkie jednak Koła mogą mieć jeden i ten sam statut, gdyż wielkość ich, zakres i warunki działania, tudzież zasoby są różne. Dla tego «statut normalny» pozostawia niektóre punkty do określenia samym Kołom, lub też podaje je w kilku redakcyach do wyboru.

Drukujemy niniejszy «statut normalny» w ten sposób aby Kołom zaoszczędzić potrzeby przepisywania lub drukowania statutów swoich; wystarczy jeśli na niniejszym druku wypełnią pozostawione luki a z przepisów danych do wyboru, a oznaczonych tu na marginesie pionowymi kreskami, zostawią te, które im odpowiadają a inne wykreślą. Egzemplarze statutu w ten sposób dopełnione i kreślone winny być, dla uwierzytelnienia kreśleń i dopisków, opatrzone pieczęcią Koła i podpisane przez prezesa i sekretarza.

Zarząd Główny «Towarzystwa M. P. na Wołyniu» przysłał na żądanie Koła każdą ilość egzemplarzy niniejszego «statutu

II.

normalnego» po cenie oznaczonej. Również jest do nabycia w Zarządzie Głównym Statut T. M. P.

— Dla zamienienia niniejszego «statutu normalnego» na statut Koła, dokonać należy uchwalonych przez Zgromadzenie Konstytuujące Koła dopełnień i kreśleń wedle następującej instrukcyi:

— *w tytule:* po słowie «Koła» należy wypełnić lukę jego nazwą, przyjętą od miejsca siedziby, a zatem n. p. «żytomierskiego», «zwiahelskiego», «sławuckiego» i t. p.—Dalej należy wpisać datę Zgromadzenia Ogólnego, które przyjęło statut.

— *w § 1:* wpisać należy najpierw nazwę Koła. Po słowach «na obszarze» należy wpisać obszar na jaki Koło rozciąga swoją działalność; wedle statutu Towarzystwa M. P. § 7, Koła zakładane być winny z reguły na obszar jednej parafii, od czego wyjątki tenże paragraf wymienia.—Wreszcie należy wpisać w trzeciej łuce nazwę siedziby Koła jak n. p. Żytomierz, Sławuta i t. p.

— *w § 2:*—ustęp oznaczony kreską pionową na marginesie, Koła wielkie i zasobne, zdolne podjąć szeroką działalność, mogą wykreślić; Koła zakładające sobie o wiele bardziej ograniczony zakres działania, pozostawią go, a w lukę wpiszą te zadania, które w pierwszym rzędzie spełniać zamierzają,—n. p.: «zakładanie i utrzymywanie ochronek, szkół ludowych i czytelní, urządzanie kursów dla analfabetów, organizowanie chórów włościańskich» i t. p.

— *w § 9:*—po słowach: «jeśli tego zażąda przynajmniej...», należy wpisać cyfrę procentową (n. p. $\frac{1}{5}$), lub cyfrę absolutną (n. p. 20), co będzie odpowiednie dla Kół małych.—Po słowie «tudzież...» należy wymienić inne jeszcze sposoby, któremi Zgromadzenie ma być zwotywanem, jak n. p. ogłoszenie w pewnych dziennikach, przez rozdawanie kartek po nabożeństwie przy kościele parafialnym i t. p.

— *w § 15:*—po słowach: «Składa się on z...» należy wpisać liczbę członków Zarządu, która w myśl statutu T. M. P.

(§ 9) ma wynosić sześć do dwudziestu.—Po słowach «w miarę potrzeby jeszcze...», należy wpisać liczbę członków kooptowanych, która wedle statutu T. M. P. (§ 9) nie może być większą od $\frac{1}{5}$ liczby członków pochodzących z wyboru.—Po słowach: «trwa lat...», należy wpisać cyfrę 2 lub 3.—Po słowach: «Cały Zarząd wybieranym bywa co...», należy wpisać (odpowiednio do poprzedniego wpisu) słowo «drugi» lub słowo «trzeci».—Z trzech ustępów oznaczonych na marginesie, jedną, dwoma i trzema kreskami, należy wybrać tylko jeden a dwa inne wykreślić; ustęp pierwszy, oznaczony jedną kreską, odpowiednim będzie tam, gdzie Zarząd składa się tylko z kilku członków.

— w § 16:—z dwóch ustępów oznaczonych na marginesie jedną, względnie dwoma kreskami, należy wybrać tylko jeden, a drugi przekreślić; ustęp pierwszy, oznaczony jedną kreską, odpowiednim będzie dla Kół o małej liczbie członków Zarządu.—Zdanie: «O ile w siedzibie Zarządu niestałoby odpowiednich osób, funkcyje skarbnika mogą być połączone z urzędem sekretarza»—może być wykreślone.—Po słowach: «z dodanymi imieszeze...», należy wpisać cyfrę 2, 3, lub 4.

— w § 19:—z pomiędzy dwóch ustępów oznaczonych jedną i dwoma kreskami pionowymi na marginesie, należy wybrać jeden, a drugi wykreślić, albo też wykreślić obydwa.

— w § 20:—ustęp oznaczony na marginesie jedną kreską pionową należy wykreślić, jeśli Koło nie jest tak ubogie w ludzi, aby mogła zachodzić kiedykolwiek konieczność połączenia funkcji skarbnika z funkcjami sekretarza w jednej osobie.—Ustęp oznaczony na marginesie dwoma pionowymi kreskami może być wykreślony.

— w § 21:—jeżeli w § 20 został wykreślony ustęp oznaczony dwoma pionowymi kreskami, początek paragrafu 21-go ma brzmieć: «Oprócz wyjątku dopuszczonego w § 19...»; jeśli zaś wspomniany ustęp pozostał, początek ten ma brzmieć: «Oprócz wyjątków dopuszczonych w § 19 i 20...».

— w § 22:—ustęp oznaczony na marginesie kreską pionową

IV.

należy pozostawić tylko w tym wypadku, jeżeli w § 16, pozostawiono ustęp oznaczony dwoma kreskami pionowymi.

— w § 24:—ustęp oznaczony na marginesie kreską pionową pozostawić należy tylko w tym wypadku, gdy może w danych warunkach zachodzić obawa, że z powodu braku ludzi obznajomionych z rachunkowością nie zawsze da się złożyć Komisya Rewizyjna; w innym wypadku należy ustęp wykreślić.

— *na końcu statutu*:—w dopisku pod ostatnim paragrafem należy wpisać datę Zgromadzenia Ogólnego, które uchwaliło statut Koła, a następnie obok pieczęci Koła położyć własnoręczne podpisy prezesa i sekretarza.

(Po dokonaniu dopełnień i skreśleń w Statucie, można niniejsze „Pouczenie“ wyciąć).

STATUT

Koła

Macierzy Polskiej na Wołyniu,

uchwalony na Zgromadzeniu Ogólnem Koła

dnia roku.

I. Nazwa, charakter i siedziba stowarzyszenia.

§ 1. „Koło.....Macierzy Polskiej na Wołyniu“ jest stowarzyszeniem samorządnym wchodzącem w skład organizacji związkowej Towarzystwa „Macierz Polska na Wołyniu“ i spełniającem zadania tej organizacji na obszarze.....

Siedzibą Koła jest.....

Koła rządzić się niniejszym statutem, w stosunkach swoich z Towarzystwem „Macierz Polska na Wo-

lyniu“ jako organizacją centralną, podlega statutowi tegoż Towarzystwa.

W stosunkach prawno-majątkowych jest Koło samoistną jednostką prawną, może posiadać własny majątek ruchomy i nieruchomy, zaciągać pożyczki i zawierać wszelkie umowy, przyjmować zapisy i darowizny, dochodzić praw swoich drogą sądową.

II. Z a d a n i a.

§ 2. Koło ma za zadanie przeprowadzać na obszarze swej działalności cel „Towarzystwa Macierz Polska na Wołyniu“, którym jest krzewienie i popieranie oświaty i kultury w duchu narodowym i religijnym, a to środkami statutem tegoż Towarzystwa (§ 2) wskazanymi.

Środki te są:

a) zakładanie i utrzymywanie szkół rozmaitego stopnia, ogólnych i zawodowych,—ochronek i ogródków dziecięcych,—czytelni, bibliotek, pracowni naukowych i muzeów,—burs uczniowskich,—domów ludowych,—teatrów ludowych,—wreszcie zakładów pomocniczo celom Towarzystwa służących, jak np. zakładów typograficznych i t. p.;

b) urządzenie wykładów i organizowanie kursów rozmaitego stopnia,—wycieczek naukowych,—kursów dla dorosłych analfabetów,—przedstawień teatralnych i koncertów ludowych,—wycieczek krajoznawczych i t. p.

c) wydawanie i rozpowszechnianie książek, obra-

zów, map, tudzież czasopism celom Towarzystwa służących;

d) opracowywanie katalogów normalnych dla czytelników ludowych i bibliotek szkolnych;

e) udzielanie kształcącej się młodzieży stypendyów, zapomóg i wszelkich pomocy naukowych;

f) wypracowywanie projektów budynków i urządzeń szkolnych;

g) ogłaszanie konkursów potrzebnych do osiągnięcia celów Macierzy;

h) popieranie prywatnych przedsięwzięć i zakładów, tym samym celom co Macierz służących;

i) zwolywanie zebrań i wieców dla propagowania interesów wychowania i oświaty, lub wieców postulatowych dla przedstawiania władzom ustawodawczym lub wykonawczym projektów lub zażaleń w dziedzinie spraw szkolnych i oświatowych.

Z wymienionych tu zadań Koło podejmie te, które potrzebom miejscowym i zasobom Koła odpowiadają, a w pierwszym rzędzie:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

III. Członkowie.

§ 3. Członkiem Koła może być każdy Polak lub Polka, których przyjmie Zarząd Koła. Członkami mogą być także instytucje, które zastępują osoby przez nie do tego upoważnione. Zarząd ma prawo odmówić przyjęcia na członka bez podania powodów odmowy:

Członkowie są:

a) *zwyczajni*, którzy opłacają wpisowe i wkładkę roczną oznaczoną w § 31;

b) *dożywotni*, którzy od placenia rocznych wkładek uwolnili się przez złożenie jednorazowe kwoty oznaczonej w § 31.

c) *założyciele*, którzy na cele Koła złożyli znaczniejszą kwotę, oznaczoną w § 31.

Członków honorowych Koło nie mianuje, jego Zarząd może jednak przedstawić Zarządowi Głównemu T. M. P. propozycję postawienia na Zjeździe Walnym T. M. P. wniosku o mianowanie kogoś członkiem honorowym T. M. P.

§ 4. Każdy członek ma prawo czynnego udziału w Zgromadzeniach Ogólnych Koła i może być wybranym

na wszelkie urzędy w Kole, a zarazem, stosownie do statutu Towarzystwa Macierzy, na urzędy organizacyi centralnej. Wyjątek stanowią osoby, które nie skończyły lat 20, o ile nie posiadają świadectwa dojrzałości.

Osoby zostające w stosunku służbowym do Koła (urzędnicy i i.) nie mogą zasiadać w jego Zarządzie lub Komisji Rewizyjnej.

Każden członek ma obowiązek płacić wkładki, wszelkimi siłami popierać cele Towarzystwa, pełnić sumiennie przyjęte na siebie funkcye, przestrzegać przepisów statutów i regulaminów.

§ 5. Członek może każdego czasu wystąpić z Koła przez zawiadomienie o tem na piśmie Zarządu; obowiązany jest jednak uiścić wkładki aż po chwilę wystąpienia.

§ 6. Członek zalegający z wkładką pomimo pisemnego upomnienia więcej niż za dwa lata, powinien być uchwałą Zarządu z listy członków wykreślony. Za legitymację wstępu na Zgromadzenie Ogólne służy pokwitowanie z uiszczonych wkładek za poprzedzający rok kalendarzowy, albo za okres późniejszy; w ten sposób członek zalegający dłuższy czas z wkładkami, nie może wykonywać swych praw czynnych.

§ 7. Członek, który działa na szkodę Towarzystwa lub popełni czyn niehonorowy, winien być z Koła wykluczony. O wykluczeniu orzeka Zarząd wraz z Komisją Rewizyjną na wspólnem posiedzeniu przy komplecie przynajmniej $\frac{2}{3}$ członków każdej z tych organizacyj, a to uchwałą jednomyślną.

IV. Organizacya.

§ 8. Organami Koła są: a) Zgromadzenie Ogólne
b) Zarząd, c) Komisya Rewizyjna.

A. Zgromadzenie Ogólne.

§ 9. Zgromadzenie Ogólne jest najwyższym organem Koła. Bywa ono *zwyczajne* i *nadzwyczajne*.

Zwyczajne Zgromadzenie Ogólne zbiera się raz do roku, a to po zamknięciu roku administracyjnego (który się kończy dnia 30 czerwca), najpóźniej w pierwszej połowie września. *Nadzwyczajne* Zgromadzenie Ogólne zwołuje prezes Koła w miarę uznanej przez siebie potrzeby, lub za uchwałą Zarządu; musi ono być zwołane jeśli tego zażąda przynajmniej..... członków Koła. Takie żądanie wniesione być winno do Zarządu Koła na piśmie, opatrzone podpisami i zawierając motywy tudzież wnioski, które mają być postawione na porządku dziennym. Również na żądanie Komisji Rewizyjnej Koła lub na żądanie Rady Głównej Towarzystwa, musi być zwołane Zgromadzenie Ogólne, w których to wypadkach należy w ogłoszeniu podać, na czyje żądanie Zgromadzenie jest zwoływaniem.

Zgromadzenie Ogólne winno być zwołane na dwa tygodnie naprzód przez wywieszenie ogłoszenia w biurze i w innych lokalach Koła, więc szkołach, czytelniach i t. p., tudzież.....

W ogłoszeniu winien być podany porządek dzienny i zawiadomienie że wnioski objęte porządkiem dziennym są wyłożone do przejrzania w biurze Zarządu.

§ 10. Zgromadzenie Ogólne, jako najwyższy organ

Koła:

a) wskazuje kierunki jego działalności i daje wy-
nietyczne postępowania Zarządowi przez uchwały i rezolucye;

b) uchwała statut i jego zmiany;

c) decyduje o utworzeniu i użyciu funduszu zapa-
Zasowego i żelaznego,—o nabywaniu lub pozbywaniu nie-
raucuchomości,—o zaciąganiu pożyczek i zawieraniu umów
na pod tytułem obciążającym;

d) przyjmuje sprawozdania Zarządu i Komisji Re-
wizyjnej, przeprowadza nad nimi dyskusję i udziela
lub odmawia Zarządowi absolutoryum;

e) przyjmuje do wiadomości pismo Rady Głównej
T. M. P., w którym omawia ona wyniki przeprowadzo-
nej przez swego delegata lustracji (§ 14 statutu T. M. P.);

f) rozpatruje przedstawiony przez Zarząd prelimi-
narz budżetu i uchwała budżet na rok następny;

g) wybiera Zarząd (§ 15), i Komisję Rewizyjną
(§ 24);

h) wybiera delegatów na Walny Zjazd Towarzystwa Macierzy, stosownie do przepisów § 16. statutu Towarzystwa;

i) w razie dostrzeżonych niewłaściwości może rozwiązać Zarząd;

j) decyduje o rozwiązaniu Koła.

§ 11. Porządek dzienny zwyczajnego dorocznego Ogólnego Zgromadzenia obejmuje punkty: d), f), g) i h) poprzedniego paragrafu.

§ 12. Do kompletu Ogólnego Zgromadzenia potrzeba połowy członków Koła (nie licząc przytem członków założycieli); o ile liczba członków Koła wzrośnie ponad 100, za komplet uważa się obecność 50 członków. W każdym wypadku liczba obecnych musi wynosić przynajmniej trzy razy tyle ile jest według statutu wybieralnych członków Zarządu (§ 15). Przy obliczeniu kompletu członkowie Zarządu liczą się tak samo jak inni członkowie Koła. Do uchwały o rozwiązaniu Koła, potrzebna jest kwalifikowana większość $\frac{2}{3}$ liczby członków.

W razie braku kompletu należy zwołać w przeciągu dwóch tygodni ponowne Ogólne Zgromadzenie, które jest prawomocne bez względu na komplet;—tę okoliczność należy w ogłoszeniu wyraźnie zaznaczyć.

§ 13. Ogólnemu Zgromadzeniu przewodniczy prezes Koła. W razie wniosku o odmówienie Zarządowi absolutoryum, lub jeśli na porządku dziennym jest sprawa

wa rozwiązania Zarządu, Zgromadzenie wybiera przewodniczącego ze swego grona. Przewodniczący nie głosuje ale rozstrzyga w razie równości głosów.

Uchwały zapadają prostą większością głosów, z wyjątkiem uchwały o rozwiązaniu Koła, która wymaga większości $\frac{2}{3}$ głosów obecnych, jeśli zaś zapada ona na zgromadzeniu nie mającem pełnego kompletu (§ 12), musi być jednomyślną.

Wybory odbywają się zwyczajnie jawnie przez podniesienie rąk, przyczem na każdego z proponowanych kandydatów głosuje się osobno; do wyboru wystarcza względna większość głosów. Jeśli postawiony zostanie wniosek o głosowanie tajne, winien być poddany pod głosowanie, a wybory przeprowadzone sposobem wskazanym przez wynik głosowania. Wybory tajne odbywać się mogą kartkami lub kulami; winny zawierać tyle nazwisk, ilu ma być wybranych.

§ 14. Tylko wnioski postawione na porządku dziennym mogą być przedmiotem uchwał. Kto chce stawiać wniosek na zwyczajnem Ogólnem Zgromadzeniu, winien go zgłosić pisemnie do Zarządu najpóźniej po koniec lipca; wniosek taki winien nosić podpisy przynajmniej 5-ciu członków Koła. Niezgłoszony w ten sposób wniosek może być jednak stawiany na Zgromadzeniu dla powzięcia nad nim rezolucyi, która odeśle go Zarządowi do rozpatrzenia i zdania sprawy na najbliższem Ogólnem Zgromadzeniu; głosowanie nad rezolucją rozstrzyga tylko o tem czy wniosek ma być do Zarządu odesłany czy z góry odrzucony. Wnioski niezgłoszone, mogą

być tylko wtedy przedmiotem uchwały, kiedy uznane zostaną za nagłe; do tego potrzeba zgody Zarządu i przyjęcia przez Zgromadzenie (bez dyskusji) nagłości, większością $\frac{2}{3}$ głosów obecnych.

B. Z a r z ą d.

§ 15. Zarząd jest organem wykonawczym Koła. Składa on się z..... członków wybranych przez Ogólne Zgromadzenie, którzy mają prawo kooptować w miarę potrzeby jeszcze.....

człon..... *W skład Zarządu stawię każdego włościa, proboszcza lub upoważnioną przez niego władzę parafii*

Mandat członków pochodzących z wyboru trwa lat.....

Cały Zarząd wybierany bywa co..... rok.

Corocznie wybiera się połowę członków Zarządu. (Na pierwszym Ogólnym Zgromadzeniu wybiera się cały Zarząd, z którego połowa przed drugim zwyczajnym Zgromadzeniem Ogólnym ustępuje przez wylosowanie dokonane na posiedzeniu Zarządu. Do połowy ustępującej wliczają się jednak i ci, którzy sami w ciągu roku z Zarządu wystąpili. Takie samo postępowanie stosuje się w wypadku, gdy cały Zarząd ustąpi i w jego miejsce wybranym zostanie nowy Zarząd w pełnej liczbie).

Corocznie wybiera się $\frac{1}{3}$ część Zarządu. (Na pierwszym Ogólnym Zgromadzeniu wybiera się cały Zarząd, z którego $\frac{1}{3}$ część występuje

przed drugim, a $\frac{1}{3}$ część przed trzecim zwyczajnem Zgromadzeniem Ogólnem przez wylosowanie dokonane na posiedzeniu Zarządu. Do $\frac{1}{3}$ ustępującej wliczają się jednak i ci, którzy sami w ciągu roku z Zarządu wystąpili. Takie samo postępowanie stosuje się w wypadku, gdy cały Zarząd ustąpi i w jego miejsce wybranym zostanie nowy Zarząd w pełnej liczbie).

Mandat członka kooptowanego trwa do najbliższego zwyczajnego Zgromadzenia Ogólnego. Gdyby tak członek przedtem ustąpił, Zarząd może kooptować kogo innego.

Jeżeli wybrany członek Zarządu przed zgaśnięciem swego mandatu ustąpił, najbliższe Zgromadzenie Ogólne dokonywa wyboru uzupełniającego; mandat członka w ten sposób wybranego, trwa do chwili do której miał trwać mandat jego poprzednika.

Ustępujący z Zarządu członkowie mogą być ponownie wybrani.

§ 16. Corocznie na pierwszym swoim posiedzeniu po zwyczajnem Zgromadzeniu Ogólnem, Zarząd konstituuje się wybierając prezesa, jego zastępcę, sekretarza i skarbnika.

Prezes lub jego zastępca, sekretarz i skarbnik, urzędują stale, w oznaczonych w miarę potrzeby stałych godzinach urzędowych. Do pomocy może im być wyznaczony na zmianę (co tydzień

lub miesiąc) jeszcze jeden z członków Zarządu. O ile w siedzibie Zarządu nie stałoby odpowiednich osób, funkcyje skarbnika mogą być połączone z urzędem sekretarza. Zarząd zbiera się na posiedzenia w miarę potrzeby; z reguły co tydzień, najmniej co dwa tygodnie.

Ci funkcyonaryusze wraz z dodanymi im jeszcze.....człon..... Zarządu, stanowią Komitet Prezydyalny, stale urzędujący. Pełny Zarząd zbiera się wedle potrzeby, z reguły co miesiąc, najmniej zaś co dwa miesiące.

§ 17. Zarząd jako organ wykonawczy Koła:

a) wykonuje uchwały Zgromadzenia Ogólnego i załatwia samoistnie wszystkie sprawy, które nie są wyłącznej kompetencji Zgromadzenia Ogólnego zastrzeżone;

b) utrzymuje w ewidencji wszystkie zakłady Koła i czuwa nad ich działalnością,—czuwa też nad działalnością sekcji;

c) zarządza funduszami i majątkiem Koła,—wydatkuje w granicach budżetem zakreślonych;

d) zawiera wszelkiego rodzaju umowy;

e) prowadzi biuro, rachunkowość i kasę;

f) przyjmuje członków, a uchwałą powziętą wspólnie z Komisją Rewizyjną może ich wykluczać (§ 7);

g) przygotowuje sprawozdania, preliminarze budżetów i wnioski dla Zgromadzenia Ogólnego.

§ 18. Prezes przewodniczy na posiedzeniach Zarządu na Zgromadzeniach Ogólnych,—jest przełożonym wszystkich funkcyonaryuszy i zakładów Koła,—czuwa nad sprawnością ich funkcyonowania,—ma prawo wglądu w czynności wszystkich funkcyonaryuszy Koła i bywania na posiedzeniach zarządów organizacyj pomocniczych (§ 25 zakładów, szkół, sekcji),—z dobraniem dwóch członków Zarządu może przeprowadzać każdorazem skontrolum kasy,—przestrzega zgodności działania organów Koła, ze statutem i regulaminami,—łącznie z sekretarzem podpisuje wszystkie pisma wychodzące od Koła, przyczem, o ile pismo jest umową, potrzebny jest jeszcze podpis skarbnika,—podpisuje z sekretarzem asygnaty kasowe,—reprezentuje Kolo na zewnątrz,—może wedle własnego uznania zwoływać zarówno Zarząd jak Zgromadzenie Ogólne.

Zastępca prezesa dopomaga mu w jego czynnościach, spełniając te funkcyje prezydyalne, które mu prezes powierzy, a w razie nieobecności prezesa wchodzi w jego prawa i obowiązki.

§ 19. Sekretarz prowadzi protokoły Zgromadzeń Ogólnych i Zarządu,—utrzymuje w porządku akta,—prowadzi wszystkie księgi Zarządu, jako to księgę wpływów i ekspedycyi, księgi mające na celu ewidencję wszystkich zakładów Koła, listę członków i t. d.,—załatwia korespondencję i wygotowuje wszystkie pisma od Zarządu wychodzące, które wraz z prezesem podpisuje,—również podpisuje z prezesem asygnaty kasowe.

Do pomocy sekretarzowi w spełnianiu jego funkcyj mogą być dobrani płatni urzędnicy.

Do pomocy sekretarzowi w spełnianiu jego funkcyj utworzonym zostanie Biuro obsługiwane przez płatnych urzędników; sekretarz jest bezpośrednim przełożonym Biura.

Z grona Zarządu może być wybrany zastępca sekretarza, który pomaga mu, spełniając powierzone sobie przez niego funkcje, a w razie nieobecności zastępuje go.

O ile urząd sekretarza wymagać będzie od niego poświęcenia całego czasu, Zarząd może uchwalić i wstawić w preliminarz budżetu wynagrodzenie dla niego.

§ 20. Skarbnik prowadzi kasę,—prowadzi rachunki i utrzymuje księgi i dowody kasowe,—przyjmuje i kwituje wpływy, a za asygnacjami podpisanymi przez prezesa i sekretarza czyni wypłaty,—utrzymuje w ewidencji i ściąga wkładki od członków,—opiekuje się majątkiem Koła i lokuje jego fundusze,—wraz z prezesem i sekretarzem podpisuje umowy zawierane przez Zarząd Koła,—zestawia zamknięcia rachunkowe i redaguje preliminarz budżetu dla Zgromadzenia Ogólnego.

O ile funkcje skarbnika powierzone są sekretarzowi, na umowach wystarczają dwa podpisy, a asygnaty podpisuje obok prezesa jeden z członków Zarządu.

Do pomocy skarbnikowi mogą być dodani płatni urzędnicy, kasyer i buchalter. O ile by

skarbnik nie miał dodanych tych urzędników, a czynności jego zabierały mu cały czas, Zarząd może uchwalić i wstawić w preliminarz budżetu wynagrodzenie dla niego.

Z grona Zarządu może być wybrany zastępca skarbnika, który pomaga mu spełniając powierzone sobie przez niego funkcje, a w razie nieobecności zastępuje go.

§ 21. Oprócz wyjątków..... dopuszczonych..... w § 19 i 20, członkowie Zarządu pełnią funkcje swoje bezpłatnie.

§ 22. Uchwały Zarządu zapadają prostą większością głosów; przewodniczący głosuje wraz z innymi członkami, a w razie równości głosów większość liczy się po tej stronie, po której znajduje się głos jego.

Do kompletu potrzeba oprócz przewodniczącego przynajmniej połowy członków Zarządu.

Tak samo oblicza się komplet na posiedzeniach Komitetu Prezydyjalnego.

§ 23. Szczegółowe przepisy dotyczące sposobu prowadzenia czynności przez Zarząd i jego poszczególnych funkcjonariuszy zostaną określone w uchwalonych przez Zarząd regulaminach.

Takie regulaminy jako wewnętrzne nie podlegają uchwale Zgromadzenia Ogólnego.

C. Komisya Rewizyjna.

§ 24. Komisya Rewizyjna składa się z 3 członków wybranych przez Zgromadzenie Ogólne, na przeciąg jednego roku. Zgromadzenie może też wybrać jednego lub dwóch zastępców, którzy powoływani będą przez przewodniczącego Komisji w razie nieobecności lub choroby którego z członków.

Komisya Rewizyjna prowadzi kontrolę kasy i rachunkowości Zarządu,—robi uwagi i daje wskazówki co do sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych,—bada czy wydatki zgodne są z budżetem i może czynić uwagi co do celowości wydatków,—bada zamknięcia rachunkowe,—czuwa nad zabezpieczeniem i lokatą funduszków Koła tudzież nad sposobem zarządzania jego majątkiem nieruchomym. Kompetencya jej rozciąga się również do gospodarki organizacyj pomocniczych Koła. Komisya zdaje sprawę z czynności i ze spostrzeżeń swoich Zarządowi i Zgromadzeniu Ogólnemu,—na Zgromadzeniu Ogólnem stawia wniosek o danie lub odmówienie Zarządowi absolutoryum z powodu jego gospodarki finansowej.

W razie spostrzeżenia jakichkolwiek nieprawidłowości w gospodarce pieniężnej lub nieporządku w rachunkach, winien przewodniczący Komisji zawiadomić o tem niezwłocznie prezesa Koła; może on zażądać zaproszenia członków Komisji na posiedzenie Zarządu, celem przedstawienia rezultatów kontroli i omówienia sposobów usunięcia błędów. W ważnych wypadkach może

Komisya zażądać zwołania nadzwyczajnego Zgromadzenia Ogólnego.

Zaraz po swym obiorze Komisya wybiera z pośród siebie przewodniczącego który ją zwołuje.

Czynności swoje podejmuje Komisya Rewizyjna w miarę potrzeby, nie rzadziej jednak jak dwa razy do roku, a to z własnej inicjatywy, ale także na zaproszenie prezesa Koła dokonane z jego własnej inicjatywy lub z uchwały Zarządu.

Do kompletu potrzeba obecności 3 członków.

Jeżeli z powodu braku osób ukwalifikowanych nie da się złożyć odpowiedniej Komisji Rewizyjnej, Zgromadzenie Ogólne poprzestanie na wyborze dwóch jej członków i poleci Zarządowi zwrócić się do Zarządu Głównego T. M. P. z prośbą o wydelegowanie ze swej strony trzeciego członka Komisji; ten delegat Zarządu Głównego obejmie funkcje przewodniczącego Komisji.

D. Organizacje pomocnicze.

§ 25. Dla pewnych szczególnych czynności podejmowanych przez Koło, mogą być tworzone z inicjatywy Zarządu sekcye. Sekcye mają swoje własne Zarządy złożone przez Zarząd Koła z członków Koła, z prawem pomnożenia się przez kooptację podlegającą zatwierdzeniu Zarządu Koła. Pozostają one pod kontrolą Zarządu Koła.—Organizacya sekcji polegać będzie na regulaminie wydanym przez Zarząd Koła w porozumieniu

z Zarządem sekcji. O ile przewodniczący sekcji nie jest członkiem Zarządu Koła, to wchodzi on do Zarządu Koła z głosem doradczym w sprawach ogólnych, a głosem stanowczym w sprawach sekcji którą reprezentuje.

§ 26. Zakłady Koła, jak szkoły, czytelnie, domy ludowe i t. d., mogą mieć swoje własne Zarządy, (noszące przy szkołach nazwę „Komitetów Szkolnych“), utworzone podobnie jak Zarządy sekcji i mające również pewną szerszą lub szcuplejszą autonomię. Podobnie jak sekcye, rządzą się one regulaminami zatwierdzonymi przez Zarząd Koła i podlegają kontroli tegoż Zarządu.

Te organizacje pomocnicze mogą mieć również własne swoje fundusze. Kontrola Komisji Rewizyjnej Koła rozciąga się również i na te organizacje.

V. Dochody i majątek Koła.

§ 27. Dochody Koła pochodzą:

- a) z wpisowego i wkładek członków zwyczajnych i dożywotnich;
- b) z wpłat członków założycieli, darów i zapisów;
- c) ze składek zbieranych na cele Koła do puszek;
- d) z opłat od przedsięwzięć i świadczeń Koła jak n. p. z opłat szkolnych, z wykładów, przedstawień i t. p.;
- e) z odsetek od kapitałów;
- f) z przychodów z nieruchomości i przedsiębiorstw Koła;

g) z subwencji przyznanych przez centralne organy związkowe z funduszków Towarzystwa, lub udzielanych przez Komisaryaty Polskiego Komitetu Wykonawczego na Rusi;

h) z innych źródeł.

§ 28. Wszystkie te przychody, o ile przeznaczenie ich z góry inaczej, bądź przez ofiarodawców, bądź przez uchwałę Zgromadzenia Ogólnego, oznaczonem nie zostało, wpływają do funduszu obrotowego, z wyjątkiem wpłat członków założycieli, darów i zapisów, o których użyciu, o ile nie określili go ofiarodawcy, rozstrzyga zawsze Zgromadzenie Ogólne.

§ 29. O ile dochody przewyższać będą wydatki Koła, zwyczajki użyte zostaną, za uchwałą Zgromadzenia Ogólnego, na założenie i zasilenie funduszu zapasowego (rezerwowego) w pierwszym rzędzie, funduszu żelaznego w drugim rzędzie. Fundusze te zasilać będą nadto wpływy z góry na to przez ofiarodawców przeznaczone, tudzież ich własne odsetki. Pewne kategorie dochodów mogą być przez Zgromadzenie Ogólne stale z funduszu obrotowego wyłączone i przeznaczone dla funduszu zapasowego lub żelaznego.

§ 30. Prócz wyżej wymienionych funduszków, istnieje mogą jeszcze fundusze specjalne, uchwałą Zgromadzenia Ogólnego lub wolą ofiarodawców na szczególne cele przeznaczone. Osobne własne fundusze mogą posiadać sekcye i inne organizacye pomocnicze (§ 25).

§ 31. Wkładka członka zwyczajnego ustanawia się na 3 rb., wpisowe na 1 rb.; członek jednak może deklarować wyższą wkładkę.

Jednorazowa wkładka członka dożywotniego wynosi 100 rb.

Najmniejsza kwota, nadająca ofiarodawcy charakter członka założyciela Koła, wynosi 500 rb.

§ 32. Koło może posiadać własny majątek ruchomy i nieruchomy (§ 1).

§ 33. Nabywanie i pozbywanie majątku, zakładanie przedsiębiorstw, lub ich zwijanie, zaciąganie zobowiązań majątkowych, należy do kompetencji Zgromadzenia Ogólnego.

Pobieranie przychodów i wydatkowanie w granicach uchwalonego przez Zgromadzenie Ogólne budżetu, tudzież zarządzanie majątkiem i przedsiębiorstwami Koła, należy do Zarządu Koła. Sposób budżetowania oraz granice w jakich Zarząd Koła, w ramach poszczególnych pozycji budżetowych swobodnie poruszać się może, określone będą regulaminem, uchwalonym przez Zgromadzenie Ogólne.

§ 34. Wszelkie wpływy, (które z przeznaczenia swego nie weszły wprost do funduszu zapasowego, funduszu żelaznego lub funduszy specjalnych), o ile przewyższają bezpośrednie zapotrzebowanie kasowe, winny być lokowane w instytucjach kredytowych na rachunku bieżącym.

§ 35. Swój fundusz żelazny, lub zapasowy, Koło może oddać w przechowanie Głównemu Zarządowi T. M. P., który je odpowiednio ulokuje.

§ 36. Rok administracyjny liczy się od dnia 1 lipca do dnia 30 czerwca.

VI. Rozwiązanie Koła.

§ 37. Koło rozwiązane być może:

a) uchwałą Zgromadzenia Ogólnego, przy wymaganym do takiej uchwały kwalifikowanym komplecie i kwalifikowaną większością głosów (§ 12 i 13);

b) przez Zarząd Główny na podstawie uchwały Zjazdu Walnego T. M. P. (§ 14 statutu T. M. P.).

§ 38. Zgromadzenie Ogólne rozwiązujące Koło, stanowi o jego majątku. Tak samo w wypadku rozwiązania Koła przez Zarząd Główny T. M. P., zwołanem będzie Zgromadzenie Ogólne celem powzięcia takiego postanowienia; jeśli to Zgromadzenie uchwali, że stowarzyszenie, po rozwiązaniu jako Koło M. P., istnieć ma dalej pod inną nazwą (a zatem jako nowe stowarzyszenie), majątek rozwiązanego Koła przejdzie na to nowe stowarzyszenie.

Majątek Koła przeznaczonym być winien w każdym razie na cele pokrewne zadaniom T. M. P., a to w pierwszym rzędzie na tym obszarze, na który się

działalność Koła rozciągała, lub przynajmniej wogóle na obszarze ziemi wołyńskiej. Może on być z tem przeznaczeniem oddany Towarzystwu Macierzy Polskiej na Wołyniu.

§ 39. W razie rozwiązania Koła przez władze rządowe, gdyby przytem zwołanie Zgromadzenia Ogólnego było niemożliwe, o losie majątku zadecyduje Zarząd Koła wspólnie z Komisją Rewizyjną.

§ 40. Zarząd Koła, wspólnie z Komisją Rewizyjną, stanowią Komisję Likwidacyjną, która likwiduje sprawy i majątek Koła. O ile by jednak Koło uchwałą Walnego Zjazdu T. M. P. rozwiązaniem zostało, uchwała ta orzeknie jednocześnie czy likwidacya ma być pozostawiona tym organom Koła, czy też poruczona Zarządowi Głównemu T. M. P.

VII. Stosunek Koła do organizacyj wyższego rzędu.

§ 41 Stosunek Koła do organizacyi centralnej T. M. P. określa statut Towarzystwa Macierzy Polskiej na Wołyniu, w szczególności zaś §§ 11—14 tegoż.

Koło może należeć do Związku Okręgowego, a to na podstawie § 14 statutu T. M. P., wedle którego Koła pewnego okręgu dla popierania spraw wspólnych mogą łączyć się w Związki Okręgowe, i na podstawie regulaminu wydanego przez organy Związku w porozumieniu z Zarządem Głównym T. M. P. i przez tenże Zarząd zatwierdzonego.

Stosunek Koła do Komisaryatu powiatowego polskiego Komitetu Wykonawczego na Rusi, określi bliżej instrukcyą Rady Głównej T. M. P. na podstawie § 45 statutu T. M. P.

Ten egzemplarz statutu z dokonaniem na nim dopiskami i skreśleniami, odpowiada uchwale Zgromadzenia Ogólnego z dnia..... roku.

.....
Prezes

.....
Sekretarz

DODATEK.

Wyjątki ze Statutu Towarzystwa Macierzy Polskiej na Wołyniu dotyczące w szczególności stosunku Kół do Organizacyi Centralnej.

Ustrój Towarzystwa.

§ 3. Towarzystwo składa się: a) z poszczególnych *Kół* rozrzuconych po całej ziemi wołyńskiej i b) z jednoczącej je *Organizacyi Centralnej*, jako organizacyi związkowej.

Działania, w § 2. (=§ 2 Statutów *Kół*) wyszczególnione, podejmują bezpośrednio *Koła M. P.*,—zadaniem *Organizacyi Centralnej* jest planowe inicjowanie, skupianie i ujednostajnianie działalności *Kół*, wskazywanie działalności tej ogólnych zasad wytycznych, popieranie *Kół* moralne i materyalne, wykonywanie nad nimi kontroli, wreszcie podejmowanie zadań natury ogólnej służących łącznemu pożytkowi tychże *Kół*.

§ 4. *Koła* rozciągają działalność swoją z reguły na obszar jednej parafii, (od czego wyjątki przewidziano w § 7) i noszą nazwę od miejsca swej siedziby: «*Koło x* (n. p. żytomierskie) *Macierzy Polskiej na Wołyniu*».—*Koła* są organizacyami samorządными i opierają się w swej działalności na własnym statucie, mają własne organy kierownicze, własne fundusze i są samodzielnymi podmiotami praw majątkowych.—Jako części składowe Towarzystwa *Macierzy Polskiej na Wołyniu*, są *Koła* poddane niniejszemu statutowi, a zatem także legalnie na

jego podstawie powziętym uchwałom i zarządzeniom centralnych organów związkowych Towarzystwa. Żadna instytucja istniejąca na Wołyniu, a do «Towarzystwa Macierz Polska na Wołyniu» nie należąca, nie poddana jego organizacyi centralnej, nie może przywłaszczać sobie nazwy «Macierzy Polskiej».

§ 5. Towarzystwo M. P., jako związek Kół, posiada odrębną osobowość prawną majątkową i ma do dyspozycyi własne fundusze, pochodzące częścią z wpłat obowiązkowych uskutecznianych przez Koła do kasy centralnej, częścią z innych źródeł. Istnieją też kategorie członków, należących do Towarzystwa bezpośrednio, niezależnie od przynależności do Kół.— *Centralne organy* związkowe Towarzystwa mają siedzibę w Żytomierzu;—tu odbywają się Walne Zjazdy Towarzystwa i posiedzenia Rady Głównej, tu urzęduje stały jego organ wykonawczy, Zarząd Główny.

Członkowie Towarzystwa.

§ 6. Członkiem Towarzystwa może być każdy Polak lub Polka, których przyjmie Zarząd Koła lub Zarząd Główny Towarzystwa. — Istnieją następujące kategorie członków:

a) *członkami zwyczajnymi* są ci, którzy przyjęci zostali przez Koło i jemu płacą przepisane wkładki;

b) *członkami zwyczajnymi dożywotnimi* są ci członkowie zwyczajni, którzy uwolnili się od wpłacania peryodycznych wkładek przez jednorazowe wpłacenie statutem Koła przepisanej kwoty;

c) *członkami wspierającymi* są ci którzy przyjęci zostali do Towarzystwa przez Zarząd Główny i do jego kasy opłacają wkładki. (Według § 39 wkładka roczna członka wspierającego wynosi 12 rb., wpisowe 10 rb.; można deklarować ywższe wkładki);

d) *członkami wspierającymi dożywotnimi* są ci członkowie wspierający, którzy uwolnili się od wpłacania peryodycznych wkładek przez jednorazowe wpłacenie niniejszym statutem przepisanej kwoty. (Według § 39 wkładka członka wspierającego dożywotniego wynosi 200 rb., wpisowe 10 rb.);

e) *członkami założycielami* są osoby, które wpłaciły bądź do kasy Koła («członkowie założyciele Koła x»), bądź do kasy Zarządu Głównego («członkowie założyciele Towarzystwa M. P.») pewną kwotę statutem Koła, względnie niniejszym statutem, oznaczoną. (Według § 39 charakter członka założyciela T. M. P. nabywa się przez złożenie do kasy centralnej przynajmniej 1000 rb.);

f) *członkami honorowymi* są osoby, które dla zasług swoich w dziedzinie oświaty narodowej na wniosek Rady Głównej przez Walny Zjazd Towarzystwa takimi mianowane zostaną. (Zarządy Kół mogą przysyłać do Zarządu Głównego w tym względzie swoje propozycje; pod uchwałę Walnego Zjazdu może przyjść sprawa mianowania członka honorowego jednak tylko jako wniosek Rady Głównej).— —

Pod względem praw nie ma różnic między kategoriami członków; oczywiście wobec Koła przysługują prawa tylko jego członkom.

Można należeć równocześnie do kilku kategorij członków, w szczególności być członkiem zwyczajnym i wspierającym; można też być członkiem kilku Kół.

Zakładanie Kół.

§ 7. Koła zakładane bywają z reguły na obszar jednej parafii; dla szczególnych powodów jednak obszar działania Koła może być większy albo mniejszy. Na jednym i tym samym obszarze może istnieć z reguły tylko jedno Koło; wyjątkowo, jeśli miejscowe Koło pewną grupę zadań w § 2. wymienionych

z działalności swojej wyłącza, może być dla tego specjalnego celu utworzone Koło osobne, które dla odróżnienia od zwykłego Koła terytoryalnego w nazwie swej prócz siedziby określić winno swe specjalne zadanie i które powstać może tylko za osobnem pozwoleniem Zarządu Głównego.

§ 8. Gdy założenie Koła wychodzi z inicjatywy prywatnej, inicjatorowie winni postarać się, aby przynajmniej 30 osób oświadczyło gotowość swoją przystąpienia do Koła w charakterze członków zwyczajnych. Następnie winna być przesłana Zarządowi Głównemu lista tych osób, umotywowanie potrzeby założenia Koła z wymienieniem najbliższych zadań jakie inicjatorowie mają na oku i środków finansowych na jakie liczą. Zarząd Główny zadecyduje wtedy o założeniu Koła, przesła potrzebne ku temu statuty, regulaminy i instrukcje i w razie potrzeby oświadczy się, z jaką subwencyą mógłby przyjąć Koło z pomocą. Na podstawie tego zezwolenia Zarządu Głównego inicjatorowie zwołają zgromadzenie konstytuujące, na którym przyjęty będzie statut i przeprowadzone wybory do Zarządu Koła. Egzemplarz przyjętego statutu, podpisany przez Prezydium Koła, winien być przesłany Zarządowi Głównemu.

Inicjatywę prywatną założenia Koła zastąpić może inicjatywa Zarządu Głównego Towarzystwa, którą tenże wykona przez swego delegata. Zarząd Główny może taką delegację poruczyć także Kołu sąsiedniemu. O ile okaże się, że na obszarze danym nie ma osób odpowiednich do złożenia Zarządu Koła, albo o ile zakres działalności oświatowej na tym obszarze jest bardzo szczupły, Zarząd Główny proponuje jednemu z Kół najbliższych przyłączenie do siebie tego obszaru.

Walny Zjazd Towarzystwa uchwali na podstawie zasad niniejszego statutu «Statut normalny dla Kół», na którym z przystosowaniem się do warunków miejscowych, statuty, Kół wzorować się będą. Koła, w których stosunki różnią się znacznie od przeciętnych, a przedewszystkiem Koła założone dla pielęgnowania pewnych specjalnych gałęzi działalności oświatowej, mogą rządzić się statutem odbiegającym od «statutu normalnego»,

przy ułożeniu takiego statutu współdziałać może Rada Główna, w każdym razie taki statut musi być przez Radę Główną zatwierdzony.

Stosunek Kół do Organizacji Centralnej.

§ 11. Koło uiszcza (i przesyła z reguły co kwartał) do Kasy Zarządu Głównego wpłatę obowiązkową, obliczoną procentowo od przychodu z wkładek członków zwyczajnych i dożywotnich. (Według § 39. wpłata ta wynosi 20%).

§ 12. Zarząd Koła przesyła Zarządowi Głównemu z końcem roku sprawozdanie ze swych czynności i ze stanu swych funduszków,—podaje do wiadomości skład Zarządu i uwiadamia każdorazowo o jego zmianie,—udziela Zarządowi Głównemu żądanych informacji,—udziela mu swoich spostrzeżeń i doświadczeń miejscowych w dziedzinie działalności oświatowej,—czyni przedstawienia i propozycje odnośnie do działalności Towarzystwa,—przedstawia potrzeby miejscowe i zwraca się w razie potrzeby z prośbą o instrukcje i informacje, a w razie potrzeby o przysłanie delegata lub o subwencję.

Zarząd Główny Towarzystwa upoważniony jest do kontroli działalności Koła i jego zakładów przez swych lustratorów,—może on wglądać w rachunki i protokoły,—dawać wskazówki, co do sposobu prowadzenia rachunkowości,—robić Zarządowi Koła przedstawienia,—wytykać usterki,—brać udział przez osoby upoważnione w posiedzeniach Zarządu i w Ogólnych Zgromadzeniach z prawem zabierania głosu, jednak bez prawa głosowania.

Pismo Zarządu Głównego podające wyniki lustracji i uwagi nad nimi, musi być odczytane na najbliższym posiedzeniu Zarządu i na Ogólnym Zgromadzeniu Koła.

Na żądanie Rady Głównej obowiązaniem jest Prezydium Koła zwołać w przeciągu tygodnia posiedzenie Zarządu, względnie w przeciągu dwóch tygodni nadzwyczajne Zgromadzenie Ogólne, na których na pierwszym miejscu mają przyjść

pod obrady sprawy, dla których Rada Główna zwołania Zarządu lub Zgromadzenia Ogólnego żądała. Gdyby Prezydium Koła bez podania słuszych powodów w przepisany terminie nie uczyniło zadość żądaniu, Zarząd Główny będzie uprawnionym sam zwołać posiedzenie Zarządu lub Zgromadzenie Koła.

Z uchwały Walnego Zjazdu Towarzystwa, powziętej na wniosek Rady Głównej, Koło może być rozwiązane.

§ 13. Na Walne Zjazdy Towarzystwa wysyła Koło swych delegatów, stosownie do postanowień § 16. (Oдноśne przepisy § 16. brzmią: każde Koło ma prawo wysłać dwóch delegatów, wybranych przez Zarząd Koła ze swego grona; Koła mające ponad 50 członków wysyłają nadto za drugą i każdą następną pięćdziesiątkę po jednym delegacie, którzy to delegaci wybierani są przez Zgromadzenie Ogólne Koła, a to z reguły przez Zgromadzenie zwyczajne, na przeciąg jednego roku).

Organizacye okręgowe.

§ 14. W razie potrzeby Koła pewnego terytorium (zwykle ale niekoniecznie powiatu), mogą dla popierania spraw wspólnych, bądź z własnej inicjatywy bądź za pobudką Zarządu Głównego, złączyć się w *Związki Okręgowe*. Organem takiego Związku jest *Rada Okręgowa* złożona z delegatów Zarządów Kół związkowego okręgu. W parafiach, w których Kół jeszcze nie ma, może Zarząd Główny mianować delegatów, do których należeć będzie inicjatywa zorganizowania Kół parafialnych, a którzy również wejdą w skład Rady Okręgowej.—Dla pełnienia funkcji stałego wydziału Rady, formuje Rada *Wydział Okręgowy* złożony z sześciu osób, który konstituuje się na modłę Zarządów Kół. Zamiast tego może Rada powierzyć funkcje Wydziału Okręgowego Zarządowi jednego z Kół okręgu które w tym charakterze nosić będzie nazwę «Koła głównego». Organizacyę i funkcje Rady i Wydziału Okręgowego określi bliżej regulamin ułożony w porozumieniu z Zarządem Głównym T. M. P. i przez ten Zarząd zatwierdzony. Rada Główna wydać może

regulamin normalny dla Związków Okręgowych, na którym regulaminy tych Związków wzorować się będą.—Zarząd Główny może Wydziałowi Okręgowemu powierzyć delegację, a przez to przelać na niego część swoich funkcyj. Na pokrycie kosztów z tem połączonych może Zarząd Główny (za uchwałą Rady Głównej), odstąpić Wydziałowi Okręgowemu część wpłat obowiązkowych, uiszczanych przez Koła okręgu do kasy centralnej T. M. P.

Na obszarze, na którym utworzenie Związku Okręgowego nie jest możliwe lub wskazane, (n. p. dlatego że zbyt mało Kół na nim się jeszcze znajduje), może Zarząd Główny mianować *Delegację Okręgową*, złożoną z delegata i dodanych mu do pomocy asesorów; delegację taką może Zarząd Główny poruczyć także Zarządowi jednego z Kół danego okręgu. Do Delegacji Okręgowej należeć będzie zorganizowanie Kół w swym okręgu; co gdy się stanie zastąpiona ona będzie z reguły organizacją Związku Okręgowego.

Dla omawiania spraw oświatowych i kulturalnych pewnego okręgu, może Rada Okręgowa, a gdzie niema Związku Okręgowego także Zarząd Główny T. M. P., zwoływać *Wiece Okręgowe*. W takich wiecach brać mogą udział wszyscy członkowie Kół danego okręgu. Wiece te służą do propagowania zadań Macierzy (§ 2 lit. i) i do ułatwienia jej organom orientacji w stosunkach miejscowych; uchwały, jeśli będą powzięte, mają znaczenie wyłącznie rezolucyj oddanych pod uwagę organom Towarzystwa.

Ustrój organów centralnych.

§ 15. Najwyższym organem Towarzystwa jest *Zjazd Walny*. Zwyczajny Zjazd Walny odbywa się raz do roku w miesiącu listopadzie lub grudniu; nadzwyczajny Zjazd zwołany być może w każdym czasie; — — musi być zwołany na żądanie 10% Kół, uchwalone przez Zgromadzenia Ogólne tych Kół, lub wniesione przez 20% Zarządów Kół. Żądanie wniesione na

piśmie do Zarządu Głównego winno być motywowane i zawierać wnioski, które przez delegatów Kół żądających zwołania mają być na Zjeździe postawione. Zjazdy zwoływane bywają — przez listy do Zarządów Kół i ogłoszenie w dziennikach polskich wskazanych uchwałą Rady Główniej.

§ 16. W Zjeździe biorą udział obowiązkowo: a) członkowie Rady Główniej; b) delegaci Kół (zob. wyżej § 13).—W Zjeździe mogą brać udział wszyscy członkowie Towarzystwa, którzy wylegitymują się pokwitowaniem z uiszczonej wkładki przynajmniej po koniec ostatniego roku kalendarzowego; wybory jednak i głosowanie nad wnioskami zastrzeżone jest wyłącznie osobom pod a) i b) wymienionym. Natomiast wszyscy członkowie Zjazdu mogą głosować nad rezolucjami odsyłanemi do rozpatrzenia Radzie Główniej.

§ 18. Tylko wnioski postawione na porządku dziennym obrad mogą być przedmiotem uchwały. — Na porządku dziennym zwyczajnego Walnego Zjazdu postawione będą, oprócz wniosków Rady Główniej, te wnioski, które wpłyną do Zarządu Głównego najpóźniej po koniec października i będą nosiły podpis albo Zarządu Koła, albo 20. członków Towarzystwa.

§ 21. Stałym wydziałem wykonawczym Zjazdu Walnego jest *Rada Główna*. — —

§ 22. Rada Główna składa się: a) z prezesa wybranego przez Zjazd Walny, b) z 30 członków wybranych przez Zjazd Walny,—c) z dwóch członków mianowanych: 1) przedstawiciela gubernialnego Komisaryatu Polskiego Komitetu Wykonawczego na Rusi,—2) przedstawiciela episkopatu rzym. kat. w Żyтомierzu,—d) z członków przez Radę w razie potrzeby kooptowanych w liczbie nieprzekraczającej 6-ciu.—Członkiem Rady może być każdy członek Towarzystwa z wyjątkiem osób pozostających do Towarzystwa w stosunku służbowym. Co do członków wymienionych pod a) i b) mandat ich trwa lat trzy, a skład członków wymienionych pod b) odnawia się przez wybór coroczny w $\frac{1}{3}$ części:

§ 23. Rada Główna konstituuje się wyłaniając z pośród siebie Zarząd Główny, a to z pośród członków zamieszkałych w Żytomierzu lub jego najbliższej okolicy.

§ 24. — — Rada musi się zbierać przynajmniej raz na kwartał.

§ 25. *Zarząd Główny* prowadzi bezpośrednio sprawy bieżące Towarzystwa; — — zwoływany bywa w miarę potrzeby, z reguły jednak co tydzień. Codzienne czynności załatwiają w oznaczonych godzinach biurowych stale urzędujący członkowie Zarządu, którymi są prezes, jeden z jego zastępców, sekretarz i skarbnik, tudzież — — delegowany kolejno jeden jeszcze członek Zarządu.

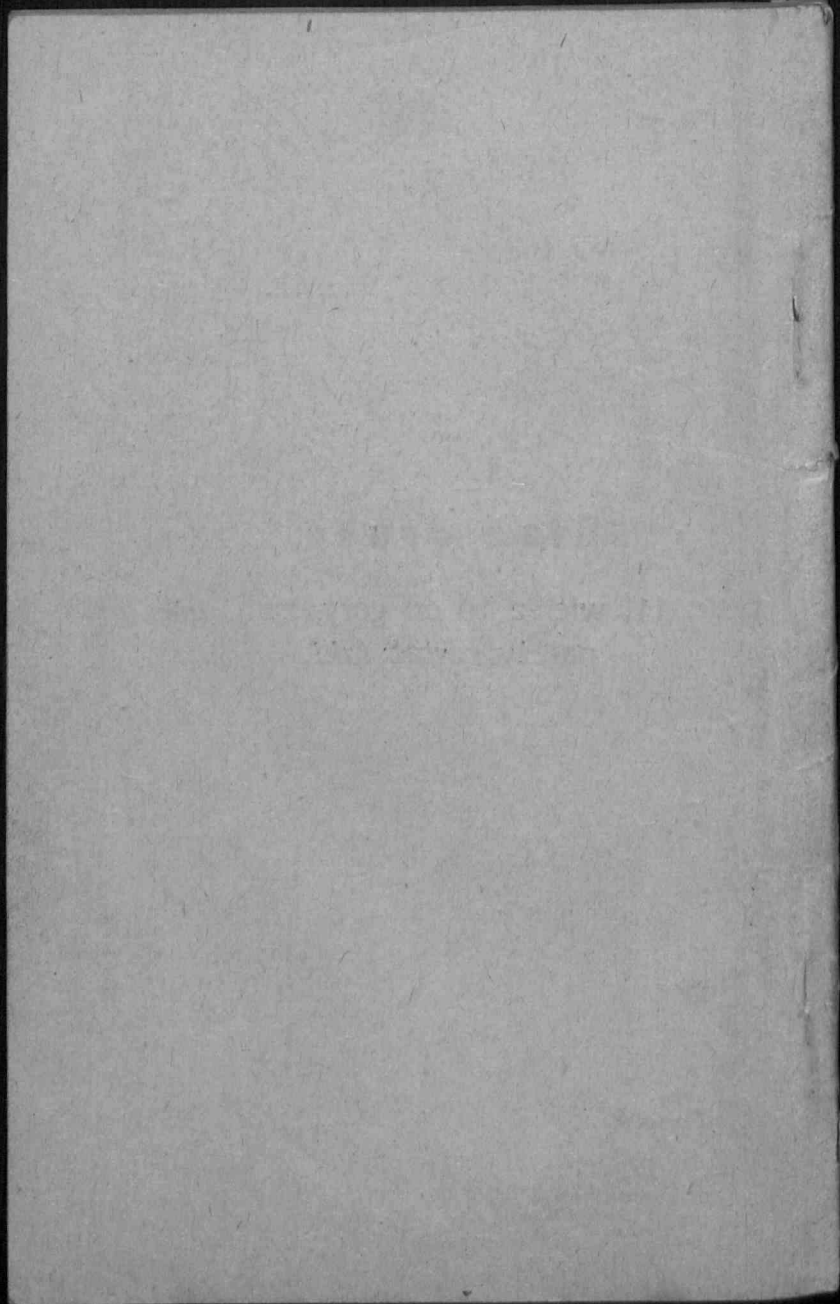
§ 27. Prezes przewodniczy na posiedzeniach Zarządu i Rady Głównej i na Walnym Zjeździe, — — może uczestniczyć z prawem głosu, jednak bez prawa głosowania, w posiedzeniach Zarządów i w Ogólnych Zgromadzeniach Kół.

Stosunek Towarzystwa do Polskiego Komitetu Wykonawczego.

§ 45. Uznając potrzebę i ważność skoordynowania działalności wszystkich polskich towarzystw kulturalno-oświatowych na obszarze ziem ruskich, Towarzystwo, widząc czynnik jednoczący w Wydziale oświatowym Polskiego Komitetu Wykonawczego na Rusi, poddawać się będzie wskazaniom tego Wydziału. Bezpośrednie stosunki utrzymywać będzie organizacja centralna z Komisaryatem gubernialnym wołyńskim P. K. W., zaś Koła z Komisaryatami powiatowymi, względnie z Wydziałami oświatowymi przy tych Komisaryatach.

Błąd druku:

str. 11, wiersz 10 od góry, zam. *tak*
należy czytać *taki*.

„MACIERZ POLSKA“

SPRAWOZDANIE ZA ROK 1896.

W składzie członków naszej instytucji nie zaszła zmiana w tym roku. Na czele jej stoi jako Kurator JE. Marszałek krajowy hr. Stanisław Badeni, zastępcą Kuratora jest Najprzewielebniejszy ksiądz Arcybiskup Izak Issakowicz; w skład Rady Nadzorczej wchodzi JE. dr. Józef Majer, ksiądz Andrzej Lubomirski, ksiądz infułat Feliks Zabłocki i hr. Mieczysław Rey; w skład zaś Rady Wykonawczej pp. Władysław Łoziński jako przewodniczący, prof. dr. Tadeusz Pilat jako zastępca przewodniczącego, Jan Amborski, prof. dr. Ludwik Finkel, dr. Tadeusz Skałkowski, ksiądz kanclerz Bolesław Twardowski i prof. Władysław Tyńiecki, jako członkowie. Czynności sekretarza Rady pełni p. Tadeusz Czapelski.

Przystępując do sprawozdania z naszego wydawnictwa, zapisujemy, że najważniejszą książką, jaką tego roku daliśmy ludowi, a może jedną z najważniejszych, jakie wyszły staraniem i nakładem »Macierzy Polskiej« od czasu jej istnienia, jest *Księga rzeczy polskich*. Książka ta, obejmująca około 500 stronic druku, formatu znacznie większego, aniżeli zwykły format książeczek »Macierzy«, powstała za inicjatywą Rady Wykonawczej, która pragnęła tym sposobem wypełnić rzeczywistością i bardzo dotkliwą lukę nie tylko w piśmiennictwie ludowym, ale w ogóle w literaturze popularnej.

Zdało nam się rzeczą narodowej wagi, aby w obecnej porze coraz szerszego i coraz szybszego rozbudzania się inteligencji w warstwach najniższych społeczeństwa i rosnącej

w oczach naszych przystępności ich dla najrozmaitszych druków i publikacyj, pierwiastek historyczno-polski nie zacierał się w nabytej wiedzy i w umysłowym życiu ludu i klas jemu najbliższych, i aby przy tylu obcych rzeczach, o których im dzisiaj wiedzieć należy, przy tylu współczesnych wpływach natury mniej lub więcej kosmopolitycznej, rzeczy tradycyjnie polskie, od wieków z pamięcią i obyczajem narodu związane, były im znane i zrozumiałe.

Potrzebie tej czyni zadość *Księga rzeczy polskich*, ułożona na wzór słownika, która w zwięzłej i przystępnej formie podaje wiadomość o wszystkich najważniejszych instytucjach, godnościach, urządzeniach i rozmaitych obyczajowych właściwościach historycznej Polski. Rzeczy te przestały istnieć materialnie, ale żyć nie przestały w tradycji, w literaturze, w języku i obyczaju polskim; trzeba, aby czytelnik z ludu znając słowo, poznał rzecz także, i ułatwił sobie zrozumienie tego, co czyta o przeszłości polskiej.

Autor, któremu powierzyła »Macierz Polska« opracowanie tego podręcznika, miłośnik i znawca przeszłości i jej instytucyj, którego nazwiska atoli z przyczyn od nas niezawisłych wymienić nie możemy, określa swoją pracę w następujących słowach: »Zadaniem autora *Księgi rzeczy polskich* było napisanie dzieła, obejmującego zbiór wiadomości o wszystkich urządzeniach, instytucjach, obyczajach i rzeczach narodowych z dawnego bytu Polski. Księga ta miała być napisana przystępnie dla wszystkich warstw i obejmować powinna całokształt wiadomości potrzebnych każdemu bez wyjątku mieszkańcowi ziem dawnej Polski. Książki podobnej piśmiennictwo polskie nie posiadało, pomimo bogactwa materiału, rozprósnego w tysiącnych broszurach, rozprawach i artykułach badaczy i pisarzy historycznych. *Starożytności Polskie* Moraczewskiego były rzeczą najpoważniejszą, ale wyszły, gdy jeszcze literatura historyczna nie miała Szajnochy, Bartoszewicza, Szujskiego, najpoważniejszych dzieł Lelewela, wydawnictw źródłowych krakowskich, lwowskich i warszawskich z ostatnich lat pięćdziesięciu... Jako zakres książki autor przyjął to, co każdy Polak, każdy uczeń szkolny, każdy światlejszy wieśniak i rzemieślnik wiedzieć, a nawet umieć na pamięć powinien...»

Jak dalece *Księga rzeczy polskich* była pożądaną, świadczą o tem jednogodne głosy całej prasy polskiej, nie wyjmując nawet i takich organów, które w sprawach ludu i jego oświaty nie podzielają zasad, przyjętych przez »Macierz Polską«, a wyraźniej jeszcze świadczą o tem liczne zamówienia, jakie odbieramy. Jedno np. z takich zamówień opiewało od razu na 500 egzemplarzy. Cena książki tej wynosi tylko 50 centów.

Nie zdziwi to nikogo, że po wydaniu tak sporej książki, która objętością swoją równa się niemal dziesięciu dziełkom przeciętnej miary wydawnictwa naszego, fundusze »Macierzy Polskiej« nie pozwalały w tym roku na wydanie liczniejszych dziełek. Wydaliśmy przecież obok *Księgi rzeczy polskich* jeszcze cztery książeczki: jedną nową, trzy zaś jako zupełnie wyczerpane w ponownem wydaniu.

Materyał do nowej publikacji, która wchodzi w dział objętych programem naszym przedruków z literatury dawniejszej, dały nam *Pisma i żywot Franciszka Karpińskiego*. Wydało nam się rzeczą wskazaną, obznajomić czytelników naszych z jednym z tych bardzo nielicznych poetów, których pieśni, zwłaszcza nabożne, przeszły do ludu i dotychczas w ustach jego żyją. Dr. W. Bruchnalski, któremu poruczyliśmy opracowanie tej książeczki, streścił pamiętniki Karpińskiego i zestawił antologię z jego najpopularniejszych utworów poetyckich, dając tym sposobem to wszystko z poety, co stanowi najważniejszą treść jego życia i twórczości.

Przy tej sposobności nadmienić nie zawadzi, że zasila nie wydawnictwa »Macierzy Polskiej« podanemi w stosownem opracowaniu przedrukami starszych pisarzy polskich nie zawiadło naszych oczekiwań. Lud chętniej czyta takie przedruki aniżeli nową belletrystykę, umyślnie dla niego pisaną — dowodzi tego fakt, że dwa razy tyle mają zbytu edycye starszych pisarzy, aniżeli nowe powiastki.

Jak co roku tak i w roku ubiegłym okazały się potrzebne ponowne edycye dawniejszych dziełek, których nakład został całkowicie wyczerpany. W roku ubiegłym wydaliśmy ponownie trzy książeczki: *Stefana Czarnieckiego* przez dr. W. Czermarka, *Żywot św. Brunona* i *Żywot św. Jana Kantego*.

14

W sprawozdaniach naszych zwykliśmy przytaczać tylko wydawnictwa już dokonane i puszczone w obieg, nie mówiąc nic o takich, które się dopiero przygotowują; tym razem wszakże wyjątkowo odstępujemy od zwyczaju, bo wyjątkową mamy do tego rację. Raz dlatego, że chodzi tu o publikację większego rozmiaru i szerszego znaczenia, powtóre, że obrady i praca nad przygotowaniem tego wydawnictwa przez sporą część ubiegłego roku zajmowały nie tylko członków Rady Wykonawczej, ale i całe liczne grono osób z poza niej.

Mamy tu na myśli *Encyklopedyę* czyli t. zw. *Lexykon konwersacyjnyjny* dla ludu.

Potrzeba takiej encyklopedyi tak jest jasną i tak ją odczuwano dotkliwie, że uzasadnianie jej byłoby rzeczą zbyteczną. Lud, i nie tylko lud, ale wszystkie niższe i mniej wykształcone warstwy społeczeństwa uczuwając coraz więcej potrzebę czytania, spotykają się w książkach i gazetach z mnóstwem wyrazów niezrozumiałych, których znaczenie jest im tajemnicą, a jeżeli nikt z wyżej wykształconych nawet ludzi nie obejdzie się bez konwersacyjnego leksykonu, o ileż bardziej niezbędnym jest taki słownik tym klasom ludności, których całe szkolne wykształcenie nie wychodzi po za zakres czytania, pisanie i najelementarniejszych a bardzo skąpych wiadomości o świecie. Encyklopedye już istniejące w polskim języku, najczęściej kilku lub kilkunastumowe, są tu wykluczone; rozmiarami, kosztownością, a nadto opracowaniem obliczonym na daleko wyższą miarę wiedzy i inteligencji są one całkiem nieprzystępne tym klasom czytelnictwa. Potrzeba encyklopedyi na głowę i kieszeń chłopa; encyklopedyi w je-dnym tomie, zrozumiałej, krótkiej i taniej.

Taką książkę damy ludowi i w ogóle warstwowi niższemu i najniższemu wykształcenia, a damy ją dzięki ofiarnej, prawdziwym duchem obywatelskim natchnionej pomocy całego grona uczonych i pisarzy naszych. Radzie Wykonawczej »Macierzy Polskiej« powiodło się dzięki niestrudzonym zabiegom swego członka prof. dr. Ludwika Finkla pozyskać 20 autorów, którzy podjęli się opracowania rozmaitych działów encyklopedyi ludowej. Oto ich imiona :

- 1) Władysław Bełza (Literatura polska współczesna).

- 2) Dr. Adam Bienkowski (Prawo; administracja; urzędzenia wojskowe).
- 3) Prof. Kazimierz Bruchnalski (Przemysł; technika w najszerszem znaczeniu).
- 4) Dr. Wilhelm Bruchnalski (Literatura powszechna i polska; gramatyka i stylistyka).
- 5) Tadeusz Czapelski (Sztuka; wyrazy obce; polityka współczesna).
- 6) Prof. dr. Ludwik Finkel (Historya powszechna i polska).
- 7) Prof. dr. Henryk Kady (Medycyna).
- 8) Prof. dr. Józef Limbach (Zoologia).
- 9) Prof. dr. Maryan Łomnicki (Botanika).
- 10) Ks. dr. Stanisław Narajowski (Historya kościoła; religia).
- 11) Prof. dr. Mieczysław Pańkowski (Hodowla bydła).
- 12) Prof. dr. Stefan Pawlik (Rolnictwo).
- 13) Prof. dr. Jan Pawlikowski (Ekonomia; skarbowość; polityka rolnicza).
- 14) Dr. Eugeniusz Romer (Geografia fizyczna i polityczna).
- 15) Dr. Henryk Sawczyński (Prawo prywatne; proces cywilny; autonomia).
- 16) Prof. dr. Józef Szpilman (Weterynarya).
- 17) Ks. dr. Bolesław Twardowski (Historya kościoła; religia).
- 18) Prof. dr. Kazimierz Twardowski (Pojęcia abstrakcyjne; muzyka).
- 19) Prof. dr. Ignacy Zakrzewski (Fizyka; matematyka; astronomia; miary i wagi).
- 20) Prof. dr. Rudolf Zuber (Mineralogia; geologia; chemia; przemysł naftowy).

Mimo wszelkiej zwięzłości i popularnego przedstawienia rzeczy encyklopedya nasza opierać się będzie na najnowszych zdobyczach wiedzy, czego rękojmię dają już same nazwiska współpracowników. Obejmie około 1.000 stronic, a cena jej nie przekroczy 1 zł. Mamy wszelką nadzieję, że książka wyjdzie z druku już w jesieni r. 1897.

Z przyjemnością zaznaczamy, że obrót naszych wydawnictw uczyił w tym roku znaczny postęp. Zbyt książek przez

nas wydanych powiększył się o przeszło 1.500 w porównaniu z rokiem poprzednim. Razem w przeciągu całego roku było 492 zamówień, a sprzedano 26.459 egzemplarzy wydawnictw, za które wpłynęło 2.700 zł. Pociuszającym jest objawem, że coraz więcej mamy zamówień bezpośrednich, t. j. nie przez utrzymywane przez nas agentury, których liczymy około 150, ale wprost u nas, dowodzi to bowiem, że między ludem znajduje się coraz więcej takich, którzy nie czekają, aby książka wpraszała się niejako do ich domu, ale sami o nią się starają.

W cyfrach powyższych nie mieszczą się abonenci *Niedzieli* i nabywcy *Kalendarza »Macierzy«*. Kalendarz, zredagowany troskliwie przez sekretarza Rady Wykonawczej p. Tadeusza Czapelkiego, znalazł około 1.000 nabywców więcej, niż kalendarz zesłoroczny. Mimo powstawania coraz to nowych pism dla ludu i wielkiego rozdrobnienia zastępu czytelników, czasopismo tygodniowe *Niedziela*, wydawane nakładem »Macierzy Polskiej«, statecznie robi postępy, o czym świadczy fakt, że w roku tym przybyło jej znowu około 100 nowych abonentów.

Z innych spraw naszej instytucji dwie bardzo ważne, dotąd niestety jeszcze niezłatwione, domagają się osobnej wzmianki. Mamy tu na myśli zapis ś. p. Rotlendera na rzecz »Macierzy Polskiej« i akt fundacyjny komitetu Tadeusza Kościuszki, którym to aktem odsetki kapitału 20.000 zł. przeznaczone zostały na wydawanie książek polskich dla ludu pod kierownictwem Rady Wykonawczej »Macierzy Polskiej«, wzmocnionej dwoma delegatami Głównego Zarządu Towarzystwa Pedagogicznego. Zapis śp. Rotlendera, zmarłego w Szwajcaryi, z powodu trudności fiskalnej natury dotychczas nie zasilił funduszy »Macierzy«, jest wszakże nadzieją, że to już w ciągu roku 1897 nastąpi. Co do aktu fundacyjnego Komitetu Tadeusza Kościuszki Wydział krajowy podniósł niektóre wątpliwości i uczynił pewne zastrzeżenia, które, że są tylko formalnej natury, prawdopodobnie wkrótce będą uchylone, a tak mamy wszelką nadzieję, że już w bliskim czasie wraz z wzrostem funduszy znacznie się będzie mógł rozszerzyć zakres działalności »Macierzy Polskiej«.

Kończymy zestawieniem dochodów i wydatków w roku ubiegłym 1896.

D o c h o d y:

	Gotówka:	Efekta:
1. Subwencye i datki do- drowolne:		
a) subwencya z fundu- szu krajowego	5.000—	
b) subwencya od gmi- ny m. Lwowa	200—	
c) subwencya od Rady powiatowej miasta Stanisławowa za lata 1895 i 1896	12—	5.212— zł.
2. Dochody ze sprzedaży wyda- wnictw własnych	3.250·40	»
3. Odsetki od efektów	1.563—	»
4. Gotówka za spieniężone efekta	700—	»
5. Efekta zakupione:		
a) w walucie korono- wej 1.400 =	700—	
b) w walucie austr.	16·20	716·20 zł.
Suma dochodów	10.725·40 zł.	716·20 zł.
6. Do tego zapas z początkiem roku 1896:		
a) w gotówce	1.208·62	»
b) w efektach:		
1. w walucie korono- wej 46.600 kor. = 23.300—		
2. w walucie austr. 14.773·75		38.073·75 »
Razem	11.934·02 zł.	38.789·95 zł.

W y d a t k i:

1. Koszta wydawnictw własnych	9.661·40 zł.	
2. Zasiłki naukowe dla dzieci nie- zamożnych rodziców	275—	»
3. Koszta administracyi	1.038·90	»
Do przeniesienia	10.976·30 zł.	

	Gotówka :	Efakta :
Z przeniesienia .	10.976·30 zł.	
4. Wynagrodzenie służby za nadzór nad biurem »Macierzy« tytułem remuneracyi za lata 1895 i 1896	95— »	
5. Gotówka wydana na zakupno efektów	700— »	
6. Efakta spieniężone :		
a) w walucie koronowej 200 koron =	100—	
b) w walucie austr.	600—	700— zł.
7. Odsetki bierne	6·50 »	
Suma wydatków	11.776·80 zł.	700— zł.
Do tego zapas z końcem roku 1896 :		
a) w gotówce	157·22 »	
b) w efektach :		
1. w walucie koronowej 47.800 kor. =	23.900—	
2. w walucie austr.	14.189·95	38.089·95 »
Razem ogólnie z dochodami	11.934·02 zł.	38.789·95 zł.

We Lwowie, 6 lutego 1897.

Sekretarz : *Tadeusz Czapelski.* Przewodniczący : *Władysław Łosiński.*

Do Enc. opracowana
 Chronimki Zbony

Encyklopedia „Macierzy Polskiej“.

Wskazówki ogólne.

1. Encyklopedia »Macierzy Polskiej« podać ma w jednym tomie, w porządku alfabetycznym, niezbędniejsze dla szerokich warstw naszego narodu wiadomości.

2. Objaśnienie każdego wyrazu ująć należy w zdania o ile możności zwięzłe. Na jeden wyraz przeznaczono przeciętnie 10 wierszy druku według niżej umieszczonego wzoru. Ustępy zatem wymagające bądź to z powodu trudności wyłożenia ich, bądź z powodu celu dzieła, obszerniejszego omówienia zajmować mogą 50 a wyjątkowo nawet więcej wierszy. Przy opracowaniu wszakże większej ilości wyrazów należy zawsze baczyć, aby mniej więcej osiągnąć tę przeciętną miarę.

3. Artykuły powinny być pisane popularnie, w języku prostym, dla wszystkich zrozumiałym. Uprasza się zatem unikać obcych wyrazów, zawiłej konstrukcyi zdań i t. p. Języka ludowego naśladować nie należy; można wszakże, a nawet zaleca się w objaśnieniach powoływać się na utarte wśród ludu nazwy rzeczy np. narzędzi używanych w gospodarstwie, roślin, lub t. p. Obok miar metrycznych wypadnie jeszcze uwzględnić czasami miary i wagi starsze.

4. Należy mieć stale na względzie użyteczność Encyklopedyi dla tych, dla których jest przedewszystkiem przeznaczoną. Z tego powodu uprasza się przy niektórych wyrazach dodawać, oczywiście najkrócej, wskazówki i rady praktyczne np. w zakresie rolnictwa, lecznictwa, przemysłu domowego i t. p.

5. Encyklopedia nie ma być tendencyjną w znaczeniu polemicznem; powinna wszakże wpływać przez podanie rzetelnych wiadomości na jasne i trzeźwe narodowe i polityczne poglądy naszego ludu. Dlatego pożądane są także w artykułach z działy prawno-politycznych nauk wskazówki praktyczne. Niemniej byłoby do życzenia, aby ogólne tło Encyklopedyi było polskie, i ażeby czytelnik jej miał zawsze dla siebie punkt wyjścia ściśle polski to jest możliwość porównania świata obcego z światem własnym. Dzieło nasze bowiem powinno przyczynić się do rozwoju narodowej świadomości ludu przez zwracanie jego uwagi na przeszłość i teraźniejszość położenia naszego, przez podnoszenie w każdym dziale przedewszystkiem tego, co dotyczy Polski i Polaków.

6. Na końcu artykułu można także wskazać dobre, popularne i przystępne dziełka, które o omawianym przedmiocie traktują szerzej, dodając zarazem, gdzie je nabyć można (t. j. nakładcę). Pomocną w tem może być prof. Amborskiego »Bibliografia wydawnictw ludowych« (staraniem lwowskiego Koła artystyczno-literackiego, Lwów 1894). Zwraca się także uwagę na spis wydawnictw »Macierzy Polskiej«.

7. Liczba wyrazów Encyklopedyi musi być z natury rzeczy ograniczoną, aby dzieło nie wzrosło nadmiernie. W niektórych działach granice te dadzą się łatwo określić, w innych np. w historii i geografii należy powodować się potrzebą obecnego czasu. Nie może być bowiem Encyklopedia »Macierzy« słownikiem geograficznym lub historycznym.

8. Każdy z Sz. pp. Współpracowników otrzymywać będzie do opracowania wypisane na kartkach, a przez komitet wykonawczy ułożone wyrazy od jednej litery alfabetu się poczynające. Na kartkach tych wi-

nien też być napisany cały artykuł. Uprasza się zaś pisać tylko po jednej stronie. Jeżeli by wszakże Sz. Współpracownik uważał, że pewien wyraz jest zbędny, to może go pominąć, zanotowawszy na karcie swoje w tej mierze zapatrywanie. Gdyby przeciwnie zamierzał dodawać nowe wyrazy, zechce to skutecznie na dołączonych czystych kartach tego samego formatu. Każde bowiem uzupełnienie, w zakreślonych ramach dzieła, przyjęte będzie przez redakcję Encyklopedyi z wdzięcznością.

9. Wspominając w artykule wyraz, który wyjaśniony być ma w dalszym ciągu dzieła pod inną literą alfabetu, zechce Sz. Współpracownik położyć obok niego w nawiasach (*zob.*) t. j. »zobacz«, chociażby wyraz ten nie należał do zakresu piszącego, na mniejszych zaś karteczkach zapisać zaraz ten sam wyraz dodając obok w zakreśleniu także wyraz, z powodu którego zrobiono odsyłacz np. *Achaja* zob. *Grecya*. Na karteczce pisze się: *Grecya* (*Achaja*) t. j. że w artykule *Grecya* musi się wspomnieć także o *Achaji*. Karteczki te oddać należy równocześnie z artykułami, obejmującymi całą literę, aby słowa, do których są odsyłacze, nie zostały pominięte. Innych skrótów prócz owego *zob.* nie będzie w całej Encyklopedyi »Macierzy«.

10. Ponieważ wszystkich obcych wyrazów w użyciu będących nie można zamieścić i wyjaśnić w Encyklopedyi a rozszerzanie ich wśród ludu nie jest w interesie naszego języka pożądane, należy przeto z zasady podawać o ile można artykuły pod słowami polskimi; pod obcymi zaś kłaść tylko (*zob.*) t. j. odsyłacz. Wystarczy zresztą w objaśnieniu wyrazu obcego powiedzieć co znaczy, bez zapuszczania się w wywód z jakiego języka pochodzi, np. *absencya* — znaczy nieobecność.

11. Artykuły nie będą podpisywane. Współpracownicy zostaną wymienieni na pierwszej stronie dzieła z podaniem działów, które opracowali.

Pisownia obowiązująca wedle »Prawideł pisowni polskiej ze słowniczkiem«, wydanych przez Wydawnictwo książek szkolnych, Lwów 1895, 10 kr.

12. Najważniejszym warunkiem wykonania wspólnie podjętego dzieła jest ścisłe dotrzymanie terminów w oddawaniu rękopisów. W tym celu ustanowiono następujące terminy:

Artykuły, poczynające się od litery **A** mają być ukończone 15 grudnia b. r.,

od **B** 30 grudnia b. r.,

od **C** 10 stycznia 1897,

od **D** 20 stycznia 1897,

od **E—F** 31 stycznia 1897,

od **G—H** 15 lutego 1897,

od **IJK** 1 marca 1897,

od **L—Ł** 10 marca 1897,

od **M** 20 marca 1897,

od **N** 31 marca 1897,

od **O—P** 20 kwietnia 1897,

od **R** 30 kwietnia 1897,

od **S** 15 maja 1897,

od **T—U** 31 maja 1897,

od **W** 15 maja 1897,

od **Z—Ż** 30 czerwca 1897.

Redakcyja uprasza najgoręcej o nieprzekraczanie terminów 30 grudnia, 31 stycznia, 1 marca, 31 marca, 30 kwietnia, 31 maja i 30 czerwca.

We wszystkich sprawach, dotyczących się Encyklopedyi należy znosić się z redakcyą, najlepiej z pomocą kart korespondencyjnych, pod adresem: **prof. dr. Ludwik Finkel (Lwów, Chorążczyzna 25. I).**

W z ó r.

Pierwsze zawiązki — do napisania poetyckiej powieści w rodzaju »Konrada Wallenroda« zrodziły się w duszy Mickiewicza w czasach odeskich. Kiedy poeta tonął w odmęcie zabaw i miłosnych przygód, które tak plastycznie wystawił w »Sonetach«, budził się w nim głos poetyckiego sumienia: jakby na usprawiedliwienie tych sonetów pisze w ostatnim z nich.

Коллекция (собр. Коллекция)

Коллекция
Коллекция

Коллекция, Коллекция 44

Коллекция (собр. Коллекция)

Коллекция 79

Коллекция

Коллекция 8 1/2

Коллекция (собр. Коллекция)

Коллекция 1 1/2

Коллекция 40 1/2

Коллекция 147

Коллекция 28 1/2

Коллекция 10

(Коллекция Коллекция, Коллекция, Коллекция)

Коллекция 1) - (собр. Коллекция, Коллекция, Коллекция)

Коллекция, Коллекция, Коллекция, Коллекция

Коллекция (собр. Коллекция), Коллекция, Коллекция, Коллекция

2) Коллекция (Коллекция) 168

Коллекция 3 1/2

Коллекция 15

Коллекция Коллекция / (собр. Коллекция)

(собр. Коллекция), Коллекция
(собр. Коллекция, Коллекция, Коллекция)

(Коллекция Коллекция Коллекция Коллекция Коллекция Коллекция Коллекция Коллекция Коллекция Коллекция) 67

Коллекция Коллекция / (собр. Коллекция) 84

Коллекция Коллекция (собр. Коллекция) 52

Коллекция Коллекция

Коллекция (собр. Коллекция, Коллекция, Коллекция, Коллекция, Коллекция) 147

43
36
79

72
144
56
96
168
48
87

23
96
28
147

808

- 91 Kredytowe dostawczy / ^{promob.} ~~Carbom. dany~~ / ~~Apetyz anodyl~~
- 98 Kredytowe papierowy - ~~zob.~~ Papierowy kredytowe
- 1 Kredytowy publikacyjny / ~~promob.~~ ~~Apetyz ludyczny, papierowy~~ / ~~premiowa, Dudy, premiowa, pizyda~~ / ~~Realiz. kradka, p. d. d. d. d.~~
- 28½ Kredytowe ~~zawansowane~~ / ~~promob.~~ / ~~Redyferen~~ / ~~Schnee 2~~ / ~~Dom. zabudowa~~ / ~~Jan. Zambh. n. g. g. g.~~

3 Kresowcy

12 Kupcy ~~zob.~~ ~~Amuletami~~

2 Kuchnia

24 Kupcy (zob. zob. kupcy)

91 Kury (promob. Waluta, Michael)

3 Kury

4 Laska (prom. Marka)

~~Laski~~

~~Lizyng~~

1 Loby ~~zob.~~ (prom. ~~Obliczenia~~, ~~zob. Carb. l.~~)

~~Limerant~~

13 Luchowai, Luchay

4½ Lumbard (zob. Carbom. i. e. dany)

7½ Los

71 Loterya

11 Loteryja ~~porzeczka~~

1 Loteryjny (zob. z. z. z. z. z.)

Lobus ~~zob. Lobus~~

30 Maltos

7 Manchesterka ~~zob.~~ (promob. ~~Kuchowenya~~)

8 ~~Mapka~~ ~~Mapka~~ (prom. ~~Saryalim~~)

9 Melioracja

41½ Melioracyjny ~~zob.~~

Mel. ~~zob.~~

4 Mennica

25 Merchants

1½ Milioner

11 Moneta

55 Moneta system (promob. ~~Edawowa moneta~~, ~~Pieniazki, Waluta~~)

47 Monopol

73½ Mors ~~zob.~~ (promob. ~~Zabawowe dany~~)

619

Netto

- 7 1/2 Nominalna mandusi (pow. Kros)
- 23 Moby prachowne (~~pow. Kros~~) (pow. Amahnuly, Pilendyk papdeany)
- 48 Obligarye
- 14 Otkovi
- 9 Otkovs
- 8 1/2 Ofiyaliska
- 13 1/2 Oodynarye
- 92 Oksudnosc

$$\frac{4 \times 48 - 12 = 180}{192}$$

133
14
48
195

- 2 1/2 Ouch
- 23 Popyery krod.
- 2 Oodzyppomai
- 27 Porelunni (pow. Mvici Renduro) Oozyma

146 Olenydk / powob. Moneta, Mennica, ^{erly} Malaba, Znachovna moneta (O pitem papdeany) arostano do "Malaba" d'or o Znachovna replomy do "Ed. mon."

- 16 1/2 Oubadov
- 107 Oubovne hay vucudu. (powob. z'ov p'ri t'el'ca v'ost'ni'el'ob'it' z'ovny byk l'ov)
- 195 Sudaker / powob. pod g'nat'ovny, z'ov'ovny, o'ent'ovny, - shachovne g'up.
- 180 Sudaker g'ovndovny.

904 1/2

- 7 *Antiderelata*.
 - 74½ *Antidab pory*.
 - 10 *Opys*.
 - 3 *Polymy pntbl. (zob. hody pntbl.)*
 - 146 *Osca (pov. Robertina, Tandyema)*
 - 6 *Polidman*
 - 35 *Oremz (pov. Myvri)*
 - 1 *Orem. poryba / zob. dtd. pntbl.)*
 - 18 *Antropeby*
 - Anty pnt (zob. Fily)*
 - 40½ *Oremz (pov. Zyk)*
 - 47 *Antabry*
 - 24½ *Orem. Shovanyemz*
 - 8 *Antropeby pntbl. / zob. Antada*
 - 5½ *Antubilyz*
 - 3½ *Antebaryz*
 - 13½ *Oremz*
 - 12 *Antebryndem.*
 - 5 *Oremz*
 - 103 *Antsichovoz (pov. Zyk, Shovanyemz)*
 - 20 *Antas (zob. Shovanyemz)*
 - 157½ *Oremz (pov. Robertina / dtd. Myvri. pntbl.), Shovanyemz pntbl.)*
 - 49½ *Orem. solnyz*
Antellie
-
- 9 *Antropeby*
 - 3 *Anty*
 - 3 *Antabry*
 - 17 *Antropeby pntbl.*
Antess / zob. Antell)

7653
 Anty

1075½
 Anty

Abuliya 6 1/2

~~Abrentsiam~~

At wotr 5

Agent 25 1/4

Agiv - zob. Kuros 1

Agpary 8

Akya, akyparyan (w ant. pomoban... Spibta aka.) 11 1/2 + 53 1/2

~~(Akypine gupudantoo - shrestlana)~~

Akya (w ant. pomoban... podatka) 7

Akudawa rubota 71

Al pari (zob. Kuros) 1

Amwbraya / 1. 2. 3. 4 zob. Markov reha / 64

Amwbrat 10 1/2

Akheprai 4 1/2

Arenda 5 1/2

Amwbraya zob. Kurosaya 1

Akchuraya zob. Akchepereent 1

~~Akypary (dwa tytu wyjadzenie' obowa)~~ 14 1/2

Agpary 4

Amir 3

~~(Akypary, Akenda - zob. Akenda)~~

Baissa (Przy hossa powiaz' tyldo bella) 5 1/2

Banderola 5 1/2

Bandoy 3 Bandio, 2' banduot, 51

Banductwo 23 1/2

Bastorai (zob. strejil) 1 Basat 9 1/2

Bilans (i b. dantl.) 20

Bilan 4 1/2

Bimetalikum (zob. walata) 7

Blawo / Osphodowai 14 + 26 1/2

Bonifidarya 5

Bonitarya 2

4 1/2
pustyniarow

Romy skarbore (tu povolano ter naty pravitore) 22½

Rogovaci' (zak. dvedy toraci) 1

Brutto (proy netto povolai brutto) 8½

Budiet. 69

— Barar.

Raud. (provodano tam: chek, conto-current, giro)

Raudnot (obligacy, shodaty, publiknyy,
 ~~provodano tam: plemish papirnyy~~)

Projektorac.

Cechy 20½

Celnic 10

Ceny emiac 9½

Cenz 9

cto 59½

Commis-voyageur 7

Conservation (Cent. Trans. ...)

Conto: C-currente (dovlyasheniye debet: dleto) 16½

Creditur (proy vneseniye)

Cechi 9

Celnic 2

Coprove 9

Cypre 11

Cypriantsy

Cypriantsy pod (cod. dvennyy p.) 1

Dandus 7½

debet 1

deficyt 8

debaliruy 4

denatnays 7½

denatnays denisa 9

Idny (cont. dvedy)

" public. (cont. dvedy publ.) 2

Inhor 22

Archiev 19½

- Archiv. protokol 61
- Bomeng 2
- Bromeng protokol 47
- Buklany 13
- Dysagor (zob. Ynos)
- Dysant (zob. Ehant)
- Dysobryny 6
- Dymalenda 3
- Efekt 13
- Eloumni: ~~22~~ 5
- Eloum. polist 32
- Eloumnik 3
- Exploratory 3 1/2
- Export (zob. Nymir)
- Expore 6 1/2
- Elumvalent 23 1/2
- Element-kleser 2
- Emirya 4
- Empora 2 1/2
- En bleu 3 1/2
- En detail 2 1/2
- En gros 8
- Ehant 15
- Ephreby Jant 6 1/2 + 6
- Faktor 6
- Faktorje 8
- Faktor 11
- Fonnet 4
- Ferit 5 1/2
- Filola
- Finance (da pomobno ~~zob. Jant~~ Jant 11)
- Fiskus 5

~~22~~

*

328

Dyphosai' 27

Fosai' 3

Fabozha 19

Gieda 67

Gilda 6

Gior (rub. Gyor)

Guzpudastur spubeune 44

Gyadome uberp. (rub. Ubespierenis)

Gyontomy pudatet (pupowudur Gabatet)

Guracetur 6

Hala 11

Kandel (prowotdur: Dora. Kwarumy) 55 1/2
Dwar., ply kant., Brestlenda, Traktety)

Kandel shiriny rub. Shiriny h.

Kandl. puzlenda rub. Puzlenda

Kawer - rub. Baska

Khorony (prowotdur Uolanta) 5.

Khorony 5

Kypobekny kocht 37 1/2

Kypot 9 1/2

Kubis (rub. Gyor)

Kubudata enary pnyepo

Kuvlent

Kubonayonad 90

Kucabaz 15 1/2

Kamera 5

Kandty mndre (prowotdur Kndre langi) 47

Kambur 2

Kapshat (prowot. Kapshatya) 67

Kapitalista 1 1/2

Kapitalizm (prowot. Doadany, Touch, Gyzakim, Bonyayent)

Kapitalizm (prowot. Anesthuze) B (Ubespieren. orhodur. 90)

Konowanie 32

Korbel 56

Kary Anesthuze 38

Kary puzhnowe (prowot. Respieren i Bonyayent
Kochdome)

Kapshat puzhnowe 52

~~Kapshat puzhnowe~~

Korbel, puzhnowe, 10000

96
94
120
12

D146 Robur dmtk; sub-hare dya - (proub: Joana, Sanyalun,
Tonck, ^{UT})

12 Ranubawin
79 Rivlunne whoby
Ryck - colic I say

S ditand pal'nam
boady

31 2
48 2
29 2

Ryck
Say
Shulce delidant
Shapokun
Shochone yuspod.
Shochonvi.
Shoddy subhime
Shonvli: bowame
Mudh adan
Suzalun

then (Suzalna demoraya
Suzalugin
Spathony podater
Spat em. nanku
Spatka
Shapnaya
Shadydya
Shempel

1 Shonvayenda pnyupance (proubaw Whep. orb.
g'die w hank shoye)

Shon Zambler a' gup.
Shoyk
Shobrent (sub. subhime!)
Shoshopye
Shopyvhy.

Jaksa

Jakoa - zob. kraj

Jakobus - zob. Włochy w rymu

Jak

Jak

Jakobus, interes.

Jakobus

Jakobus, krajowe ziemie

Jakobus, kraj - zob. Zakład, kraj.

Jakobus

Jakobus, krajowe ziemie.

Jakobus

Jakobus

Jakobus

Jakobus

Jakobus, krajowe ziemie

Jakobus w rymu

Jakobus

Jakobus

Jakobus / Jakobus papież - zob. Papież.

Jakobus II Handel w rymu

Jakobus kraj

Jakobus kraj

Jakobus kraj

Jakobus kraj

Jakobus kraj

Jakobus kraj

wychowanie zob. Edukacja.
Wychowanie zob. Edukacja.

$6\frac{1}{2}$
 5
 $25\frac{1}{2}$
 1
 8 45
 $11\frac{1}{2}$
 $53\frac{1}{2}$
 7
 71
 1 145
 64
 $10\frac{1}{2}$
 $4\frac{1}{2}$
 $5\frac{1}{2}$
 1
 1 85
 $14\frac{1}{2}$
 4
 3
 $5\frac{1}{2}$
 $5\frac{1}{2}$
 3
 57
 $23\frac{1}{2}$
 $10\frac{1}{2}$ 118
 20
 $4\frac{1}{2}$
 14
 $26\frac{1}{2}$
 5
 2
 $440\frac{1}{2}$ 77 $6\frac{1}{2}$
 $440\frac{1}{2}$

~~$22\frac{1}{2}$~~
 1
 $8\frac{1}{2}$
 69
 $20\frac{1}{2}$ 120
 10
 $9\frac{1}{2}$
 9
 $59\frac{1}{2}$
 7 94
 $16\frac{1}{2}$
 9
 2
 9
 11 48
 1
 $7\frac{1}{2}$
 1
 8
 4
 7 $470\frac{1}{2}$
 8 328
 9 355
 2 $850\frac{1}{2}$
 22 2004
 $19\frac{1}{2}$ 876
 355

61
 2
 47
 13
 16
 3 133
 73
 5
 32
 3
 $3\frac{1}{2}$
 $6\frac{1}{2}$ 62
 $23\frac{1}{2}$
 2
 4
 $2\frac{1}{2}$
 $3\frac{1}{2}$
 $2\frac{1}{2}$
 8 44
 15
 $12\frac{1}{2}$
 6
 8
 11
 4
 $45\frac{1}{2}$
 17
 5 836
 328

27
 3
 19
 67
 6
 44
 6 172
 11
 $55\frac{1}{2}$
 5
 5
 $37\frac{1}{2}$
 $9\frac{1}{2}$ 122
 20
 $15\frac{1}{2}$
 5
 47
 2 89
 67
 $1\frac{1}{2}$
 190 258
 3
 32
 56
 38
 26
 52 207
 $2\frac{1}{2}$
 $850\frac{1}{2}$

1
 44
 79
 8½
 1½
 40½

 147½ 174
 28½
 10
 168 353

 3½
 15
 67
 84
 52
 147

91
 98
 1
 28½ 218

 3
 12
 2
 24
 91
 3
 4

 140
 1
 13
 4½
 7½
 71
 11
 1

 107

7½
 23
 48
 14
 9
 8½ 109

 13½
 82
 2½
 23 122

 2
 27
 146
 16½ 189

 107
 195
 180

17
 74½
 149
 42 282

 58½
 47
 84½
 17
 30½

123
 151½
 49½
 121 444

 29
 19½
 32 80

 52
 30
 7
 8
 9
 41½ 95

 29
 12½
 55
 47
 13½

156
 3
 719

482
 2½
 904
 1075
 719
 898

 3597

23
 12
 12
 52
 52
 52
 1075½

2004
3597

5601

746

12

79½

5838½

Order rare

L. 7
St. 9.15
10.15

R. 5.10

Ch. 12.29

R. 8
Ch. 11.53 - 1.20

534
110
424

L. 6.20

R. 4.40

R-L 324 km

R-Ch 110 km

434 km

R-S 75
S-Ch 424
L-Ch 499

7.
80

Instrukcja dla registry.

I. Akta i registry.

||

§ 1. Przez registry rozumie się urządzenie przechowania i ewidencji aktów.

Aktem jest każde pismo przesłane do urzędowego przechowania.

§ 2. W zasadzie przechowywane być winny wszystkie pisma z urzędowych ^{czynności} ~~postępowania~~ pomykające lub urzędowemu postępowaniu podległe, a także i wszelkie inne, które dla urzędowania ~~potrzebne~~ mają jakiegoś znaczenie, a zatem czyto pisma do biur wpływające, czy to kopie pism z biur wychodzących, czy to pisma z wewnętrznym urzędowaniem związane. Jednakże pewne pisma mogą być zażyciem Rządu Głównego z pod tej reguły wyłączone, a w szczególności wyjęte z pod obowiązku kopiowania, gdy są tylko czysto formalnej natury a straszenie ich w księdze ewidencji (§. 16...) wystarczyć może za skopiowanie ich w poctnem brzmieniu.

§ 3. Akta dzielą się na akta

57

Sekretaryatu, akta kasowe i akta
 sekcyjne. Pierwsze przechowywane
 są w biurze Sekretaryatu przez
 sekretarza Zarządu Głównego i do-
 dany mu do pomocy personal
 biurowy, drugie przez skarbnika
 i dodany mu do pomocy personal,
 (buchaltera, kasjera), trzecie
 przez Zarządy sekcji. Aktami
 kasowymi są dowody kasowe,
 t. j. pinygnaty, kwity, ~~listy~~ ^{V księgi} ~~księgi~~ ^{wkładkowe i inne}
 pisma z Zarządem Kasy bezpośrednio
 świadczące; ~~inne~~ pisma, związane
 z innymi funkcjami skarbnikowi
 powierzonemi, (jak. n. p. opieka
 nad majątkiem nieruchomym Towar-
 ystwa i t. p.) należą do aktów
 Sekretaryatu. — Sekcje ~~autono-~~
~~miczne~~ mogą w miarę potrzeb
 swego urzędowania przechowy-
 wać akta swoje odrębnie, jednakże
 sprawozdania składane przez nie
 Zarządowi Głównemu wchodzić
 do aktów Sekretaryatu. — Akta
~~tak kasowe jak sekcyjne~~ ~~uwiecznia-~~
~~ją się za wyjątkiem tylko kasowe z ogólną~~
~~registraturą, które prowadzi Sekre-~~
~~taryat. Archiwum (§ 25 i n.) dla~~
 wszystkich aktów jest wspólne.

Struktura niniejsza podnosi
 się do registratury biura Sekreta-
 ryatu.

II. Rodzaje pism.

11

51

§ 4. Pisma urzędowe podzielic można na następujące rodzaje:

A. Pisma, które z zewnątrz wchodzi do biura:

- a) korespondencja; —
- b) protokoły z relacjami ustnych, ~~z~~
- c) sprawozdania delegatów, inspektorów i fustratorów.

^{badzi} Wskazanych w biurze, bądź spisanym przez któregoś z członków Z. J., lub przez delegata; —

~~B.~~ B. Pisma, które wychodzą z biura, a które w kopiach przechodzą do aktów:

- a) korespondencja z powołanymi adresatami (osobami lub instytucjami), —
- b) okólniki; —
- c) odeszwy bądź ~~rozsyłane~~ wydawane osobno, bądź drukowane w prasopismach; —
- d) ogłoszenia w prasopismach.

~~C.~~ C. Pisma w wewnętrznym urzędowaniu:

- a) książki różnego rodzaju, jako to: protokoły, książki uchwał, pamietniki, książki wysługów i ekspedycji, inwentarze, książki rachunkowe i t. p.; — te książki, będące

4.
w trwałym ujęciu, przechodzą do
aktów dopiero z chwilą ich zamknię-
cia; (§ 28.);

b) Statuty, regulaminy,
instrukcje; do tych pism odnosi
się to samo co powiedziano pod
a), nieależnie jednak od egzemi-
plarzy będących w podręcznym
ujęciu, powinny one znajdować
się równocześnie w aktach w podpi-
sie; —

c) akta prawne, jako to
dowody posiadania, umowy, skrypta
stwierne, dowody koncesyi i legaliz-
bacyi i t. p.; te pisma ze względu
na swą ważność, wchodząc do
registratury, przechowywane jednak
winny być osobno, pod zamknię-
ciem; —

d) delegaty do protokółów,
jako to: zaproszenia na posiedze-
nia z podanym porządkiem dziennym,
wnioski zgłaszane na piśmie, listy
okrutyniów, protokoły komisyjnie
i t. p.

e) referaty i sprawozdania
przedstawiane Zarządowi Głównemu,
Radzie Główniej lub Zarządowi
Palmemu; —

~~§) pisma rozmaitego rodzaju
nie wynikajace z urzedo-~~

II. Pisma rozmaitego ro-
dzaju, niewynikajace z urzedo-
wania ani temu urzedowaniu
podlegle, przechowywane jednak
~~ze wzgledu na swe znaczenie ma-~~
jace jednok dla niego znaczenie
pośrednie i z tego powodu pre-
chowywane pod nazwa „~~de~~ me-
morabilisw”. Tu naleza
n.p. Statuty i regulaminy innych
pokrewnych Towarzystw, wzory
i schematy, adresy, katalogi
i cenniki, it. p.

III. Postoi pism.

II

§5. Preprzy co do prowadzenia
ksiazg rozstrzone sa osobnym
instrukcyom.

A. Tymogi pogodne.

~~§6. Wszelkie pisma wchodza-
ce do aktow~~

§6. Pisma wchodzaace do aktow

o w szczególności wymienione ~~z~~
w § 4¹ pod Aa, Ab, Ac,
Ba, Bb, a z pewnemi modyfikacy-
ami wynikającymi z ich natury
i inne, winny odpowiadać
następującym wymogom:

a) co do formatu stosowa-
nem być winien z reguły format
papieru tak zwanego kancelaryjne-
go, lub format papieru używa-
nego zwykle do pisania na maszynie.
Tylko części krótkie relacje (§ 4 Ab)
mogą być spisywane na ciwarkach
arkusza formatu kancelaryjnego,
a zwykle zaproszenia na posiedze-
nia, także na ^{porozumienia i t.p.} mniejszych forma-
tach lub na kartkach korespon-
dencyjnych.

b) Pisma powinny być wy-
różne, a w szczególności wyrażenia
~~nie~~ winny być pisane wszelkie
małą twardzią cyfrą.

c) Pisma zawierające winno
datę, adres lub tytuł, i podpis.

d) U góry pierwszej strony
powinno być porostawioną przódkiem
wolną przynajmniej na do-
wokość dwóch palców dla wpisa-
nia liczby bieżącej aktu i numeru

53

fascykulu; pisma nieodpowia-
dające temu wymogom, nie mogą
być materialnie zarejestrowane
i wymagać będą niekiedy przepi-
sania.

e) Wszę narwach miejscowości
materij podać, a ile to z samej
treści pisma nie wynika, w jakiej
parafii są położone; ustroj
Kół bowiem, w odpowiednio do tego
i registratura, opiera się na po-
dziale parafialnym; — brak
zapodania parafii uniemożliwia
sporytkowanie danych dla ce-
lów statystycznych tudzież zare-
jestrowanie pisma a częstokroć
także odpowiednio akcyę w inte-
resie wymienionej miejscowości.

§ 7. Pisma sporządzone
w biurze winny bezwarunkowo
stosować się do tych wymagań,
delegatom i kustratorom winny
być te przepisy zakomunikowane
(wraz z przepisami specjalnemi
podanemi w § 10.), w instrukcyi
dla nich wydanej. Aby przepisy
te stosowane były także przez Kola
~~wydrukowane one będą na kartkach~~
~~których, będą one im zako-~~
munikowane pobną instrukcyę;
w razie potrzeby będą one wydrukowane

na kartkach kolorowych, bacz-
 nym się od słów: "Zarząd
 Główny uprasza swoich korespon-
 dentów o stosowanie się do nastę-
 pujących przepisów:.....". Kartki
 te będą wkładane od czasu do czasu
 do rozmaitych przesyłek.

B. ¹²³Wymogi pism poszczególnych rodzajów.

§ 8. Korespondencja wychodzą-
 ca z biura (§ 4. Ba, Bb) winna
 oprócz wymogom ogólnym ^(§ 6.) od-
 powiadać jeszcze następującym:

a) u góry pierwszrejstroni-
 cy winna znajdować się wydru-
 kowana lub wycisniona stambilia
 firma Zarządu Głównego T.M.P.,
 wraz z dokładnem podaniem
 jego adresu, a dalej liczba bie-
 żąca (L. lub Nr.) pod którą
 pismo wciągnięte jest w księgę
 ekspedycji (§. 16.), tudzież
 data.

b) Na prele pismów powinien
 znajdować się adres - w p.

" Do Zarządu Kółca T.M.P. w Lucku "
 " Do Głównego Kł. St. B. w Olesku "
 " Do W. Poma Kł. T.M.P. w Iskorości "
 " i t. p. "

Adres podany na samym
 liście chroni od pomyłek przy
 wkładaniu listów do kopert
 i od nieporozumień nawet

V Okólniki mogą być adresowane
 indywidualnie albo też nosić ogólny
 tytuł: " Okólnik do wszystkich Kół
 T.M.P. na Wołyniu " -

w wypadku wystąpienia w niewłaściwe ręce, a nadto niezbędnym jest dla właściwego zarejestrowania kopii. - Powinny adresować się listy do osób prywatnych korespondencyjnym wstępem: "Panowny Panie!" - "Wielbny ks. ~~Petro~~-Proboszczu!" ~~etc.~~ "i t. p. W listach do instytucyj taki wstęp jest niepotrzebny.

c) Co do tytułatury, to w adresach do Kół nie zapisuje się żadnej, w adresach do innej instytucyj stosować się należy do przyjętego przez nie zwyczaju a w razie wątpliwości do sposobu jakiego one używają w swych piśmie do S. M. S. jednakże ^{w swym} w takich listach do Kół używa się tytułatury "Panowny Zarząd", a analogicznie i w listach do innych instytucyj. - W listach do osób prywatnych używa się korespondencyjnego tytuła "Panowny Panie"; co do osób utytułowanych i należących do wyższych urzędów trzymać się przyjętego w życiu towarzyskim obyczaju. Do osób szczerpłej postęgi i powagi pisze się: "Wielce Panowny Panie", lub "Wzajemny Panie".

d) Listy wychodzące od Zarządu Głównego kończą się formułą: "Dla Zarządu Głównego S. M. S. na

"Polymii" — poczem bezpośrednio
^{prezesa i sekretarza}
 następują podpisy; w listach
 do osób prywatnych, (a względnie
 także stosownie do zwyczaju do insty-
 tucyj obcych) dodają się przed pod-
 pisami słowa: "z poważaniem",
 lub "z wysokiem poważaniem".

e) Pisma Zarządu Głównego
 winny być podpisywane, w myśl
 § 27 Statutu T. M. P. przez pre-
 zesa i sekretarza, względnie ich
 zastępców. Lomieważ w myśl
 § 26 Statutu T. M. P. zastępców
 prezesa wybiera Rada Główna,
 przeto inni członkowie Zarządu
~~zastępców i podpis~~ za prezesa
 podpisywać nie mogą; gdy zaś
 zastępcę sekretarza wybiera
 w myśl § 29 ^{St. T. M. P.} Zarząd Główny,
~~prezesa~~ (przytem niema powiędzia-
 ne czy stałe czy czasowe), przeto
 w wypadku gdy sekretarz niefunkcyjnu-
 je może z uchwały Zarządu pod-
 pisywać za niego inny członek
 tegoż.

f) Pisma wagi podrzędnej,
 nie wydawane w imieniu Zarzą-
 du Głównego ale tylko w imieniu jego
 biura podpisywać może sam
 sekretarz lub nawet urzędnik
 (naczelnik biura). Przed temi
 podpisami winny stać słowa:

z Biura Zarządu Głównego I.M.F.
 "na Gólcyniu"; odnosi się to w szczególności do pism tego rodzaju jak upomnienia, przywołania, korespondencja z kramicznikami, drukarnia, poczta, obwozy i t.p. Także i zwykłe korespondencje, nie posiedzenia Zarządu Głównego lub ~~Staryj~~ Sekcji, może podpisywać sam sekretarz lub naczelnik biura z dodaniem słów: "z polecenia prezesa".

§9. Protokóły & relacje ustnych (§4. Ab) oprócz ~~wymagani~~ ^{wymagani} ogólnych (§6) odpowiadać winny pisemnie następującym:

a) winny one nosić ^(najlepiej) wyrażający dokładnie od kogo pochodzi relacja, z jakiej jest data i przez kogo została spisana; - n.p.:
 "Relacja ustna p. A. B. prezesa Kola K, dotycząca stosunków tegoż Kola, spisana w biurze I.M.F. dnia 1 lutego 1918 przez ~~J. J.~~
 J. J."

V jakiej materji dotyczy,

b) Relacja winna nosić podpis spisującego. Porządkiem jest, o ile okoliczności na to pozwalają, aby podpisał ją także po odczytaniu relacyonujący, z dodaniem słów:
 "zgodnie z mem raportowaniem".

§10. Sprawozdania delegatów

i lustratorów (§ 4 Ac) poza wy-
magami ogólnymi (§ 6 i 7) winny
odpowiadać jeszcze następującym:

a) ~~magistratu~~ magistrów ma
wypisać od kogo pochodzi spra-
wodanie, czego dotyczy i z jakiej
jest daty, — p. p. "Sprawozda-
nie delegata ~~Z~~ Zarządu
Głównego N. A. z siedziby powiatu
~~z~~ Lwóweckiego ~~w~~ ~~stwierdzenie~~ w czasie
od 1. II do 10. II. 1918."

b) Jeżeli sprawozdanie doty-
czy kilku powiatów, winna być
sporządzone dla każdego na osobnym
arkuszu; jeżeli sprawozdania są
szeregowe, to z każdej parafii
na osobnym arkuszu winny
być podane; w braku tego wa-
runku nie mogłyby być bowiem
bez przepisania zarejestrowane,
gdyż registratura odpowiada
podziałowi na parafie i powia-
ty.

§ 11. Alegaty do protokołów
są w tytule zawierać określenie
do jakiego protokołu się odnoszą,
a zatem datę odnosnego protoko-
łu, tudzież czy jest to protokół
z posiedzenia Zarządu Głównego,
Rady Główniej lub Zarządu Lokalnego.
O ile są to referaty tytuł ich po-
winien określać treści, — również

72
całkowicie musi posiadać podpis refe-
renta.

IV. Postępowanie z pisanami ad do chwili ich włączenia do aktów.

A. Pisma wchodzące do biura.

§ 12. Każde pismo wchodzące do biura (§ 4. A. a, b, c.) winno być mikrofilmowe, wyciągnięte w "Księgę wstępów", a w regularności w jej ^{składowy} ~~składowy~~ pierwszej rubryce zawierające liście bieżące, datę, ~~i nazwisko~~ ~~z miejscem zamieszkania~~ ^{i miejsce pochodzenia listu} adresanta; ~~z tytułem~~ ^{z tytułem} rubryka, zawierająca określenie treści pisma, winna być również z reguły zarząd, lub o ile pismo zostało bezpośrednio przed zamknięciem biura, z porządkiem następnego dnia biurowego wypełniona. Równocześnie z wpisem zapisuje się na piśmie w górnym prawym rogu czerwonym odróbką datę wejścia i liście bieżące, pod którą zostało wpisane.

§ 13. Drugim stadium postępowania po wyciągnięciu pisma w księgę wstępów jest jego zatwierdzenie; dopóki to zatwierdzenie nie

nastąpi pismo przechodzi się
za poradkiem biur bierzących
w tece podrzędnej (registratorne)
"pism nieradacyjnych". Sekretarz
Zarządu Głównego czyta pisma
które siewo wtedy i bierze je
z sobą dla referowania na po-
siedzenie porady, po czym
albo a) sam je radzi, - b) odda-
je je z odpowiednią rekomendacją do
radzenia nacelnikowi biura, -
lub c) doręcza one zostają wy-
znaczonym ku temu referentom.

O ile pismo raz po posiedzeniu
Porady lub Zarządu Głównego
nie zostanie ~~zwrócone~~ do biura zwró-
cone należy do teki "nieradacio-
nych" (registratora) wrócić na
jego miejsce kartkę z jego liczbą
bierzą i uwaga do tych
rak ^{i kiedy} dla radzenia je oddano.

§ 14. ~~po radzeniu pisma~~ ~~zostaje doręczone do aktów~~ ~~stadium postępowania~~, tj. włączenie
a to w sposób następujący: a) ~~aktów~~ ^{aktów} pisma do aktów. Dzieje się to w spo-
sób opisywany, w szczególności w jej ~~aktów~~ ^{aktów} ~~sob~~ ^{sob} następujący
w rubryce, wiadomo zostaje za-
pisać o ~~przebiegu~~ radzeniu pisma,
jeśli pismo nie wymaga radzenia
pisać się w tej rubryce słowa "do
aktów". (Bliższe szczegóły zawiera
osobna instrukcja o prowadzeniu
Księgi opisywanej).

b). Oznacza się fascykulę regi-

stratury, w którym pisano ma być
pomiernosc i numer tego fa-
scykulu zapisuje się ~~staje~~ ^{w. ostatniej}
rubryce Kiszki w przyw. To ozna-
czenie musi być dokonane z re-
gudy pner sekretasa Z. G. lub pner
nacelnika biura w porozumie-
niu z sekretarem.

c). Na piśmie u góry po lewej
stronie zapisuje się czerwonym
ołówkiem fascykul do którego przy-
dzielonemu zostaje, co może być
dokonanem w dwojaki sposób:
albo pisze się skrócenie Fasc. i
numer, albo też (i to powinno być
reguda dla fascykulów powożony
od liczby 32, tj. fascykulów po-
wiatów i parafij) pisze się nazwa
powiatu lub parafii, (powiatu
= pow., - parafii = pf.); o ile
chodzi o Kodo lokalne pisze się
nazwa parafii a pod spodem
w nawiasie nazwa Koda, np.:
pf. Koronierz (Kodo Iskrość).

Ten sposób zarejestrowania
nie utrudnia znalezienia odpo-
wiedniego fascykulu poniewaz
fascykuly powiatowe i parafialne
ułożone są ^{i liczbowane} w porządku alfabety-
cznym a daje aktoři wiehora
pnejzystosc gdyż z napisu tego
widac odrazu do czego się odnosi.

d) U spodu aktu zapisuje się ^{sekretarz Z. G.}

wzorowym otórkem: zatwierdzenie^{ostateczne}
 (rad.) lub „ad acta” (a. a.)^{(i kwadracie znaku swej ręki (skrócony podpis))}; bez
 tej klauzuli zatwierdzenia „urzednik
 rejestrujący pisma nie opatrzo-
 nego” klauzulą zatwierdzenia”
 urzednik rejestrujący nie może
 wstawić do aktów.

§ 15. O ile przedmiot pisma
 jest tego rodzaju iż zatwierdzenie
 nastąpić może dopiero w czasie
 późniejszym, okoliczność tę za-
 pisuje się w Księdze opisywów,
 pismo wstawić się do aktów z klan-
 zulą „a. a.” a z tego „niezatwierdzone”
 składa się kartka z numerem, i
 datą pisma, ~~z~~ i zapiską od-
 noszącą się do treści i terminu
 podjęcia jego treści i przypomnie-
 nie o sposobie i terminie zata-
 twienia.

B. Pisma wychodzące z biura.

§ 16. Każde pismo wychodzące
 z biura musi być zapisane pod
 odpowiednią datą i liczbą bieżą-
 cą w „Księdze ekspedycji”; bliższe
 uregulony o urzędzeniu tej księgi
 posiada osobna instrukcja.

§ 17. Z reguły każde pismo
 wychodzące z biura musi być pre-
 chorane w aktach w brulionie lub
 w kopii; tylko pisma czysto for-
 malnej natury, jak podziękowania,
 przypomnienia, itp. mogą być

z pod tej reguły wyjęte, pomyślnie
jednak zasadniczo ich treść ra-
notowana jest zawsze w Księdze
ekspedycji. Kopia, lub zesty-
piony jej brouillon, wiany podobnie
jak pisma pod A. wymienione
(§ 12-14) otrzymane u góry ^{z czerwonym ołówkiem} w lewym
rogu liście lub naros fascyku
do którego przydzielone zostały,
i co również zanotowane zostało
^{ostatniej rubryce}
w Księdze ekspedycji, o przynajmniej
rogu daty ekspedycji i numer
liście bierząca, pomyślnie dla temu
pewniejszego odróżnienia od pism
wchodzących do biura przed liście
bierząca, pomyślnie skrócenie exp. (eksp-
dycja). Liście bierząca kopii (względnie
brouillonu) jest to samo, co liście oryginalne
i pod którą pismo w Księdze eksp-
dycji zostało wciągnięte; ~~zatem~~
~~nie wszystkie pisma są kopiowane~~
^{zatem}
odrobnych (liście pojedynczych kopii)
się nie daje.

C. Pisma które nie przechodzą
przez Księżę zdyktów i ekspedycji.

§ 18. Pisma wymienione w
§ 4. pod C. i D. z natury swojej
jako w wewnętrznych urzędowaniu

18.
porostajare, nie przechodzą prze-
waznie przez Komisję weryfikacji i
ekspedycji. Takie pisma tedy
nie będą miały numerów bież-
cych. W prawym rogu u góry
zapisana będzie czerwonym odrębnie
tylko data, (a zatem na alegatach
do protokołów data protokołu,
na aktach prawnych, regulami-
nach, statutach itp. data ich
powstania lub uchwalenia itp.)
w lewym rogu numer fascykulu,
do którego przydzielone zostały.

V. Urządzenie registry.

§ 19. Urządzenie registry
polega na poblawfikowaniu
i przechowaniu aktów wedle ich
treści. W tym celu akta w sprawie
zostają do fascykuluów opatrzonych
tytułem i liczbą ~~stron~~. Przer-
"fascykul" rozumie się plik aktów
przechowywanych w jednej sprawie.
Sprawy stanowią arkusz ~~z aptego~~
^{kancelaryjnego} papieru. Te fascykuly układane
jednak bywają do ~~składek~~ ^{kartonowych}
tak kartonowych, znaczone tak
samo tytułem i liczbą. W ~~ten~~
~~kartonowej~~ ~~nie~~ ~~to~~ ~~jednak~~ ~~nie~~

~~dowód kilka fascykulów znaczących~~
~~tytuł samym numerem ab~~
~~z dodatkami liter, oznaczających~~
~~poddziały, (np. kilka list bo-~~
~~hobnych w jednej parafii, lub~~
~~wypadek o którym mowa paragraf~~
~~§....).~~ — Powinny zawierać Index
 podaje spis fascykulów z ich
 liczbami i tytułami a służyć on
 do orientacji zarówno dla wdra-
 zania jak wyprubowania akta.

Jedna turka za Każda turka za-
 wiera wyjątkowo jeden fascykul.
 Od tej zasady są jednakże wyją-
 tki, a mianowicie: a) w pewnych
 wypadkach fascykul składają się
 wiele z kilku treści, pod fascykulów,
 które znacząco są, to samo, liczbą
 z dodatkami liter; tak np. Fasc. 11.
 (lekcji szkół powiatowych) wiele w mia-
 re potrzeby składają się z kilkoma
 pod fascykulów, znaczących (lite-
 rami a, b, c, d, itd., jako to pro-
 gramy szkół powiatowych, kursa
 dla nauczycieli, plany budynków
 szkolnych itd.; — akta "kół"
 lokalnych pomieszczone bywają
 z reguły w podfascykulach tej
 parafii w której to koda leży. —
 b) dopóki w parafii jakiejś nie ma
 koda, a zatem strunki a. g.
 są tylko przygodne, fascykuly tych
 parafii pomieszczone bywają

staćciwym swym numerem i tytułem opatrone, poniesena-
ne bywa, w teerce odnośnego powiatu.

§ 20. Fascykuly 1-29 obejmują akta Zarządu Głównego, od nr. 30 zawierają się fascykuly parafij i powiatów, następujące po sobie w porządku alfabetycznym i w tym porządku znaczone literami bierzącymi. Fascykuly, względnie teerki, powiatów, noszą te same litery co fascykuly parafij tego samego narzeczka, z do-
datkiem litery ~~a~~; w tytule fascykul parafij oznaczonej jest skróceniem pf. (np.: pf. Luck), fascykul powiatu skróceniem pow. (np.: pow. Luck).
W fascykule powiatowym wienią się akta odnoszące się do całego powiatu, lub choćby do jego części ale do kilku parafij, względnie akta organizacji okręgowych; jeśli w powiecie jest kilka organizacji okręgowych akta ich wienią się w podfascykulach powiatowych a te podfascykuly znaczone są tą samą literą ^{rymską} z dodatkowym ^{a, b, itd.} literą ~~liternikiem~~, z dodatkowym ^{a, b, itd.} literą ~~1, 2, itd.~~ i wianownikiem, ~~np. 1, 2~~. Jeśli by utro-
nowe zostały nosz parafie

otraste dla nich zostana fascy-
kudy z dalszymi liczbami poro-
dkowemi braccami, pora poro-
dkiem alfabetycznym; V

§ 21. Porządek numerowy
Index podaje ^{wykaz} fascyku-
łów z ich tytułami w porządku
liczbowym; Staraj on do pomocy
również przy ~~rozważeniu~~ (§ 14. b.)
jak i wypracowaniu aktu; Wyru-
kanie wstawa takie zapisanie
liczby fascykulu w kazde
wpisyw, względnie ekspedycji
(§ 14. b i c i § 17); # w proto-
kolach zapisuje się na marginesie
liczb fascykulu w którym po-
mieszczone są akty (§ 18.).

Przy wydzielaniu aktu należy
trzymać się zasady, że o ponie-
szeniu jego ^{w pierwszym rozdziale} rozstrzyga się (względ-
nie treściowe a nie formalne).

Tak więc np. referat dotyczący
skolnictwa a przedstawiony za-
rządowi Głównemu, nie ^{pozwolenie} będzie
^{być} powołanym w Fasc. 7 p.t.
„Slegaty do protokołów” ale
w Fasc. 11, względnie 12, p.t. „Se-
kcya szkół powiatowych” wzglę-
dnie „środkich”; — referat o
stanie roboty oświatowej na pro-
wincyi powinien być włączony
nie do Fasc. 7 ale do Fasc. 30,
itp. Sta wstawa przydzielania

V ^W Indeksie registry należy
jednak w miejscu a porządku
alfabetycznego wymiarkiem
napisać tę nową parafję z
dodaniem numeru ~~pod~~ którym
jej fascykul jest oznaczony.

Ażeby nie było wątpliwości co do
tego czy akt należy wnieść za
wzrostu lub nie sekretar. Z. G.
(względnie także referent) przy
podzieleniu aktu podłosekli
czerwonym ołówkiem znajdu-

jąca się na nim liście bieżącej. V V & liście aktów czerwoną małą
wagi postawę czerwonym ołówkiem
na brzoje przekreślić.

§ 23. Też kartonowe pomie-
szone być winny wedle porządku
liść w sekcji z przegródkami.
Z jednej przegródki znajdować się
może kilka tek. Na każdej przegródce
napisać nazwę liści fascy-
kułów które się w niej znajdują,
do czego, dla łatwiejszego wyru-
kowania aktów, dodać można
objaśnienie słowne, jak np.: przy
Fasc. 1-9: "Akta Zarządu Głównego",
— przy Fasc. 10: "Ewi-
dencja naukowców", — przy Fasc.
11-12: "Akta Sekcji szkolnych"
itp. Na przegródkach zawierających
akta parafij i powiatów (Fasc.
32 i n.) należy obok liści fascy-
kułów napisać litery alfabetyczne,
(gdzie fascykuly te następują po
sobie w porządku alfabetycznym)
a zatem np.: A - J - K - L - N,
- O - P, - R, S, - T - W - X,
Z.

VI. Crasore vyjcie aktow

§ 24. Firil z jatcegokobick
 porodu, np. dla ^{udielenia} ~~oddania~~ iib
 referentowi, peme akta zostaja
 z registrytury ~~vyjete~~ crasore vy-
 jete, naley to dla panusei i
 zapuoniemia wrotu zapisac. By-
 ni sz to w ten sposob, ze do teki
 „Aktow nieratatornych” (§13)
 pod daty wydania aktu wkada
 sz kartka zawierajaca nastep za-
 pisku tej tresci: „Dnia wy-
 dano z Fasc. akta z daty
, nr., dotyczace,
 do raky p., do wrotu
 po dzien”; — z chetia
~~wrocenia~~ akta o ile to mozliwe
 kartka musi byc podpisana
 przez bioracego akt. Po wrocie
 akta kartka zostaje zniszczona.
 Kartki z odpowiednimi rubryka-
 mi winny znajdowac sz w zapise.
 Zamiast tego mozna tez repro-
 wadric kszistke odpowiednio ru-
 brykowan.

VII. Preniesienie aktow do archiwum.

§ 25. W registraturze przechowywane bywają akta z roku administracyjnego (bieżącego i z roku poprzedniego, — (jedne i drugie są w tych samych fascykulach). Akta dawniejsze zostają wyłączone i przeniesione do archiwum.

§ 26. Przed przeniesieniem do archiwum akta zostają „skartowane”, tj. wydzielone^{2 nich} i usunięte wszystkie te akta które straciły już wszelkie znaczenie. Przy rozstrzyganiu pytania, które akta można wykartować, należy ~~zwracać~~ zwracać uwagę na usadźby następujące: a) akta uważać należy za ważne nie tylko wtedy kiedy mogą jeszcze być potrzebne w urzędowaniu, ale także i wtedy kiedy przedstawiają ^{badź to} znaczenie historyczne, (świadczą o stadkach rozwojowych eryto stosunków oświatowych wogóle, eryto Towarzystwa M. P., eryto kół pomysłowych, bądź zawierają rysy charakterystyczne, bądź dane o zdarzeniach i o osobach które jako zdobyte doświadczenie z pewnością usunięte być nie powinny; usunąć więc należy w zasadzie tylko akta mające znaczenie wyłącznie chwilowe, a w razie wątpliwości należy akt raczej porzucić.

- b.) Przy rekartowaniu pomoc-
nem być może wynotowanie wari-
niejnych aktów na okładce fascy-
kult~~u~~, względnie zamieszczenie
ważności przez podkreślenie literby
bierzącej aktu, o czym była mowa ✓ lub jej przekreślenie,
w § 22.

§ 27. Akta które po przekar-
towaniu porostają ^{porostają} ~~porostają~~ się
w fascykulach ~~tych~~ ^{tych} samych ✓ w których
~~o jakich~~ znajdują się w registra-
turze, z tym dodatkiem że na
okładce zapisuje się jeszcze rok,
względnie lata z których pocho-
dzi akta ^(„fascykuly archiwalne”) bierzący akta
nie są zbyt liczne ✓ fascykuly
archiwalne mogą obejmować akta
z lat kilku. Ponieważ rok admini-
stracyjny wedle statutu T. M. P.
nie odpowiada rokowi kalendaro-
wemu a zaczyna się i kończy
z dniem 1. lipca, lata preto
należy zamieścić sposobem wram-
kowym, np. 1917/18 ✓ ~~Turek kar.~~ Wska okładki fascykulów archiwalnych
~~ponownie nie przenosi się do archi.~~ najlepiej będzie więc okładki z re-
gionem. Turek kartonowych niema gistratury, ile że na nich wynotowa-
w archiwum. Fascykuly uporządko-
wane są wedle literb bierzących. Try-
tury zaś robić nowe okładki. —
stkie fascykuly jednego okresu
winny być w papier pakunkowy
ulem ochronienia od kurzu
pomniejszone rostaż między
drwoma arkuszami grubiej tektury

i związane z nim. Na wienchu
 arkusza tektury póre się rok, wzgl-
 dnie lata do których zawarte zostały a dalej
 fascykuly się odnosa. — Jeżeli taki
 plik aktów byłby za guby moim
 obywatela samego okresu utworzyć
 kilka plików, pomieszczyć
~~§ 28.~~ w każdym z nich fascy-
 kulów wedle liub bieżących a
~~zapisując~~ ^{zapisując} na okładce tekturowej
 numer fascykulów które wpli-
 ku się niemu, np. Fasc. 1-29,
 Fasc. 30-80, itd.

§ 28. Jak wspomiano w § 3
 al. 2 i § 4 lit. C, a, do archiwum
 wcielane byłyby akta kasowe i
 sekcyjne tudzież, po ich zamknię-
 ciu, księgi biurowe, a zatem
 pisma które nie wchodzi do
 registry biura Sekretaryatu.
 Dla tych pism utworzyć należy
 w archiwum pliki osobne z na-
 pisami: „Akta kasowe ^{J.M.P.} z ro-
 ku (2 lat).....”, — „Protokoły
 J.M.P. z roku z lat.....”, —
 „Księgi biurowe J.M.P. z lat.....”,
 — „~~Akta sekcyjne~~
 J.M.P. z lat.....”, —

✓ Akta sekcyjne wcielają się
 do fascykulów sekcyj.

Index registratury

28
69

Uwaga: 1. W myśl ~~paragrafu~~ §... Instrukcji fascykuldy dzielić się mogą w miarę potrzeby na podfascykuldy; ponieważ potrzeby tej z góry określić nie można preto przy każdym fascykule w tym Indexie wpisane zostaną podfascykuldy (znaczone literami) w miarę ich powstania. — 2. Fascykuldy powiatowe (§...) znaczone są tą samą literą co fascykuldy parafij tego samego nawiązka, pisane jednakże cyframi rzymskimi; w registraturze numerowane one będą przed fascykulami tych parafij. — 3. Dopóki w parafii nie powstanie ktoś fascykul jej nie będzie miał osobnej składowki; tak: kartonowej; ale powinno być w niej w tej odpowiedniej powiatu (§...), dlatego w Indexie przy nazwie parafii, w której powstała która, należy dopisać słowo „Ktoś”; dopisek ten wskazuje że fascykul tego należy szukać w tej pod odpowiednią literą powiatową, — jeśli zaś dopisku tego nie ma trzeba go szukać w odpowiedniej tej powiatowej, co nie przedstawia żadnych trudności gdyż w Indexie przy każdej parafii zapisano w jakim powiecie leży. — 4. O ileby powstały ^{nowe} parafie należy je wpisać do Indexu pod dalszymi literami, bez względu na porządek alfabetyczny; jednak na marginesie Indexu w miejscu gdzieby w dle alfabety wypadły, również można ich nazwę & literę ^{powinno być} fascykuldu. — 5. Zawartość (tytuł) niektórych fascykul nie jest w tym Indexie podana a to w przewidzianym potrzebniejszych, z góry określić się nie dały; tytuły będą zatem wpisane w Index w chwili otwierania takich fascykul. Fascykuldy 1-9 miały alfa Centrali w znaczeniu ściślejszym, — fascykuldy 10-28 alfa Seleyji w ogóle organizacji pomocniczych, — Fasc. 29 Memorabilia, — Fasc. 30-31 alfa odnośnie się do ^{których} spraw różnych parafij i Ktoś, — Fasc. 32 i n. miały alfa parafij i powiatów. —

Fasc.

1. — Akta organizacyjne i administracyjne
(Statuty, regulaminy, przepisy wykonawcze, instrukcje etc.)
2. — Akta prawne
(Koncesje i delegacje, zarządzenia władz, dowody posiadania, umowy, skrypta etc.)
3. — Akta stypendyjne
(Dokumentacja fundacji stypendyjnych, akta odnoszące się do udzielenia stypendyów).
4. — Inwentarze Akta gospodarcze
(Inwentarze ruchomości Biura, — inwentarze brzośnat, statutowe, listy wysyłki, książki które przez Biuro powierzone są Biurom dla rozprawiania lub sporządzania, — etc.)
5. — Wpływająca do Biura korespondencja
(Porównanie listy korespondencji dotyczącej spraw i bezpośrednio spraw Zarządu Głównego (Centrali), — korespondencja dotycząca innych spraw przydzielonych jest biurom

do innych fascykulów stosownie do swej treści; na
 równi z korespondencyą stoją protokoły z relacyj
 ustnych.)

6. — Kopie wyphodracji z Biura korespondencyj

(Rozumie się tu korespondencyą dotyczącą ogólnie
 i bezpośrednio Zarządu Głównego (Centrali), — kopie
 bowiem innych korespondencyj dotyczących innych
 spraw przydzielane bywają do fascykulów vedle swej
 treści.)

7. — Wzłaty do protokołów

(Tu należą dowody zgodnego ze Statutem zwołania
 Zjazdu Walnego, zaproszenia na posiedzenia Rady
 Główniej z podanym porządkiem dziennym, — oświ-
 ski na Zjazd Walny zwołane vedle Statutu i innych,
 — protokoły komisyjne, — protokoły skauty i oś-
 wyborczych itd. Co do referatów i sprawozdań straż-
 danych na posiedzeniach to pominięte są tutaj
 tylko te, które vedle swej treści nie wchodzą do fascy-
 kulów innych, (zob. § Instrukcyi); ten
 Fasc. podzielony będzie o miarę potrzeby na podfascy-
 ky: a.) Zarządu Głównego, — b.) Rady Główniej, — c.) Zjaz-
 du Walnego.)

8. —

9. —

10. —

Sprawy nawyszickiEwidencja nawyszicki i posad nawyszickich

(Uzasadnienie tej ewidencji przepisuje osobna instrukcja; tu należą wyjątki alba dotychczas.)

11. —

Selczya szkół prywatnych ludowych

12. —

Selczya szkół średnich

13. —

Selczya krytelniarska

(Katalogowa)

14. ————— Selekcja wydawnicza

15. — ~~28~~ —

29. ————— Memorabilia

(Tu należy to wszystko czego zachowanie w pamięci może być użytecznem w sposób pośredni, a co nie jest ~~nie~~ bezpośrednio związane z urzędowaniem; — np.: Statuty obywatelskie i ich sprawowania, — wzory, srematy, — adresy, — roczniki i katalogi, — repitki rozmaitego rodzaju itd.)

30. ————— Sprawy Sgromie Koś i parafij

(Referaty i sprawowania dotyczące spraw oświatowych, stanu i rozwoju Koś itd.)

31. ————— Okólniki do Koś i parafij

~~36 in.~~

~~Poneregione pacific u poragden alfabetu -
rypa tudrie poviaty (mancoue lerbawu
rymsticeni).~~

~~Wypas tyhie zasqerom obok pt. Skoro -
wde alfabetu ry pacificu wde rywsticeni.~~

[Faint, mirrored bleed-through text from the reverse side of the page, including numbers 28, 30, and 31.]

nr 3 na p. 45 w. 100

Skorowidz alfabetyczny

Parafij ziem południowej

- 32. Aleksandrya (pow. Równo)
- 33. Baranówka (pow. Zwiachel)
- 34. Barasze (pow. Żytomierz)
- 35. Baralia (pow. Staro-Konstant.)
- 36. Berestecko (pow. Lubno)
- 37. Beresdów (pow. Zwiachel)
- 38. Beresne (pow. Równo)
- 39. Beresnica (pow. Luck)
- 40. Biatogródka (pow. ~~Staro~~ Forstow)
- 41. Bucen' (pow. Kowel)
- 42. Butowce (pow. Zastow)
- 43. Cudnów (pow. Żytomierz)
- 44. Fabrowica (pow. Równo)
- 45. Herasine (pow. Równo)
- X LVI - powiat Dubno
- 46. Lubno (pow. Dubno)

parafia w. 100
pow. - m. 100

47. Emilezyn (pow. Zwiachel)
48. Flotyby (pow. Kowel)
49. Horochów (pow. Wołkowiec)
50. Horodnica (pow. Zwiachel)
51. Horoski (pow. Żytomierz)
52. Iwnica (pow. Żytomierz)
53. Jatówcze (pow. Dubno)
54. Jampol (pow. Kremeniec)
55. Kamien Korczyński (pow. Kowel)
56. Kasimirka (pow. Równo)
57. Kisielin (pow. Wołkowiec)
58. Klewani (pow. Równo)
59. Kłodnica (pow. Żytomierz)
60. Klotki (pow. Lusk)
61. Koniuchy (pow. Wołkowiec)
62. Korytnica (pow. Wołkowiec)
63. Korzec (pow. Zwiachel)

64. Kotelnia (pow: ²Lytomierski)

LXV - powiat Nowel

65. Nowel (pow: Nowel)

66. Krasitów (pow: Staro-Konstantynów)

67. Krosnopol (pow: ²Lytomierski)

LXVIII powiat Kremeniec

68. Kremeniec (pow: Kremeniec)

69. Krzywizna (pow: Ostrog)

70. Kulecyn (pow: Staro-Konstantynów)

71. Kuniew (pow: Ostrog)

72. Kupiel (pow: Staro-Konst.)

73. Leszczyn (pow: ²Lytomierski)

74. Litowiz (pow: ²Włodzimierski)

75. Lubar (pow: Lwischol)

76. Luboml (pow: ²Włodzimierski)

77. Lubun (pow: Zastaw)

78. Lanowce (pow: Kremeniec)

79. Lohacz (pow: ²Włodzimierski)

LXXX - powiat Luch

80. Luch (pow: Luch)

87.

81. Lysin (pow: Dubno)

82. Międzyrzec-Kordecki (pow: Równo)

83. Miropol (pow: Zwiachel)

84. Młynów (pow: Dubno)

85. Abrzaska (pow: Kowel)

86. Parodyse (pow: Cwruck)

87. Pieswicz (pow: Luck)

88. Biewirków (pow: Równo)

89. Nowogród Wołyński (pow: Zwiachel) ||

90. Nowy-Żewid (pow: Żytomierz)

91. Cewsk (pow: Cwruck)

92. Otyka (pow: Dubno)

XCIII punkt Ostrog

93. Ostrog (pow: Ostrog)

94. Ostropol (pow: Zwiachel)

95. Ostrowek (pow: Kowel)

XCVI - punkt Owczar

96. Cwruck (pow: Cwruck)

97. Pokostówka (pow: Żytomierz)

98. Polonne (pow: Lwów)

99. Prysk (pow: Wołyń)

100. Przewaty (pow: Wołyń)

101. Pycha (pow: Lublin)

102. Pulawy (pow: Lublin)

103. Radziwiłłów (pow: Krzemieniec)

104. Ratno (pow: Nowogród)

105. Romanów (pow: Lwów)

CVI - powiat Równo

106. Równo (pow: Równo)

107. Siedec (pow: Nowogród)

108. Skórsz (pow: Łuck)

109. Stawuta (pow: Łostów)

110. Stoboda Czerniecka (pow: Lwów)

111. Sokół (pow: Łuck)

CXII - ~~Stary~~ powiat Staro-Konstantynów

112. Stary-Konstantynów (pow: Staro-Konst.)

113. Stapani (pow: Równo)

114. Swajków (pow: Wołyń)

115. Szepietówka (pow. Łostów)

116. Szpanów (pow. Rawa)

117. Szumbar (pow. Krzemieniec)

118. Szumsk (pow. Krzemieniec)

119. Tajkury (pow. Ostrog)

120. Teofipol (pow. Staro-Konstan.)

121. Tereski (pow. Staro-Konstan.)

122. Toporzyszcze (pow. Żytomierz)

123. Torczyn (pow. Luck)

124. Trojanców (pow. Żytomierz)

125. Tuczyn (pow. Rawa)

126. Turzyk (pow. Kowel)

127. Uszomierz (pow. Żytomierz)

128. Wiedniki (pow. Owrucz)

129. Wissentki (pow. Luck)

130. Wiskowicz (pow. Krzemieniec)

CXXXI - punkt Włodzimierz wotynki

131. Włodzimierz (pow. Włodzimierz wot.)

132. ^{2p}Modrimerzec (pow: Luck)

133. ^{2p}Polocyska (pow: Starso-Konst.)

CXXIV - powiat Zastaw

134. Zastaw ^{2p}(pow: Zastaw)

135. ^{2p}Zaturce (pow: ^{2p}Modrimerz)

136. ^{2p}Zdobunowo (pow: Ostrog)

137. ^{2p}Zwirówka (pow: Dubno)

CXXXVIII - powiat Zwiakel

138. Zwiakel (pow: Zwiakel)

CXXXIX - powiat Zytomir

139. Zytomir ^{2p}(pow: Zytomir)

Parafie wedle powiatow.

~~Powiat Dubno: Berestecko, Dubno, Jastowie, Lysin,
Mlynów, Olyka, Stupca, ^{2p}Hołcziakow~~

- A - J
- R - L
- M - a
- S - Z

107/6 = 21
 107/6 = 18

- A - H 20
- J - R 21
- L - N 18
- O - a 16
- S - T 20
- u - z 12

$$\begin{array}{r}
 107/6 = 30 \\
 + 16 \\
 + 2 \\
 \hline
 \end{array}$$

51/15 = 26

1. Subur
- 7 - Rivers
- 4 - Link
- 2 - Novel
- 9 - Works
- 2 - Knowledge
- 5 - Art
- 10 - Card
- 6 - Dress
- 8 - St. Andrews
- 11 - Label
- 12 - Spoken

2
7 Rowno

Aleksandrya
Beierne
Dąbrowica
Derazne
Kasimirska
Klewani
Międzyrzec - Korecki
Niewirków
Rowno
Stepani
Szpanów
Tuczyn

Haró-Konstantynów Włodzimierz

Baralia
Krasitów
Kuleszyny
Kupiel
Haró-Konstantynów
Teopisól
Tereszki
Wotoczyńska

Horochów
Kisielin
Koniechy
Korytnica
Litomierz
Lubomł
Łokacze
Poryck
Przewalę
Swojów

Ladure
Włodzimierz

Mastaw

Białogrodka
Butowce
Zabun
Kawuta
Prepetówka
Mastaw

Lwiateł

Baranówka
Bererdów
Emilczyn
Horodnica
Korze
Lubasz
Miropol

Ostropol
Potonne
Romanów
Stoboda Czermiecka
Lwiateł

Zytomierz

Barasze
Cudnow
Heronki
Lwica
Kodnia
Kotelnia
Krasnopol
Leszczyn
Nowy Zawid
Pokostówka
Puliny
Tobaczynski
Trojanów
Uronierz
Zytomierz.

sta 20

Spds paraply
paraply

Pom. Dubno.

Assekur. — Dubno. —

~~Assekur.~~
Assekur.

Dubno
Berestezko
Dubno
Latowice
Lysin
Mlynów
Otyka
Ptyra
Złoczówka

Kowel
Buceń
Hotaby
Kamień Koszycki
Kowel
Nabruska
Ostrowek
Ratno
Sielec
Tyrzysk

Korzeniewice
Janopol
Korzeniewice
Lanowce
Radziwiłłów
Szumbar
Szumsk
Wisniowice

Luck
Berezinca
Kotki
Luck
Nieswicz
Skorzesz
Lokol
Torczyn
Wiszeńki
Włodzimierz

Ostrog
Przymin
Rumiew
Ostrog
Fajkowy
Zdobnowo

Owrucz
Narodyse
Olewsk
Owrucz
Wielebniki

92

106

Instrukcja
do Delegatów zakładowych
Rosa M.O.

1.) O zakładowym KRS

nowy § 8 Statutu T.M.O.
(w dotychczasowym Statucie normalnym.)

a.) Co to § 8 go: - jeżeli powstanie ma więcej niż w jednej gminie, albo jeżeli kilka gmin ma się powołać w jedną izbę, albo jeżeli w tej samej gminie ma być przedstawicielstwo w składzie komisji powołanej, należy odnieść się z odpowiednią umotywowaniem do Zarządu Głównego.

b.) Co to § 9 go: jeżeli przy powołaniu izby wybranych delegatów ~~T.M.O.~~ Zarządu Głównego, odpowiadają wymaganiom podane w alinea 1 § 9 go; mała część zwolnić z powołaniem komisji, Amalgam i zawiązać izbę. O powołaniu 2. g. tylko wtedy udzielić się, gdy zarząd woli powołać więcej niż a) wymienione albo też w słaby skład może wybranych przez sam zarząd normalny (§ 8 al. 2. f.)

rownicy! Mianu su daci po dyshany
ogilney, saki oby w gdurowani 79
statodem bialy udekt, ju blyder
ubvankome. Labvankome woznu
ubrywau poharistowaua ~~ubvankome~~
~~dy~~ (na kartach z kowbooznu
wydaneju puz 2. g.) khowe do
kwoy w tch legydywauy. (3 6
Statodem normatney).

- b.-) Wyromademi woznu by
popuakone nabolektowem. Woznu
by otwarte puz porbowaua tch
stony wyplene powadana uobu
puz bnuca. "Kach bytne puz bnuca"
lony puz dypku. "Zogny'nyj"
wznuca w kowtch dypku
ukrestie al zabaua i zypu,
puzwaua wybur powadawauy dypku
mudaua. Puz wybur powadawauy puzwauy
wznuca zatepe i puzwauolaua.
Puzem nastepuje referat wygduwauy
puz delegata 2. g., porbowaua tch
stony adpuzwauy uobu, o potubie
i znowem adpuzwaua (zob. zate-
nauy pod 3.). - Puz referatny dyshany
w ciazu khowe referat dypku oblysh-
nauy. - Puz dyshany naley
puzwaua uobu zatepe uobu
zoboleu kowu. Puzem puzwaua,
w uauu khowe uobu zatepe zypu
w uauu uobu (zob. wyly pod 2. a.). -

ale nie koczuj, jezu usubardz
 strachem; wincen on coenby mien
 wyklad na woznaki mlyscowce.
~~Treni referatow...~~
 Referat mowien ohejnowai
 nastepujaca punkty:

a) O potrzebie oswiaty wogole. ~~...~~

~~...~~ Punkty argumentacji: - drowo
 "oswiata" jastota "oswiata" - bo uobwaki
 obowiazany jest jak ten co zyje a prauye
 w drowie a niewobowiazany jak ten co zyje
 w ciemnosci i prauye po omacku. Onepow,
 walcic do prauwosci. - Oswiata jazykowi
 ni do rozestlowosci ludzkiej sama jaca ni
 (jak jak drowie do drownie), i do usizy,
 ni do drowoblydn. Kaden wie ze drowe
 jak wie drowy i srowomyl drowomow
 i prauwosciu krowy ze jrownie ~~...~~
 mowiz. Obowiazany ma drowy drowomow
 drowie a gadowe z nim jaca drowie i gadowe
 od nich drowomow z ni co oni drowomow i
 wedy ni nauyzi i jak wie ludie so,
 znowi mowyl drowomow sadow. Sa
 w prauwa i ede drowie i gadowe bo
 jak jrowomow jrowy jest drowomow, ale
 ten co ma prauwosciu ~~...~~ i drowy
 uobwaki srowomow drowe od edey a
 niewobowiazany ja ni uobwaki. Niat nie
 uobwaki uobwaki krowy drowe ede ni mow
 skoleyze mowom, jrowy drowomow mow
 sadow. Obowiazany drowe mow boai od jrowomow
 i drowomow ludie. - Tak drowy mowom

7/

Oficje sromoty nasytiti! Jozefowi a 76
 nam oficjowi powoli! Aby Macky, Dostky,
 Kowalowy, Polsky nasytaci! A tak osad
 nam jest z pomocy wyptasz jad same,
 gbluneyny opitky Wojtowiczy Dony. —
 — Odborenie powstowacy w wiec w naszym
 duchu narodowym a katolickim, a tak
 osadomki da nam more klan w kuba
 polsky.

c) O potwie Tworzytwa Marcey
 polsky.

Cynkty argumentacy! — Polskie nasytamy
 zakladai wosmeni siodmi. Jaki rad Jozefowi
 w obceym do odda nam wiec potwie
 kladai nos wotane na nowe nasyt, — ale stady
 my naszymy osmi! Jaki w otoly je zakladai
 powiadai! Tu naszymy corkie klan wyptaleni
 siodmi i kladey naszymy w dany w Tworzytwa,
 nasyt. W nasz anasytewy sad, powane i
 opitky. Jakim! Tworzytwa w kuba Marcey
 polsky! In do Tworzytwa anasytewy potwie
 ale moze kladai naszymy tak nasyt. Wyptal
 zai kuba Dony w zowit nasytewy nasytewy
 Tworzytwa na coby Macky, Tworzytwa
 Marcey, Polsky! Nasytewy zowit jad w dany.
 Prezent per pot to kladai gbluneyny! Ten zowit
 gbluneyny dony sad, siodmi w gbluneyny
 nasytewy, o to aby byt kuba nasytewy
 nasytewy, nasytewy pulperu jak sad nasytewy
 kuba nasyt, dony nasytewy nasytewy,
 w osmi kladai potwie potwie z powane
 nasytewy, nasytewy delegatow z kuba sad,
 wosmeni opitky w osmi potwie nasytewy
 wosmeni wosmeni kladai. Tu is nie obywa
 bei kladai i sad kuba naszymy kladai
 wiec wosmeni kladai kladai kladai gbluneyny
 ale do nasytewy kladai bei bei

dotychczasowe statystyki normalnych,
 z "Opracowaniem" na jego podstawie i
 z temi "pulpisami" Statystyki Centrali Adm
 podano w tabelkach. — Ony natomiast
 Statystyki te należą wyjątkowo między
 wypracowane w Statystyce normalnej,
 a z powodu swego rodzaju konstrukcji
 mającej wybitny jeden, należy
 przechodzić kolektorskie na krój,
 aby nie było wątpliwości w obliczeniach
 a w tabelkach.

Uwagi. —

— Do § 1: — należy przypomnieć przepis § 7 i 15
 Statutu TMO. Wskazując "kroki prowadzone"
 w niedopracowanej. Organizacja prowadzona
 ma odzwierciedlać strukturę tej samej kroki prowadzone
 w kraju, a to za zgodą tej samej, jako "Rozmowa
 wstępna": Kroki wstępne obierają między
 między mi parcia między specjalne
 Edward Górnego zadawane; w tym wypadku
 należy przed wypracowaniem prowadzić
 przedmiot projektu Statutu do zapoznania
 przez Edward Górnego.

— Do § 2go. W tym paragrafie nie wolno
 nie straszyć, bo mowa o nie o
 zadaniem kroki do Towarzystwa Ma,
 aery; — natomiast w tym samym
 punkcie ma być napisane że zadaniem
 kroki kroki ma być specjalne nauki. Popolnicie
 dla kroki o charakterze wyjątkowym natomiast
 należy pamiętać o tym samym wypracowaniu
 oraz niedopracowaniu.

~~punkty podawane w przedmowie, a
nie to ma być dokończony~~

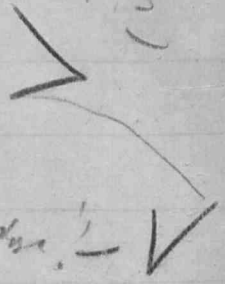
— dnia 16: należy (płk w

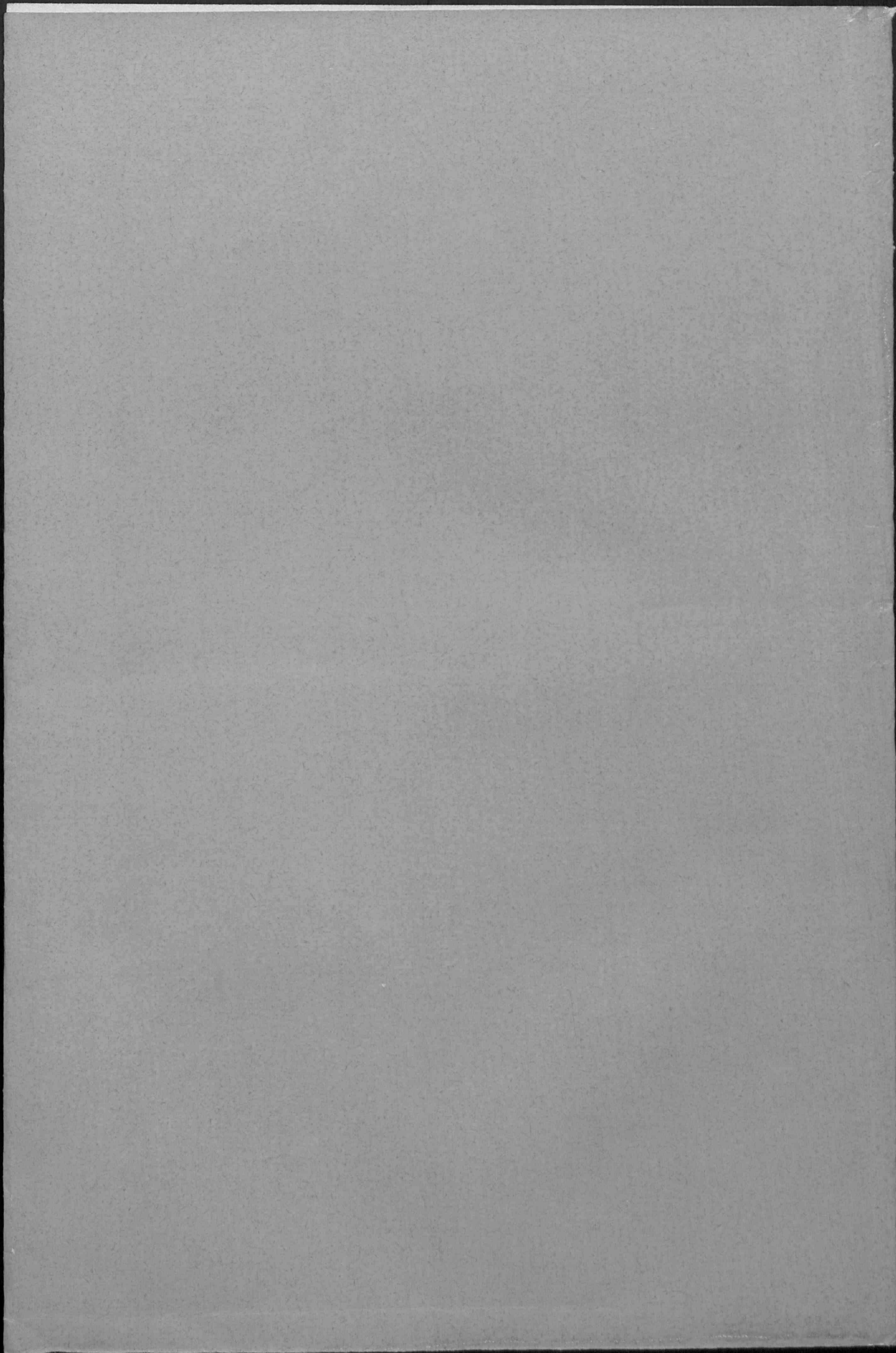
"Dziennik" (pamiętnik) z 1841 roku, jeden
z najcenniejszych dokumentów
z dokumentacji, jest przedmiotem
których badania: jego wybrane
części z przedmowa, listy, listy
w nim wyrażone, edycja i wydanie
a wypracowanie powołanych w nich
z dokumentacji i wydanie
z jego edycją i wydaniem, - program
przedmiotu leży w zakresie, "naprawy" i
w "rozważaniach" a zwłaszcza "płk, co miało być!" -

— Przedmiotem jest aby wypracowanie
do czasu i do czasu, na samej polce
nie należy, jeżeli chodzi o jego
wypracowanie, zwłaszcza w ten sposób
należy w "Dzienniku" i w "Dzienniku" i w "Dzienniku" i w "Dzienniku"
liczne uwagi, które pochodzą z
na jego podstawie, ~~co do wypracowania~~
nie, co miało być i wypracowanie do czasu i do czasu!

#

Wydanie "Dziennika" i "Dziennika"
wielu jest wypracowań: "Dziennik"
(w "Dzienniku" i "Dzienniku")

Skanowanie i opracowanie graficzne na CD-ROM :

ul. Krzemowa 1

62-002 Suchy Las

www.digital-center.pl

biuro@digital-center.pl

tel./fax (0-61) 665 82 72

tel./fax (0-61) 665 82 82

Wszelkie prawa producenta i właściciela zastrzeżone.

Kopiowanie, wypożyczenie, oraz publiczne odtwarzanie w całości lub we fragmentach zabronione.

All rights reserved. Unauthorized copying, reproduction, lending, public performance and broadcasting of the whole or fragments prohibited.